

ТИФЛАКОН КАЙ ШИНО КАРДА МЕОЯНД?

ТЭРУ МИЯМОТО

ТЭРУ МИЯМОТО

ТИФЛАКОН
КАЙ ШИНО
КАРДА МЕОЯНД?

Тифлакони кай шино карда меоянд?

ТЭРУ МИЯМОТО

Душанбе - 2018

ББК 84.5Я+84.4/8
М – 60

Тарчума аз забони русӣ – Абдугаффор Қурбонов.

Шамсиддин Солеҳов, доктори илми филология
Ба ҷои пешгуфтор «Нависандаи навҷӯю
суннатгаро»

Мухаррир: Саидахмади Қурбони Хиёбонӣ

Мусахҳах: Самирон Қурбонова

Ҷопи компютерӣ: Ардамехри Абдугаффор

ТЭРУ МИАМОТО

Тифлакон кай шино карда меоянд? Маҷмуаи повесту
ҳикояҳо. Душанбе: «ЭР-граф», 2018, 192 саҳ.

Повест ва ҳикояҳои нависандаи Ҷопон Тэру Миямото

Нависандаи навҷӯю суннатгаро дар аксари асарҳоиаш анъанаву
урфу одатҳои миллӣ мардуми Ҷопонро зимни тасвири симоҳои
қаҳрамонҳоиаш дар сатҳи баланд инъикос менамояд. Тэру Миямото
аз масъалаҳои одӣ сар карда, то сангинтарин мушкилоти зиндагии
мардуми кишварашро бо маҳорати ба ҳудаш ҳос ба қалам
мекашад. Махсусан зиндагии вазнини мардум баъди ҷанги дуюми
ҷаҳон, наст рафтани сатҳи зиндагӣ, қашшоқӣ, танҳои ноумедӣ ва
ҳамчунин орзуи омоли аҳоли ба зиндагии шонистаи инсонӣ аз
ҷумлаи мавзӯҳои марказии қисса ва ҳикояҳои Тэру Миямото ба
шумор мераванд.

Хонандаи тоҷик тавассути мутолиаи ин китоб ба ҷаҳони
рангини нотакрору ғурасар ва омӯзандаи адабии ҳунарии Тэру
Миямото ворид шуда, ба худ як ҷаҳон маънӣ мегирад.

ISBN 978-99975-61-83-1

Нависандаи навҷӯю суннатгаро

(ба ҷои пешгуфтор)

Насри муосири Ҷопон, ки дар садаи ХХ шухрати бузурги ҷаҳонӣ касб намуд, ба эътирофи муҳаққиқон асосан аз ду сарчашма ғизои адабию ҳунарии мегирад, ки онҳо суннатҳои фарҳангӣ ва адабии ҳуди ҷопонҳо ва насри ҷадиди ҷаҳонӣ мебошад. Нависандагони тавонои муосири ҷопонӣ аз ин ду сарчашмаи муҳими адабӣ ба кадри тавону истеъдод ва ҳунари нависандагии худ босамар истифода намуда, дар ташаккул ва ривоҷи тамоилҳои тозаи адабӣ саҳим мегарданд.

Яке аз чунин нависандагоне, ки дар ташаккули тамоилҳои муосири насри ҷодуӣ саҳм дорад, ин адиби шинохтаи ҷопонӣ Тэру Миямото мебошад. Вай замоне ба арсаи адабиёт ворид гардид, ки дар Ҷопон «насири ҷадид» бо ибтиқори босамари нависандагони маъруфи садаи ХХ Рю Мураками, Кэндзи Накагава ва ҳампешагони онҳо ривоҷ гирифта буд. Ин адиби соҳибистеъдод аз оғози фаъолияти эҷодии мавриди тавачҷуҳи аҳли адаб ва аҳли нақди адабии кишвараи қарор гирифт, зеро ҳар як ҳикоя, қисса ва романи тозаэҷоди ӯ мавриди тавачҷуҳи васеи аҳли назар ва махсусан, дӯстдорони адабиёт қарор мегирефт.

Берун аз марзҳои Ҷопон, аз ҷумла хонандагони русизабон бо осори Тэру Миямото хеле дертар ошно гардиданд. Дар ин қаламрав Тэру Миямото ба воситаи қиссаи «Рӯди лойолуд» (Мутная река) ва он ҳам тавассути наворҳои филме, ки Кохей Огури аз рӯйи ин асар бардошта буд ва ин филмнома соли 1982 дар кинофестивали Москва сазовори ҷои нағми гардид ва дар соли

1982 он барандаи «Оскар» шуд, дар натиҷа тавачҷухи хонандагони русизабон ба осори ин адиби тавонои Чопон афзуд. Вале то соли 2000 аз эҷодиёти ин адиб камтар хабар доштем. Танҳо баъди нашри китоби қиссаю ҳикояҳои ӯ таҳти унвони «Руди лойолуд» (2000) доираи васеи хонандагони русизабон ба эҷодиёт ва ҳунару истеъдоди адабии Тэру Миямото ошноии бештар пайдо карданд.

Бояд гуфт, ки ин нависандаи худвижа дар ватанаш хеле машҳур ва хонандаи зиёд дорад. Осори ӯ аз ибтидо бо тиражи зиёд мунташир мегардад ва дар баробари ин ҳар як асари тозаэҷодаш мавриди баҳсу нақҳон пурдоманаю рангоранг қарор мегирад. Ба ақидаи мунаққидони осораш ин адиби тавоноро аз оғози роҳи эҷодияш шуҳрати адабӣ ёр гардидааст ва ҳар як ҷакидаи хомааш бо теъдоди зиёд интишор меёбад ва ҳамин гуна доираи мухлисонро алоқамандон ва хонандагони асарҳояш низ меафзояд. Вай барандаи қариб аксари ҷоизаҳои адабии Чопон мебошад, аз ҷумла, нахустин қиссаи ӯ «Руди лойолуд» ханӯз соли 1977 барандаи ҷоизаи адабии Дадзай Осама гардида буд. Ва баъдтар барои асарҳои дигараш «Руди чароғакҳо» Тэру Миямото сазовори ҷоизаи адабии Акутагава мегардад. Нависанда баъдан ин силсилаи дарёномаҳои худро идома дода, қиссаи «Руди Дотамбори»-ро менависад. Дар солҳои 80-уми садаи XX аз рӯи ҳар се қиссаи силсилаи дарёномаи ӯ се филми ҷолиб рӯи навор меояд, ки онҳо шуҳрати ҷаҳонии нависандаро меафзоянд.

Баъдан романҳои «Баҳри ҳамеша таъғирёбанда» ва «Ситораи зимистона» Тэру Миямоторо дар қатори бузургтарин нависандагони муосири Чопон қарор дод, ки онҳо воқеан қуллайи балеанди эҷодиёти нависанда мебошанд. Мутаасифона, то имрӯз ягон асари ин нависандаи маъруф ва худвижаи Чопон ба забони тоҷикӣ тарҷума нашуда буд. Китоби мазкур, ки аз

қиссаю ҳикояҳои Тэру Миямото фароҳам омадааст, нахустин кӯшиши хонандаи тоҷикро бо осори ин нависандаи бузурги Ҷопон ошно кардан аст. Тарҷумаи китоб ба қалами рӯзноманигори маъруф Абдугаффор Қурбонов анҷом ёфтааст ва ӯ бо вучуди он ки тарҷимони касбӣ нест ин кори хайру савоб ва муҳими адабиро бо қамоли муҳаббату иродат ба эҷодиёти ин нависандаи бузурги ҷопонӣ анҷом додааст. Дар маҷмуаи мазкур дар баробари ҳикояҳои ҷолибу хонданиии ин адиби маъруфи ҷопонӣ, инчунин қиссаи машҳури “Рӯди лойолуд” ҳам дар тарҷимаи А. Қурбонов ба хонандаи тоҷик манзур мегардад, ки он воқеан дар эҷодиёти Тэру Миямото мақоми хоса дорад. Ин яке аз нахустин асарҳои адиб аст, ки ба ӯ шуҳрати ҷаҳонӣ оварда буд.

Қайд кардан бамаврид аст, ки моҳи декабри соли 2016 номбурда маҷмуаи ҳикояҳои нависандаи маъруфи Ҷопон Тэтсуо Миураро таҳти унвони «Оташаки гумроҳ» тарҷума ва ба хонандагони пиромии тоҷик манзур карда буд.

Дар охир хонандагонро ба ҷаҳони раигину пурасар ва омӯзандаи адабиято хунарии Тэру Миямото даъват намуда, ба А. Қурбонов дар пешаи пурзаҳмат ва пурифтихори тарҷимаи бадеӣ барору комёбиҳои беназирро орзу мекунем.

Шамсиддин Солеҳов,
доктори илми филология.

Тэру Миямото – ситораи дурахшони насри Ҷопон

Нависандае, ки инак, меҳоҳам ба хонандаи арҷманд ва ниҳоят гиромии тоҷик муаррифи ва ҷанде аз асарҳои ба назари ҷаҳон ҷолибу хонданибоби онро пешниҳод намоям, ҳаёти рангину аз лиҳози адабӣ нотакрор ва намунаи ибратро паси сар ҷардааст.

Тэру Миямото 6 марти соли 1947 дар ш. Кобе ба дунё омадааст. Тавре мунаққидони адабӣ менависанд, ӯ дар як замон дар қатори нависандагони номӣ, аз қабили Рю Мураками ва Кэндзи Накагава рӯи мавҷҳои “насири ҷадиди ҷопонӣ” ба адабиёт ворид шудааст. Вале агар номи ду нафарӣ охир дар Русия вирди забонҳо шуда бошад, шахсияти Тэру Миямото ба доираи маҳуди мардум шинос буд. Сабабаш, пеш аз ҳама, дар он аст, ки асарҳои ӯ дар ибтидо ба забони русӣ тарҷума нагардида буданд. Ҳамчунин метавон гуфт, ки дар пасманзари то вақтҳои охир инҳисор шудани хонандагони рус ба асарҳои Муракам ва Банани, номи вай беинсофона сарфи назар шудааст.

Аввалан, барои он ки дар ҳуди Ҷопон ба Тэру Миямото, ки ҳам дар ҷараёни “оммавӣ” ва ҳам дар адабиёти “тоза” асар эҷод менамояд, на камтар аз Харуки Мураками эҳтиром мегузоранд. Сониян, барои он ки Миямото ба доираи адабии Русия аз тариқи рафҳои китобхонаҳо набошад ҳам, хеле барвақттар аз нависандагони номдор ворид шуда буд. Аввалин повести вай “Рӯди лойолуд” (Доро-но кава), вақте ки соли 1981 филми ҳамноми коргардон Кохэя Огури сазовори мукофоти кинофестивали Москва гардид ва соли 1982 ба ҷоиҳои “Оскар” пешниҳод шуд, тавассути толорҳои кинотеатрҳо ба тамоми ҷаҳон маълуму машҳур гашта буд.

Вале баъд аз ин дар Русия ситораи нави Чопонро, ки дар фосилаи байни наслҳои Кобо Абэ ва Харуки Мураками дурахшида буд, барои солиёни зиёд фаромӯш карданд. Ва танҳо соли 2000-ум, баъд аз он ки ниҳоят дар нашриёти “Восточная литература” повести “Дарёи лойолуд” бо якчанд ҳикояҳои муаллиф бо забони русӣ нашр шуданд, ўро боз ба ёд оварданд ва бо шуру шавқ дар борааш суҳан мегуфтанду васфаш мекарданд. Вале, ба ёд оварданду аз истеъдоди баланд ва ба худ хоси нависанда дар ҳайрат монданд. Ҳамзамон дар Чопон Тэру Миямото аз ҷониби танқиди адабӣ навозишу меҳрубонӣ дида, бо мукофотҳои теъдоди бузурги наشري асарҳояш дар тамоми давраи фаъолияти эҷодиааш эрка карданд.

Баъди хатми факултети адабиёти донишгоҳи Огэмон Гакуэн, ба оҷонсии реклама ба кор даромад, вале бо гузашти муддати кӯтоҳ онро тарк карда, ба адабиёт рӯ овард. Каме баъдтар Миямото боз як кӯшише кард то ба тичорат баргардад, вале дубора аз баҳраш гузашт. Бахт дафъатан ба рӯяш хандид ва шўхратёр шуд ва дигар ҳеч вақт аз вай рӯй нагардонид. Соли 1977 Миямото барои эҷоди аввалин повесташ – “Рӯди лойолуд” (Доро-но кава) ба мукофоти адабии ба номи Дадаэй Осаму ва соли 1978 барои асари нави худ – “Дарёи шабчароғҳо” (Хотару-гава) ба бонуфузтарин мукофоти адабии Чопон ба номи Рюноскэ Акутагава сазовор гардид. Дар якҷоягӣ бо повести “Дарёи Дотомбори” (Дотомбори-гава) ба истилоҳ силсилаи асархоро дар бораи дарёҳо ташкил намуданд. Дарвоқеъ, ҳарсеи асарҳои “дарёӣ” солҳои 80-ум филмбардорӣ шуда буданд. Ҳамчунин соли 1995 аз рӯи романи Тэру Миямото “Нури хаёли” (Мабороси-но хикари) филми нави бадеӣ ба навор гирифта шуд. Қайд кардан ба маврид аст, ки ба қалами Миямото асарҳои зерин, аз қабилӣ романи “Баҳри доимо тағйирёбанда” (Рутэн-но уми, с. 1984), романи “Ситораи

зимистона" (Ти-но хоси, с. 1992), романи "Маҳбуби малика" дар ду ҷилд (Юсюн, с.1986), ки бо мукофоти адабии ба номи Эйдзи Ёсикави сазовор шудааст, романи "Зарбофти гулдор" (Кинсю, с.1989), романи дучилдаи "Курсӣ дар биёбон" (Согэн-но ису, с.1999) ва ҳамчунин бисёре аз асарҳои дигаре, ки дорони аҳамияти баланди адабӣ мебошанд, тааллуқ доранд. Тэру Миямото аз ҷумлаи нависандагони машхуре мебошад, ки асарҳоиаш бо теъдоди хеле зиёд нашр ва дастраси хонандагон гардидаанд. Бисёре аз асарҳои вай ба забонҳои хориҷӣ тарҷума ва нашр шудаанд.

Библиография:

Зарбофти гулдор – 1982, Сағҳо дар гармои тобистон, Баҳри доимо тағйирёбанда – 1984, Маҳбуби малика – 1986, Ситораи зимистона – 1992, Курсӣ дар биёбон - 1999

Унвон, мукофот ва ҷоизаҳо:

Ҷоизаи ба номи Дадзай Осама барои повести "Рӯди лойолуд" – с.1977,

Ҷоизаи ба номи Акутагава барои повести "Дарёи шабчароғҳо" – с.1978,

Ҷоизаи ба номи Усикава Эйдзи барои романи "Маҳбуби малика" – с.1987.

**Бо арзи эҳтиром ва самимияти
бепоён,**

Абдугаффор Қурбонов

Рӯди лойолуд

(қисса)

Сунэсима-гава ва Досабори-гава ба ҳам омехта гашта, номи худро ба Адзи-кава иваз намуда, ба халиҷи Осака мерезанд. Дар ҳамон ҷойе, ки дарёҳо ба ҳам омехта мешаванд, се купрук - Сёва-баси, Хататэкура-баси и Фунатсу-баси ҷойгир мебошанд. Аз болои яке аз онҳо трамваи кӯҳна ҳазида равон аст ва аз шишаи тирезаи он дарёи зард, ки рӯйи он бастаҳои кохҳо, шоҳаю параҳо ва ким-кадом чизҳои пӯсида оҳиста шино доранд, дида мешаванд.

Бо вучуди он ки дарё ба унвони дарё ном гирифта мешуд, анбуҳи анборҳои ширкатҳои киштигард ва киштичаҳои боркаши зиёд аз он шаҳодат медиҳанд, ки дарё ба баҳр табдил ёфтааст. Дар тарафи муқобил, он ҷое, ки Сунэсима-гава ва Досабори-гава ҷойгиранд, хоначаҳои хурд ба назар мерасанд. Онҳо аз рӯйи ҷараёни дарё боло тӯл кашида, ба маҳаллаҳои биноҳои баландошёнаи Ёдоя-баси ва Китахама мегузаранд.

Вале онҳое, ки дар поёноби дарё зиндагӣ мекунанд, фикр намекунанд, ки дар соҳили баҳр ба сар мебаранд. Воқеан ҳам, вақте ки дар гирду атрофи ту дарёю купрукҳо ҷойгиранду трамвай гулдуррос мезананд ва доимо аз гуп-гупи автомобилҳои сечарха як қад мепаред, гумон аст фикр кунед, ки дар наздики баҳр аст. Аммо дар лаҳзаҳои баланд шудани сатҳи об, дарёи аз об пуршударо мавҷҳои баҳр ба пеш тела дода, онро то хонаҷаҳои соҳил мебаранду бо худ буӣи намақдори баҳрро меоранд ва бо ин кор одамонро хотиррасон мекунанд, ки дар наздикиҳо баҳр ҷойгир аст.

Дар дарё заврақҳои бӯғӣ рафтумад карда, баржаҳои ҷӯбинро бо худ кашола карда мебаранд. Заврақҳо соҳиби номҳои боифтихори «Каваками-мару» (Худои дарё) ё «Райто-мару (шоҳи тундар) мебошанд, вале якчанд қабат ранги дар бадани мисли аробаи шалақ номустаҳками онҳо мавҷудбуда, ки шармандавор камбағалии соҳибонашонро рӯиш мекунанд, аз акси воқеият фосеҳона шаҳодат медиҳанд. Баъзан капитанҳо худро то миён аз болосоҳти танг берун бароварда, бо нигоҳи вазнини ногаҳонӣ ба ҷониби моҳидорони рӯиш купрук назар медӯзанд, ки дар натиҷа аз ин тарзи нигоҳ ошӯфта шуда, кадоме аз моҳигир шасти моҳидорони худро ҷамъ намуда, назди пояҳои купрук меравад.

Тобистон қариб тамоми моҳидорон дар назди Сёва-баси ҷамъ омода, зери сояи панҷараи равоқдори купрук паноҳ мебаранд. Дар ин ҷо одамони гуногун – ҳам моҳидорон, ҳам мардуми роҳгузару тамошӯбин (аз паҳлу мегузаранд, чашмашон ба ягон шасти моҳигирӣ меафтаду нигоҳ карда мемонанд), шахсоне низ ҳастанд, ки ба заврақҳои бӯғӣ, ки фикр-фикрунону сулфазанон бо дарё боло мераванд, бепарвоёна нигоҳ мекунанд.

Дар муқобили Сёва-баси купруки дигар - Хататэкура-баси истодааст, ки дар назди он ошхонаи “Янаги” ҷойгир аст.

- Амак дар моҳи оянда мошини борбар мехарад, ин аспро бошад ба ту, Нобу-тян медиҳад.

- Чӣ, воқеан ҳам рост мегӯӣ? Ту воқеан онро ба ман медиҳӣ?

Ба дари ошхона офтоби тобистон ворид мешавад ва дар пушти муштарӣ дурахшон доирашакл бозӣ мекунад. Одатан ин мард баъди нисфирӯзӣ пайдо мешавад, бо ҳамроҳии аспаш ва аробаи пурбораи купруки - Хататэкура-басиро гузашта меояд. Вай ҳамеша хӯроки ҳамроҳ овардаашро мехӯрад ва баъд каки-гоорӣ фармоиш медиҳад. Ҳамаи ин вақт асп соҳиби худро мунтазир мешавад.

Нобуо ба назди падараш, ки кунсуба (ширавори анъанавӣ) бирён мекард, давида омад.

-Амак мегӯяд, ки аспчаро ба ман медиҳад.

Модари писарча, ки ба шарбат асал ҳамроҳ мекард, нописандона ба ҷониби онҳо нигоҳ кард: “Чӣ падар бошад ё чӣ писар, ҳеч шӯхиро намефаҳмад”.

Асп ногаҳон шиҳа кашид, ки чунин кор одатан хеле кам ба амал меомад. Солҳои 50-ум дар Осака тегдоди мошинҳо зиёд мешуд, вале дар ҳамон давр ҳам чунин мардро бо аспу ароба вохӯрдан мумкин буд.

Саг, гурба, се ҷўча дар хона... Падар аз писар ҳам бадтар... Ба онҳо танҳо асп намерасад. Агар ба онҳо ҳамин аспро диҳӣ, онро ҳам ба хона меоранд...

Мард бо овози баланд ҳаңда кард.

Модарҷон шӯхиро намефаҳмад. Ҳамин хел не мӣ, Нобу-тян? Соҳиби ошхона Симпэй ба кафи дастӣ писараш ширинӣ гузошт. Писар норизоёна ба тарафи падараш нигоҳ кард.

Боз кинсуба!(кулчақанди бирёншуда) Ман шарбат мехоҳам.

Маъқул набошад – нахӯр. Шарбат бошад, ба ту мумкин нест. Писарча саросемавор ширинворро ба даҳонаш тикқонд. Ў ба ёд овард, ки чӣ гуна модар падарашро аз тасмимаш боздоштани шуда, мегуфт: “Охир кӣ дар авҷи тобистон кинсуба мехарад...”

Эй ҳайвон! Ин ҷо барои ту оғил нест.! – дод зад Садако ва аз ошхона парида баромад.

- Оҳ, моро бубахшед, доимо вай...гунаҳкоруна гуфт деҳотӣ ва Нобуоро ба назди худаш хонд:

- Бигир, нимаш аз они ту.

Нобуо ва деҳотӣ болои як косаи ширинӣ ҳам шуданд. Нобуо бо тағи чашм ба асари чароҳати аз сӯхтагӣ дар рӯи мард пайдошуда, назар мекунад. Гӯши чапи вай гӯё қанда шуда бошад. Нобуо бисёр мехоҳад аз амакаш пурсад, ки бо гӯши вай чӣ ҳодиса рух дод, вале вақте ба як қарор меомад, тамоми баданаш ба сӯзиш мебаромаду табаш баланд мегардид.

Аз аяҷом ёфтани ҷанг алақай даҳ сол сипарӣ шуд. Ба Шумо бе ин ҳам маълум аст, ки дар айни замон дар Осако бо асти аробадор чӣ гуна пул кор кардан мумкин аст.

- Ту воқеан мошини боркаш мехарӣ? –ба назди мард нишаста пурсид Симпэй.

- Бале, истифодашудаашро... Ба наваш зӯрам намерасад.

- Истифодашуда ҳам бошад, мошини боркаш аст, ба ҳар сурат боркаш аст. Ту ҳамеша аз тахти дил кор мекардӣ, ту воқеан одами меҳнатӣ ҳастӣ. Акнун бошад, хеле хуб хоҳад шуд.

- На, ман одами меҳнатӣ не, балки аспи ман меҳнатӣ аст. Хеч вақт саркашӣ намекунад, ҳамеша аз тахти дил захмат мекашад.

Симпэй шишаи пиворо кушода, дар назди деҳотӣ гузошт.

- Биё пештар кори нави тура мешӯем, ман зиёфат мекунам. Деҳотӣ бо майли том пиворо нӯшид ва Симпейро миннатдорӣ намуд.

- Вақте бо мошини боркашат гаштугузор хоҳӣ кард, ақаллан гоҳ-гоҳе ба тарафҳои мо ҳам назар кун. Вақте ман дар ин ҷо ошхона кушодам, ту аввалин муштариини ман будӣ.

- Бале, он вақт захмам ба дараҷаи зарурӣ шифо наёфта буд.

Сардин шарбати гулобии қулфинаӣ дар ким-кадом кунҷи даҳон об мешавад ва баъд гӯё сарро сӯроҳ карда гузашта, то мағзи сар мерасад. Дар ҳоле, ки қошук дар даҳонаш буд, рӯйи Нобуо ғайри ихтиёр чиндор гашт. Падар бо кафи дасташ лабони ӯро тоза карда гуфт: “Ин аз он аст, ки ту саросема мешавӣ”.

- Нобу-тян бошад, он вақт дар шиками модараш буд, - ба Садако, ки даромадгохро тоза мекард, мурочиат кард деҳотӣ. Бале, воқеан ҳам мо дер боз бо ҳам шинос ҳастем. – Садако сатили пури обро дар назди асп гузошт. Дар ошхонаи тафсон чӣ гуна об нӯшидани асп шунида мешуд ва ба ин овозҳо ғалоғулаи киштичаи бунӣ, ки аз ким-кадом дуриҳо ба гӯш мерасид, омехта мегардид.

- Ман аллакай як маротиба фавтида будам, - гуфт марди деҳотӣ. Ман инро чун ҳозир дар ёд дорам. Гӯё ба кадом як торикӣ парвоз дорам, дар пеши чашмонам бошад, чизе мисли шабпаракҳо номудор мешуданд. Ман гӯё ба онҳо частида

пирифтам, шояд барои ҳамин зинда мондам. Қариб панҷ дақиқа аз нафаскашӣ монда будам ва дилам наметанид. Писари калониам, ки ин ҳама вақт маро нигоҳ медошт, инро бароям гуфт. Боз мегӯянд, ки баъд аз вафот кардан чизеро ҳис намекуни. Маълум мешавад, ки ҳамааш дурӯт будааст.

- Бало ба паси ин ҷанг.

- Боз ягон аблаҳ аз дилтангӣ ё зиқӣ мебинӣ, ки дар ягон ҷой онро сар мекунад.

-Вақти ба Утасима-баси рафтаниам фаро расидааст, - гуфт марди дехотӣ. Маълум буд, ки вай хушҳолу қаноатманд аст. – Имрӯз бори ман вазнин аст. Намедонам аспам баландии назди Фунатсу-басиро мебаромада бошад.

Дар берун ҳавои тафсон ҳукмфармон буд. Ҳавои сӯзон болои релсҳои трамвай медамид ва аз ин чунин ба назар мерасад, ки онҳо хомӯшона гоҳ-ногоҳ меларзанд.

- Нобу-тян аллакай чандсола шуд?

Нобуо ба ҷашмони пур аз меҳр ба асп назар карда, синаашро пеш бароварду бо ифтихор гуфт:

- Аллакай ҳаштсола! Ман дар синфи дуюм мехонам.

- Писари ман акнун панҷсола шуд.

Нобуо ба дар така карда, бо нигоҳаш аспро гусел кард.

- Амак! – ногаҳон фарёд кард Нобуо.

Марди дехотӣ ба қафо баргашт ва Нобуо аз ин кори кардагиаш ба ҳиҷолат афтод. Вай намедонист чӣ гӯяд, танҳо ханда кард. Марди дехотӣ низ дар ҷавоб хандид ва лаҷоми аспро дошта, роҳашро идома дод. Пашшаҳои садафмонанд болои сараш ҷарх мезаданд.

Асп ба баландии назди Фунатсу-баси баромада натавонист. Вай якчанд маротиба кӯшиш кард, вале ба он боз як таккони ҳалқунанда нарасид. Оҳиста-оҳиста ҳам асп ва ҳам

соҳиби он монда шуданд. Ҳама дар гирду атроф – ҳам мошинҳо, ҳам трамвай ва ҳам роҳгузарон боз истоданд. Одамон хомӯшона аз болои амалҳои марди деҳотӣ ва асп наззора мекарданд.

- Ба пеш! – Аспи бо доду фарёд ба шитоб андохташуда тамоми қувваашро омода кард. Дар бадани ранги аҳмари сӯхтаи он аз ким-куҷое мушакҳои барои вай ғайримуқаррарӣ пайдошуда, бозӣ мекарданд ва аз ҳад зиёд меларзиданд. Арақ аз ҳарду тарафи бадани асп метаровид ва ба замин мечакид.

- Шояд бо ду кӯшиш аз купрук гузаштанро истифода баред? - Марди деҳотӣ ба фарёди Симпэй ба ақиб нигоҳ карда, даст афшонд "мақсад ҳамааш хуб аст" гуфта, дар ақби ароба ҷой гирифт. Вай аробаи пурборро ба пеш тела мекард ва дар ниҳояти қор ба баландии назди купрук баромаданд.

- Ба пеш!

Ва дар ин лаҳза сумҳои асп аз асфалти бо таъсири офтоб обшуда лағжиданд ва он ба қафо афтид. Марди деҳотиро аз пой зада афтонд ва дар як мижа задан вай дар зери ғарми оҳанпораҳо, ки аз ароба рехта буданд, монд. Чархҳои ақби ароба аз болои шикамаш гузаштанд, гардану синааш зери чархҳои пеш монданд.

Асп бо сумҳои худ тани дарозкашидаро шаттакорӣ кард. Дар наздикии Нобуо Садако дод зад.

-Нобу-тян, наздик нашав!

Симпэй ба назди марди хобида давид, вале дафъатан баргашт ва ба "ёрии таъҷилӣ" занг зад.

- Вай ку намурдааст? Ҳамааш нағз мешавад, ҳамин хел не?- гирякунон дар назди даромадгоҳ ба худ печида такрор ба такрор мепурсид Садако.

Симпэй аз кунҷи ошхона бурёи печонида ро гирифта, боз ба кӯча баромад.

- Нобуо, кани ба хона даро! – Садако писарашро ба хона мехонд, вале Нобуо аз қояш наметунбид.

Симпэй часадро бо бурё пӯшонид. Ин бурёи рангаи тобигонае буд, ки онро маъмулан бегоҳиҳо паҳн мекарданд. Нобуо барои аз гармии офтоб паноҳ бурдан сари ду по нишаст ва ба савсанҳои обдор, ки дар рӯи бурё кашида шуда буданд ва фавраи хун, ки аз зери бурё печутоб хӯрда, ба таги пояҳои Фунатсу-баси мехазид, бодикқат нигоҳ мекард. Даре нагузашта анбӯҳи мардум тамоми кӯчаро пур кард.

- Бечора... Шояд об нӯшидан мехоҳад. Нобуо, бие ба вай об медиҳем!

Симпэй сатилро бо об пур кард. Нобуо онро бо ду даст гирифта, аз роҳ гузашту ба асп наздик шуд. Ба рӯи писарча бӯи кафки шӯлаи обакии сафедмонанд, ки дар лабони ҳайвон чамъ шуда буд, зад. Асп вазнин нафас мекашид. Вай ҳатто ба сатили об майл накард. Бо чашмони хунгирифта вай гоҳ ба Нобуо нигоҳ мекарду гоҳе ба сатили об ва баъд назари он ба часади зери бурё хобидаи соҳибаш андӯхта шуд. Ва ҳамин тавр вай дар зери офтоби сӯзон бе ҳаракат меистод.

- Вай об наменӯшад! – Нобуо ба назди падараш давида рафт. Симпэй ҳамон арақи пешониашро пок мекард. Шояд фикр мекунад, ки вай ўро кушт...

- Вай мемурад! Падар, вай мемурад охир! Ногаҳон Нобуо хис кард, ки танаш сард мешавад, болои пӯсти баданаш мурчаҳо давиданд. Ў сари худро ба зонҳои падараш халонду гира кард.

- Ҷигархун нашав... Дар ин ҳолат на ту ва на ман ягон коре карда наметавонем.

Андаке баъдтар аспро кушода бурданд, фақат ароба якчанд рӯз дар зери пояи купрук хобида буд.

Дар назди аробаи бесоҳиб писарбачае дар зери борон бе чатр истода буд. Аробаро чиптанеч карда буданд, дар таги он бошад, ҳамона оҳанпораҳо мехобиданд.

Ҳис мегардид, ки тӯфон наздик омада истодааст. Хоначаҳо гӯё аз тарс ва интизорӣ ба худ печида шуда буданд, соҳибони онҳо бо шитоб тирезаҳоро чӯб мезаданд. Шамоли бо борон омехта пораҳои кохҳо ва чӯбҳои шикастаи қуттиҳои дар роҳ бударо ба ҳар тараф парешон мекард.

Нобуо оҳиста дари пушти тирезаи ошёнани дуҷумро андак боз карда, ба тарафи писарчае, ки пушташ ба сӯи вай истода буд, нигоҳ мекард. Ӯ аввалин бор аз паси касе мепоид. Ба назар чунин мерасид, ки баргҳои чигил ва печ дар печшудани дарахти бузурги маҷнунбед ҳамин лаҳза ҳам одамон, ҳам мошинҳо ва ҳам писарчани тану танҳоро, ки дар канори роҳи ифлоси якбора холишуда, танҳо истодааст, фуру мебарад. Ба хотири он ки волидон воқиф нагарданд, Нобуо бозаҳтиёт аз зинаҳо поин шуда, ба кӯча баромада, ғайб зад. Вай ба назди писарбача омад. Ким-кадом як қувваи номатълуме Нобуро ба ҷониби писарча мекашид ва ӯ алакай на ба борон аҳамият меоду на ба шамол.

Нобуо дар паси писарбача қарор гирифт, каме хомӯш истод ва баъд аз қафаси синааш овози ғайритабии ҷарангосие баланд шуд, ки ҳудаш низ лаҳзае дар ҳайрат монд.

- Ту дар ин ҷо чӣ кор мекуӣ?

Писарбача бо ҳарос ба ақиб назар андохт ва ба Нобуо чашм дӯхт. Аз ҷеҳрани вай қатраҳои борон мерехтанд. Баъд вай ханда кард ва гуфт: "Ин оҳанпораҳоро бо нархи гарон фурухтан мумкин аст". Ва ин лаҳза Нобуо фаҳмид, ки писарбача ба хотири дуздидани оҳанпораҳо ин ҷо истодааст.

- Мумкин нест. Ин моли каси дигар аст. Моли каси бегонаро гирифтаг мумкин нест! – бо изтироб фарёд кард ӯ, зеро медонист, ки ин оҳанпораҳо барои амаки фавтида азиз буданд.

- Бале, ман инро медонам... Ман чизеро намегирам. Писарча бори дигар хандид, вале ин дафъа хандаш ким-чи хел хушомадгӯна буд. Нобуо чун пешгара бо эҳтиёт аз паси вай назора мекард.

Аз ким-кадом дуриҳо садои хуштаки киштии боркаш ба гӯш мерасид, борон боз ҳам сахттар меборид. Нобуо боз ноаён ба чехраи писарбача дида дӯхт. Ӯ чашмони калони зебо, аҷоибу дилкаш дошт. Аз паси лабҳои нимкушодаи гафс дандонҳои майдаи сафед ба назар мерасиданд.

- Охир ин оҳанпораҳои ҳамон амаки аробадор мебошанд, - гуфт писарбача.

- Бале ҳамин хел, - сар ҷунбонд Нобуо ва дар бораи он фикр кард, ки вай инро аз куҷо медонад. – Ин амак дар ин ҷо рӯзҳои наздик вафот кард, - нимшунаво гуфт Нобуо ва ба писарбача нигоҳи тез партофта, аз нав чашмонашро поин кард. Маъмулан вақте вай худро гум мекард ва ё намедонист чӣ гӯяд, ба ҳамсухбат нигоҳ намекард.

- Вай баъзан назди мо меомад,- нафас бароварда гуфт писарбача ва бо диққат ба чехраи Нобуо нигоҳ кард. Якҷанд дақиқа бачаҳо хомӯшона ва бо лабу лунҷи овезон ба ҳамдигар нигоҳ карданд.

- Хонаи ман ана дар он ҷост, - ногаҳон гуфт писарбача ва бо дасташ ба дуриҳо, ба ҷониби Досабӯри-гава нишон дод, вале дар он ҷо, дар паси пардаи туман танҳо тарҳ ё суроби пояҳои купруки майдаро пай бурдан мумкин буду халос.

- Дар куҷо? Дар он ҷо чизе ба назар намерасад. Писарбача аз болои релҳои трамвай гузашта, давида то миёнаи купруки Хататэкура рафт. Нобуо аз паси вай рафт.

- Ана дар он ҷо, дар зери купрук. Мебинӣ, дар он ҷо киштичаи мо истодааст.

Вақте Нобуо беҳтар нигоҳ кард, дид, ки дар зери Минато-баси воқеан ҳам киштичае ба поян купрук бафта шудааст.

- Ту дар худи киштича зиндагӣ мекунӣ?

- Бале, Пештар мо дар болотар мувофиқи чараёни об зиндагӣ мекардем, баъд ба ин ҷо кӯчидем.

Писарбача ба панҷараи купрук така карда, дасташро ба рухсораш танба монд. Нобуо дар паҳлӯи вай истода, амали ӯро такрор кард. Қади Нобуо каме баландтар буд

- Ту хунук намехӯрӣ? - пурсид писарбача.

- Не.

Ҳарду сар то по тар шуданд. Борон гоҳо чаппаю гоҳ роста бошиддат меборид, гоҳо қатъ мешуд, ба назар чунин мерасид, ки он ҳеҷ гоҳ тамом намешавад.

Бачаҳо хомӯшона ба хоначаҳо наздик шудани оби лойолудро назора мекарданд, ки ногоҳ писарбача фарёд карду китфи Нобуоро дошт.

- Бубин! Дар он ҷо тилисмшуда аст!

- Чӣ? Кадом тилисмшуда? Тобуо ба чуқурии торикнамон дарё - ба он ҷое, ки нигоҳи писарбача равона гардида буд, дида дӯхт.

- Бале, карпи тилисмшуда... Мебинӣ, дар он ҷо карпи ниҳоят калон шино дорад?

Аз бориши борон рӯи дарёи лойолуду тира чин-чин шудааст. Дар гирдоби кабудӣ хира ғарами хасу хошоқ, ки ба пояҳои купрук бархӯрда, болон об чарх зада, поён мераванд, дида мешаванд.

Нобуо бо кафӣ дасташ рӯяшро молида, бо тамоми қуввааш ба дарё нигоҳ мекард, ки ногоҳон аз қафаси синиаш вай ғайри ихтиёр фиғоне бадар шуд.

Моҳии бузурги хокистаранги рушан оҳишта шино намуда, дар об давра мекашид. Ба назар чунин мерасид, ки вай маҳз барои он болои об баромадааст, то тани худро дар зери борон нигоҳ дорад.

Ман ягон маротиба моҳиро бо чунин бузургӣ надида будам. Дар ҳақиқат моҳӣ аз рӯи андоза ба Нобуо баробар буд. Ҳар як пулакчаи он бо лаъли нозуки доирашакл ихота карда шуда буд ва чунин ба назар мерасид, ки аз тамоми бадани моҳии бузургҷусса дурахши номаълуме паҳн мешавад.

- Ман аллакай бори сеюм аст, ки онро мебинам. Дар он ҷое, ки пеш зиндагӣ мекардем, ду маротиба онро дида будам. Писарбача ба гӯши Нобуо наздик шуда гуфт:

- Ту ба касе чизе нагӯ, майлаш?

- Дар бораи чӣ?

- Дар бораи он ки мо ин карпро дидем.

- Барои Нобуо то охир маълум набуд, ки чаро дар ин бора ба касе чизе гуфтан мумкин нест, вале бо ишораи розигӣ сар ҷунбонид. Ким-кадом ҳиссиёти номаълуме дар бораи он ки акнун ӯ ва ин писарчаи ношиносро розе мепайвандад, фаро гирифта буд. Моҳӣ ба зудӣ ба тарафи дигар баргашта, дар умқи обҳои Досабори-гава гайб зад.

Нобуо бо ангушт ба тарафи хонаи худаш ишора карда гуфт:

- Хонаи ман бошад, дар паҳлӯи ошхона қарор дорад.

- А-а, фаҳмо, пас шумо ошхона доред...

Писарбача мехост чизе бигӯяд, вале ногаҳон рӯ гардонд ва ба қафо нигоҳ накарда, бо роҳи болои купрук давид ва баъд дар паси панҷараҳои пештоқи Сёва-баси ноаён шуд. Шамол як лавҳаи бузурги тахтагинро рост ба болои Нобуо оварда истода буд ва писарча аз тарси ҷон ба сӯи хона давид. Ин бегоҳӣ ҳарорати бадани вай якбора баланд шуд.

Дар зери чунин борони сахт ту чӣ мекофтӣ? – аз писараш пурсид Садако, аммо вай хомӯш буд.

Вай ба садои баландшавандаи борон ва гурросзанин шамол гӯш мекард ва ба назар чунин мерасид, ки бӯи арақи модари ба болояш хамшуда бадани аз гармӣ бе ин ҳам тари ӯро печонида гирифтааст. Нобуо чашмонашро пӯшид – дар рӯи дарёи лойолуд болои карпи бузург писарбача шино мекард.

- Оромакак хоё рав. Бояд хуб арақ кунӣ, то ки таб бадар равад, - бо меҳрубонӣ гуфт падар бадани Нобуоро бо кӯрпа печонида. "Шояд ба падар дар бораи карп нақл кардан мумкин бошад".

- Падарҷон, дар он ҷо карпи ниҳоят бузург аст...

Қувваи барқро қатъ карданд ва дар хама ҷо барқ хомӯш шуд.

Барои лаҳзае атроф торик шуд, тип-торик ва то афрӯхтани шамъ, якбора марди дехотии фавтида ва аспии онро ба хотир овард. Ӯ дастӣ падарашро ҷустуҷӯ кард. Рӯшноии донии гӯгирд, ки падараш гирифта буд, мисли парвона аз торикӣ парпарак зада баромад.

- Хайр чӣ будааст бо он карп?

Соғи падар дар арши хона мерақсид.

-Ман мехостам як карпи калонро дошта гирам.

-Майлаш, дафъан дигар падарҷонат онро дошта барои ту меорад.

- Аз кучо?

- Аз бозори марказӣ...

Падару писар қикирос зада, дар ҷойгах дароз кашиданд.

Нобуо интизор шуд, то ки падару модарашро хоё барад, баъд оҳиста бархоста ба назди зинаоя давида омад ва аз

тариқи тирезачаи хурд, ки падараш мех заданаширо фаромӯш карда буд, берунро назора кард. Вай бо нигоҳ хонаи писаракро ҷустуҷӯ кард. Рӯшноӣ аз шамъчаҳои хонаҳои соҳили муқобил аз байни борони бошиддати давомдор ба зӯр ба назар мерасид. Ва ниҳоят, дар паҳлӯи Минато-баси дар пасти, қариб дар болои об вай мисли шабаҳи танҳо оташаки зарди аз боло ба поён алвонҷхӯрандаро пайдо кард. Нобуо дарк намуд, ки ин хонаи ҳамон писарбача аст ва рӯяшро ба шишаи тиреза ҷафс намуда, мисли мафтуншуда истод ва ба дуриҳо назар кард.

Аз таъсири офтоби пагоҳирӯзӣ аз оби дарё буг мебаромад. Абрҳои ғафс пароканда шуданд. Виззоси арра ва садои болға ба гӯш мерасид ва ба ин садоҳо овозҳои ба ваҷд омадаи кӯдакон омехта мешуданд.

Дарё чи чизҳоеро баъди тӯфон бо худ намеорад, дар он ҳам бўрӣ, чорҷӯбаи тиреза, расмҳои дар чорҷӯбаҳо насбшуда ва ким-кадом чубчаҳоро дучор омадан мумкин аст! Бачаҳои гирду отроф дар назди дарё ҷамъ омада, чангакча ва тӯрҳои дарозро ба даст гирифта, ин ҳама ганҷро дошта, дар соҳил хушк мекунад.

Ин вақтхӯшии асосӣ баъди тӯфон мебошад. Маҳз дар ҳамин вақт селани моҳиҳои карас ва карп, ки аз ҳавои бад ҳаста шудаанд, барои истироҳат кардан тамоми рӯз дар рӯи об шино мекунад.

- Ба ман мумкин аст, аз ҷой бархезам? – якҷанд маротиба аз модараш пурсид Нобуо.

- Ту ақлатро хӯрди магар! Имрӯз ту бояд тамоми рӯз хоб раӣ. Ту охир тамоман заифу камқувват ҳастӣ, аз кӯчақтарин чиз даррав таб мекуӣ.

Гавгон кӯдакон баланд шуд. Маълум гардид, ки бародарон - дугоникҳо Тайода дар қанқ ништа, бо ҳода обро ҷунбонда таккон медоданд. Бародарон дар мактаби миёна мехонданд ва онҳо қанқи шахсӣ доштанд. Дар сурати мавҷуд будани қанқ, метавонӣ то он ҷое ки ҷараёни об тақсим мешавад, шино карда равӣ, дар он онҷо ҳатто бо дастони холӣ метавонӣ моҳӣ дорӣ. Баъди дарс бародарон дар пеши чашми бачаҳои гирду атроф доимо ба қанқ менишастанд. Нобуо ва дӯстонаш онҳоро нағз намедиданд ва кӯшиш мекарданд, ки бо вайҳо муноқиша накунанд. Бисёр мехостанд қанқсаворӣ кунанд ва аз ин ҳам бештар мехостанд ҳавзи бузургеро, ки дар ҳавличаи дохили хонаи онҳо қанда буданд, тамошо кунанд. Чандин бор Нобуо шунида буд, бародарон таърифкунон мегуфтанд – дар назди хонаи мо ҷунин қарпҳои қалоне зиңдагӣ мекунанд, ки шумо дар хобатон ҳам дидагӣ нестед.

Ва имрӯз бародарон ҷун ҳамеша ҳодаи аз ҳама хубтареро, ки дарё оварда буд, интиҳоб карданд. Нобуо ба онҳо нигоҳ карда, бартарияти худро ҳис кард. Ҳар қадар онҳо таъриф кунанд, ҳам қарпҳои онҳо яқин аз қарпи тилисмшуда қалон нест. Нобуо бо тамоми диққат ба он тарафи соҳил назар кард. Дар дарё нурҳои нуқрафои офтоби саҳарӣ медурахшиданд, дар назди соҳил хонаи шинокунанда истода буд. Офтоб ба таври дақиқ сояи анбор, хонаҳо ва сутунҳоро қашида буд ва хонача дар оғӯши ин соягӣ алвонҷ мехӯрд.

Садако дарҳол фаҳмид, ки писараш ба кучо нигоҳ дорад.

- Ҷӣ хел киштии аҷоиб. – Симпэй тахтаро аз тиреза қанда гирифт.

- Ба хоначаи шинокунанда монанд аст.

- Аҷоиб, ин хонача барку об дошта бошад?

Ҳангоми хӯроки нисфирӯзӣ, вақте ки дар ошхона муштариён зиёд буданд, Нобуо ноаён аз чашми волидон аз тариқи роҳи пинҳонӣ ба берун баромад. Вай ба тарафи хоначаи шинокунанда қадамзанон рафт.

Лавҳаҳои рекламавии якпахлӯ хобида ва офтобе, ки пушти гарданро месӯзонд, тӯфонро ба хотир меовард. Симҳои кандашуда аз панҷараи купрук овозон буданд, дар гирду атроф коргарон – таъмиргарон даводав доштанд.

Аз Минато-баси ба поён бо пайроҳаи танг рафтан мумкин аст. Яқин аст, ки онро касоне дар киштича зиндагӣ мекунанд, аллакай бо рафтуомади бисёр пайроҳа кардаанд. Тақар – туқури трамвай ва автомашинаҳо, садои овозҳо, хуштаки киштичаҳои бунӣ – ҳамаи ин ғалоғула дуртар аз хонаи шинокунанда ба гӯш мерасид. Дар қад-қади дарё ғарами ахлот мелӯсиданд, бо омадани мавҷи об нам мешуданд ва бо рафти он хушк мегардиданд.

Нобуо бо завқ хоначаи шинокунандаро аз назар мегузаронд. Аз афташ дар зери он катери кӯхнаро насб карда, баъзе қояшро дигар намудаанд ва болопӯш ҳам сохтаанд. Дар он ҷо ду даромадгоҳ вуҷуд дошт ва ба ҳар яки он тахта пайваст карда шуда буд.

Ба назар чунин мерасид, ки хонача беодам аст. Илова бар ин, он чунон хузнобар буд, ки гумон аст ягон нафар чуръати бо он наздик шуданро кунад. Ва ин маҳзуният ҳатто ба дили кӯдак низ таъсир кард. Нобуо хомӯш дар назди дарё истода буд ва чуръат надошт, ки поин равад.

Шуъон офтоб ба болопӯши лаҳ-лаҳи тахтагини киштича афтида буд. Нобуо ба дарё назар кард. Маълум нест, чаро маҳз ҳамин лаҳза дарёи зарду лоймонанд, ки дар наздикии он вай таваллуд шудаву зиндагӣ кардааст, ба назараш аввалин бор

ифлос менамояд. Ҳама чо ифлос буд – ҳам роҳи мумфарш, ки ин чою он чо аспҳои аломат гузоштаанд, ҳам купрукҳои қачи хокистаранг ва ҳам деворҳои дудолуди хонаҳо. Нобуо мехост фавран ба хона баргардад. Вай ба болопӯши хонаи худашон дар он тарафи соҳил нигоҳ кард. Ба чашм мерасид, ки чӣ тавр дар ошёнаи дуюм пардаи бамбуки алвонҷ мехӯрад... Дар ҳамин лаҳза касе ба китфи Нобуо зад. Вай баргашт. Дар пешаш бо сатили калон дар даст писарбачаи дирӯза меистод.

- Ту ба хонаи мо ба мехмони омадӣ?

Писарбача гӯё ба чашмони худ боварда накарда бошад, ба чеҳраи Нобуо дида духт. Нобуо сар ҷунбонид. Барои он ки бе даъват ҳозир шудааст, каме худро ноҳинҷор ҳис кард. Ва ин лаҳза бидуни ихтиёр чунин гуфт:

- Ҳамон карп боз дар он чо шино мекунад.

- Наход? Ба ростӣ? Писарбача алакай давида рафт. Нобуо аз қафои вай шитобид. Вақте онҳо медавиданд, ба назари Нобуо чунин намуд, ки гӯё вай карпро дида бошад. Бачаҳо аз мобайни Хататэкура-баси ба дарё зехи монда, нигоҳ карданд.

- Вай дар кучо буд? Дар кучо?

- Вай ҳамон замон ба об даромада рафт. Нобуо бо ангушташ ба тарафи об нишон дод.

Писарбача бо таассуфи зиёд нафаси чуқур кашид.

Қаиқи бародарон – дутоникҳо дар наздикиҳои хонаи Нобуо дар дарё ҷарх мезад.

- Шояд инҳо вайро дида бошанд.

- Не охир, ин хел шуданаш мумкин нест.

- Ту аз кучо медонӣ? Нобуо каме худро гум кард.

- Гуфтам-ку, вай ҳамон лаҳза гутта зада, аз назар пинҳон шуд.

- Пас чаро дар аввал инро ба ман нагуфтӣ, ман бошам девонавор давидам.

Дар рухсоран писарбача шуъои офтоб бозӣ мекард. Нобуо ба табассуми начандон кӯдакони ӯ нигоҳ кард ва ба назараш чунин намуд, ки писарбача кайҳо дурӯғи вайро ифшо кардааст. Ва танҳо ҳамин лаҳза дид, ки писарбача дар пойҳояш пойафзоли духтарона ба бар кардааст. Аз сӯрохии чӯроб ангушти калони пой намоён буд.

- Биё ба хонаи мо равем, майлаш? Писарбача ба Нобуо бо диққат нигоҳ карда, ӯро аз дасташ кашид. Бачаҳо ба Минато-баси баргаштанд. Онҳо бо пайроҳача поин шуданд ва дар ин ҷо Нобуо ноқулай болои тахтаи якпахлӯ баланд шуда, ба лойқазори назди соҳил галтид.

- Ваҳ, ҳатто пойафзоли ман ифшос шуд! – пояшро кашид ба бароварда гуфт Нобуо ва ин лаҳза писарбача бо овози баланд садо кард:

- Хоҳар! Хоҳар!

Аз хонача духтарчаи сафедпӯсти ду-се сол аз Нобуо калон сар бароварда нигоҳ кард. Вай бо ҳарду дасташ зулфашро дуруст карда, ба Нобуо нигоҳ кард. Аз рӯи чашмонаш духтарча ба бародараш хеле монанд буд.

- Ин писар аз ошхонаи лаби соҳил мебошад.

Писарбача ба хоҳараш дар кучо будани хонаи Нобуоро фаҳмонид.

Духтарча берун омада, Нобуоро аз дасташ гирифта, хомӯшона ӯро ба қисмати пеши хоначаи шинокунанда бурд. Дар ин ҷо ӯ ба вай гуфт, ки бишинад ва пойҳояшро ба оби дарё дарорад. Баъд дар зарфе об овард.

- Ту чӣ ном дорӣ? – Духтарча ба пойҳои Нобуо об рехт.

- Итакура Нобуо.

- Дар синфи чандум мехонӣ?

- Дар синфи дуҷум.

- Маълум мешавад, ки шумо бо Ки-тян ҳамсол ҳастед.

Нобуо бечуръатона пурсид, ки онҳо чӣ ном доранд: ба назари вай доимо чунин менамуд, ки пурсидани номи пурраи одамон, ин кори шахсони калонсол аст.

- Ман – Матсумото Киити, ё Ки-тян, - хабар дод писарбача. Духтарча гуфт, ки номи вай Гинко мебошад.

- Шумо аз кадом мактаб ҳастед?

Писарбача як дақиқа саросема шуда, ба хоҳарраш нигоҳ кард ва ба зудӣ гуфт:

- Мо ба мактаб намеравем.

Аз болои Минато-баси фурушандаи бамбук аробаи худро ба пеш мебард. Аз дурӣ сарҳои тарошидаи дугоникҳо, ки то ҳанӯз барои пайдо кардани ҷавохирот савори кайқ дар дарё ҷарх мезаданд, намудор буданд.

Духтарча пойҳои Нобуоро шуст. Вай якчанд маротиба барои об гирифтани ба даруни киштича даромад. Писарбача дар дарё пойафзолро шуста тоза кард. Нобуо бепарвоёна ба пустҳои тарбуз, ки дар дарё шино мекарданд, дида медӯхт. Дар зери шуёи офтоб нишаста арақ карда буд, вале дар кимкуҷои узвҳои дохили баданаш ҳанӯз сардиҳо ҳис мекард. Ӯ фикр кард, ки бегоҳӣ боз табаш баланд мешавад. Духтарча ба ангуштони пойҳояш об рехт. Барояш фораи, вале қасдан худро ноҳинҷор нишон дод:

Китикам меояд! – ноаён ба духтарча нигоҳ карда, гуфт вай. Духтарча бошад, дар ҷавоб ба вай табассум намуд.

- Ана тамом, акнун ту тоза шудӣ. – Духтарча пойҳои Нобуоро бо домани куртаи кӯҳна пок кард.

- Ту чунин миҷгонҳои дароз дорӣ, Нобуо-тян.

- Аслан маро Нобу-тян ном мебаранд, - нимгурма гуфт вай ва аз шарм то решаҳои муйҳоиаш суп-сурх шуда.

-Хайр, Нобу-тян, гузар. Дар дохил салқинтар аст, - даъват намуд Ки-тян.

Дар дохил бӯрӣ ба андозаи чор-панҷ дзё паҳн карда шуда, чевон ва мизи пасти таъомхӯрӣ, ки аз истифодаи зиёд сиёҳ шудаанд, истодаанд.

Фарши кишгиҷа алвонҷ меҳӯрд ва аз он дарак меод, ки хона болои об истодааст. Утоқ бо девори фанерӣ тақсим шудааст. Ба қисмати дигари хонача аз тариқи тахтаи дуюм, ки аз соҳил ба он пайваст буд, даромадан мумкин аст.

Аз арши хона чароғи куҳна овезон буд. Нобуо ба хотир овард, ки чӣ гуна вай шаби гузашта ба рӯшноии зард нигоҳ карда буд.

- Об оваред? – Аз утоқи ҳамсоя овози занона баромад. Эҳтимол ин модари онҳо буд. Овоз паст ва заиф ба гӯш мерасид.

- Дар боғ обро то бегоҳ қатъ кардаанд, - гуфт духтарча.

Дар даромадгоҳи хона кузаи калон барои об меистод.

- Ман ташна шудаам ва нӯшидан мехоҳам. Дар он ҷо каме мондааст?

- Аҳа.

Духтарча бо кафлез об гирифт, ҳамагӣ ним стакан шуд.

- Ба хона кӣ омад?

- Як писарча аз он тарафи соҳил, аз ошхона, - аз чӣ бошад, ки бо қаҳр ҷавоб дод Ки-тян.

- Ту бегонагонро ба хона набиёр.

- Охир ин дӯсти ман аст.

- Кай шумо вақт ёфта дӯст шудед?

- Дирӯз.

- Дирӯз?

Модар ба Нобуо муроҷиат кард:

- Писар, ту аз “Дарума-я” ми?

- Не. Ман аз “Янагӣ”.

- Бо фарзандони ман дӯстӣ кунӣ, дар хонаат туро ҷанг хоҳанд кард. Нобуо надонист чӣ ҷавоб диҳад, аз гарангӣ хомӯш монд.

- Кишти, мо дар он ҷо як лӯндаи қанд буд, меҳмонро зиёфат кун.

Писарбача аз рафи хона банкии аз ҷама калони шишагиро, ки ба он монанд дар дагасия (дӯкони фурӯши шириниҳои арзон) меистад, гирифта, аз даруни он қандро баровард. Вай як муддат лӯндаҳои калонро ҷустуҷӯ кард ва ниҳоят се лӯндаи тақрибан якхеларо интихоб карда, Нобуо ва хоҳарашро зиёфат кард.

Дар паси девор оромӣ ба миён омад. Утоқи нимторикро хомӯшии аҷоиб фаро гирифта буд. Бачаҳо хомӯшона қандро бо дағдон шикаста мехӯрданд. Дар кучое киштичаи бугӣ гузашта рафт ва мавҷҳои аз он пайдошуда қаиқро саҳт алвонҷ доданд.

Ҳатто вақте Нобуо ба хона баргашта омада буд, ҳанӯз ба назараш ҷунин менамуд, ки такон хӯрда истодааст. Вай пардаро як тараф намуда, рӯяшро ба дасташ таъя карда, ба ҷониби хоначаи шинокунанда нигоҳ кард. Нурҳои офтоб маҳз ба он ҷое афтада буданд, ки хонаи хоби модараш қарор дорад. Аз шамоли гарми дарё фуриш (зангула)-и хонааш занг мезад.

“Обро дар боғ то бегоҳӣ қатъ карданд...” Вай ба ёд овард, ки чӣ гуна духтарча бо кафлез даруни кӯзаро мекофт.

Нобуо то нимаи зина поён шуд ва ба ошхона нигоҳ кард. Модар дар он ҷо набуд, шояд вай барои бурдани фармоиши

муштариён рафта бошад. Падар дар курсии пахлудор ништа буд ва китоберо дар бораи шохмот мутолиа мекард. Нобуо оҳиста аз яхдон як шиша лимонадро гирифта, ба ҷониби хоначаи шинокунанда равон шуд.

Шишаи сардро ба синааш пахш карда, бо пайроҳан танги назди Минато-баси поин шудан гирифт ва ногаҳон ба ёд овард, ки чӣ хел духтарча бо навозиш ба ангуштонаш даст расонида буд, бо вучуди он ки дар ким-кучои ангуштонаш ин хисси гуворо боқӣ монда буд, дар як лаҳза худро ғамгин ва танҳо эҳсос кард.

Нобуо ба қафо баргашт. Ӯ то нимаи Сёва-баси расид ва худаш намедонад, аз чи бошад, шишаро ба об партофт.

Дар қанқи хурди ҷўбин танҳо як нафар метавонад ҷой гирад. Дар он байрақ барафрохта шудааст, ки номи қанқ бо ранги сиёҳ дар ранги сурх “Ямасита – мару” навишта шудааст. Соҳиби қанқ мӯйсафеди камгап, ки синну солаш аз ҳафтод боло аст, бо доштани ҳалқакирмҳо машғул мебошад. Агар аз таги дарё лойро берун барорию онро шӯи, дар дохили ғалбер якчанд кирм боқӣ мемонад.

Агар касе аз моҳигирон дар рӯи кунрук ба сӯи вай даст афшонад, мӯйсафед даррав ба тарафи вай шино менамояд. Моҳигир ба банка ё қуттии барои кирми моҳигирӣ пули майдаро андохта, бо воситаи банд рост ба дасти ӯ равон мекунад. Вай бошад, аз қуттӣ пулро гирифта ба он кирмхоро ҷойгир мекунад.

Нобуо ҳеҷ дарк карда наметавонист, ки чӣ гуна дар сиёҳии ифлос, дар қаъри дарё чунин кирмҳои фарбеҳи сурх зиндагӣ мекунанд. Пеш вай чунин хоб дида буд: вай синаи худро пора мекунад, дар он ҷо бошад, қабати ғафси лойқа мавҷуд аст ва аз он кирмҳои зиёд берун меоянд. Чунин ҳодиса

шуда буд, ки оби дарё ҷасади навзодро бо наи нофаш оварда буд. Маҳз ҳамон вақт Нобуо дар бораи кирмҳо хоби мудҳиш дида буд. Бинобар ин, ба Нобуо на кирмҳо ва на мӯйсафед, ки онҳоро аз қаъри дарё берун мекашид, маъқул набуданд.

Офтоб ҳоло баланд нашуда буд, вале дар об аллакай мавҷҳои нозук бо ранги заъфаронӣ ҷило меоданд. Нобуо ба Дасабори-гава нигоҳ кард. Дар мобайни дарё чун ҳамеша қаиқ “Ямасита – мару” алвонҷ меҳӯрд, мӯйсафед ба доштани кирмҳо машғул буд. Бешубҳа, ҳоло, ки ҳаво салқин аст, меҳоҳад бештар кирм дорад.

Якчанд дақиқа Нобуо кори мӯйсафедро тамошо кард. Хоначаи шинокуанда гӯё дар нурҳои шафақи сапедадам ғарқ шуда буд. Ин лаҳза падар ба паҳлӯи дигар гашт ва Нобуо ба ӯ нигоҳ кард, баъд назарашро ба тарафи дарё равона намуд. Мӯйсафед ба назар намерасид. Фақат қаиқ дар болои мавҷҳо алвонҷ меҳӯрд.

Рухсораашро таъя монда, Нобуо дар бораи он фикр мекард, ки чӣ ҳодиса рух дода бошад ва қарор дод, ки ягон коре шудааст.

– Падар, эй падар! – Нобуо падарашро чунбондан гирифт. – Бобо аз “Ямасита – мару” кучоғе гайб зад. Наменамояд.

– Чӣ? – норизоёна як чашмашро кушод Симпэй. – Ӯ нест, меғӯй?

– Бобо кучоғе гайб задааст...

Вақте мутмаин шуд, ки қаиқ ҳолӣ аст, аз ҷояш парида хест.

– Нест меғӯй... Эҳтимол ғалтида бошад. Ин корро бинед-е.

– Аз афташ бобо афтидааст.

Бо даъвати Симпэй пулис омад. Мӯйсафедро ҷустуҷӯ карданд, вале наёфтанд. Қасонеро низ, ки ӯро дида буданд,

пайдо накарданд, шомии он рӯз Нобуо ва падарашро ба идораи пулис даъват карданд. Пулис Нобуоро бо қанди сафед зиёфат намуда, пурсид:

– Ту ором шав ва хуб фикр кун. Бобо воқеан ҳам дар қайқ буд?

– Ҳа, ҳамин хел.

Пулис ҳангоми пешниҳоди саволҳо Нобуоро бо конфетаҳои арзон зиёфат мекард.

Нобуо аз рӯйи виҷдон дар бораи он чизе медонист, нақл кард: дар бораи омадани трамвай, офтоб ҳоло набаромада буд, вай бедор шуд, зеро мехост ба ҳоҷатхона равад.

– Хуб, хеле хуб. Акнун дар бораи чизи асосӣ. Бобо афтид? Ё худаш ба об парид?

– Ман намедонам.

Қайфияти пулис ба тамои ҳароб шуда буд ва ӯ бо асабият бо қалам болои миз тақ-тақ мезад.

– Ҳеч имкон надорад, ки ту надонӣ. Ту маро ғамгин мекунӣ. Нағзакак ба ёд биёр...

Дар асл Нобуо андуҳгин шуда буд. Ӯ аз зери чашм ба пулис нигоҳ карда, гуфт:

– Ман надидам, бинобар ин, чизеро намедонам.

– Ту дидӣ, ки ӯ чи гуна кирм медорад! Илова бар ин, падаратро бедор кардӣ, зеро бобо кучое ғайб зада буд. Пас ту чӣ хел ба об афтидани вайро наидидӣ?

– Зеро вай маҳз дар ҳамин лаҳза тасодуфан ба дигар тараф нигоҳ кард, – бо асабииният мувоҳиша кард Симпэй.

– Ман бо писари Шумо суҳбат дорам. Мо ҳатто наметавонем дар кучо зиндагӣ кардани муйсафедро муайян намоем.

– Ин хел бошад, муайян намоед. Агар писари ман мегӯяд, ки надидаам, дар асл ҳамин хел аст.

Нобуо ғайриихтиёр гуфт:

– Шояд ин боборо хӯрдаанд.

– Чӣ?

– Шояд, ўро карпи чодушуда хӯрда бошад. Танҳо баъд аз ин пулис ба онҳо иҷозати рафтанро дод. То он лаҳзае, ки падар аз дасташ гирифта ўро мебурд. Нобуо чун савдой такрор ба такрор мегуфт:

– Боборо карп хӯрд. Ба ростӣ. Ман худам дидам.

– Бале, бале. Вай аз ҳад зиёд кирмҳоро чамъ оварда буд, барои ҳамин худи вайро моҳӣ хӯрд, - гуфт падар гапи ўро тасдиқ карда.

Дар ин шаб Садако писарчаашро ба оғӯш гирифта хоб рафт. Вай ба писараш, ки мисли девона дар бораи карпи бузург як чизро такрор ба такро мегуфт, ниҳоят раҳмаш омада буд.

Ҷасади мӯйсафедро низ дигар пайдо накарданд.

– То чӣ андоза кӯдаки ноором аст! Вақте ки хӯрок мехӯрӣ ба ҳар тараф нигоҳ накун! – Садако Нобуоро, ки ҳар лаҳза ба он тарафи соҳил нигоҳ мекард, ногаҳон зад.

Гуруби офтоб мисли чизи зангзадан сурх охишта дар рӯи дарё хазида, тадриҷан сиёҳ мешуд. Вақте дар гирду атроф бӯи хӯроки шом паҳн мегардад, бародар бо хоҳар аз хонаи шинокунанда барои бозӣ кардан ба кӯча мебароянд. Онҳоро аз хонаи Нобуо дидан мумкин аст. Дар вақти говгум дида мешуд, ки чӣ хел Киити ва Гинко сари зону нишаста бозӣ мекарданд. Ва ҳатто вақте ки ҳаво торик мешуд, қаду қомати онҳо ба чашм намоён мешуданд.

Ва рӯшноӣ дар утоқи модари онҳо, ки гоҳ рӯшан ва гоҳе хомӯш мешуд, ба монади кабудрангии губайрозори кӯчак ноустувор ва заиф ба назар мерасид. Қадом як нерӯи

номаълум ҷону тани Нобуоро ба ҳамин хонаи ҳаракаткунанда ва ба назди ҳамин кӯдакон даъват мекард. Вале ин тамоман он ҳиссиёте набуд, ки Нобуо нисбати хонаи тозаю озодаи худ дар дил мепарварид.

– Мумкин аст, ман ягон дафъа Ки-тянро ба хона биёрам?

– Ки-тян кӣ аст?

– Писарчае, ки дар киштича зиндагӣ мекунад.

– Ту аллакай вақт ёфта бо вай дӯст шудӣ?

– Бале. Модари вай маро бо қанд зиёфат кард. Садако чароғро рӯшан кард.

– Акнун маълумам шуд, ки чаро ту ба он тараф нигоҳ мекуни...

– Вай хоҳар дорад, номаш Гинко-тян аст. Нобуо дар бораи он ки чӣ гуна ба ботлоқ афтидану пойҳояшро бо об шӯстани Гинко ба модараш нақл кард.

– Онҳо бо чӣ кор машғуланд?

Нобуо инро намедонист. Воқеан, онҳо ба чӣ машғул мебошанд?

– Ман намедонам. Вақте ки Ки-тян ба хонаамон омад, ўро бо шарбат зиёфат мекуни?

– Албатта, вай ки дӯсти ту аст, мо ўро дар сатҳи зарурӣ қабул мекунем.

Садако ба поён шитобид, то ки Симпейро иваз намояд. Бегоҳӣ муштариён кам буданд, вале чун одат ошхона то соати ҳашт кор кард. Ва Симпей, ки ҳарчи зудтар мехост ҳангоми хӯроки шом як қадахро нӯши ҷон кунад, ҳамсарашро саросема мекард.

– Нобу-тян дарсҳо чӣ хел?

– Симпэй, ки ба боло баромада буд, сари писарашро ба оғӯш гирифт.

- Нисфашро кардам.
- Чӣ фикр дорӣ, шояд боқимондаашро падарҷон кунад?
- Ба мо гуфтаанд, ки дарсхоро ҳар кас хатман бояд худаш иҷро намояд.

Симпэй хандид ва ба худаш сакэ рехта бо як маротиба онро нӯшид.

- Ин муаллимаи Шумо чунин суҳанҳои ҷиддӣ мегӯяд?
- Бале. Мегӯяд, ки агар фиреб кунед ҳам, мефаҳмам.

– Таътилҳои тобистона барои ҳамин дода шудаанд, ки бозӣ кунӣ. Агар бозӣ накуни, аз ту одами даркорӣ намебарояд. Ба муаллимаат гӯӣ, ки аз писари яккаву ягонаи ман одами босавлат насозад.

Нобуо дар бораи бародару хоҳар ба падараш нақл кард.

– Падари онҳо низ дар ҷанг буд ва баъд аз захм бардоштан, вафот кард. Нобуо интизор набуд, ки падараш дар бораи ин оила чизеро медонад.

– Ман дар бораи онҳо аз одамони таҷҷоӣи шунида будам. Ё ба маризии остеомиелит гирифта шуда буд. Ин вақте ки устухонҳо мепӯсанд. Ҷанг ҳеҷ не ки тамом шавад, Нобу-тян.

Маъмулан, вақте ки Симпэй менӯшид, куртаашро аз танаш мекашид. Дар бадани вай захмҳои аз тир бардошта, дида мешуданд. Аз як тарафи тахтапӯшт рост то зери бағалаш доғи дарози захм ба назар мерасид.

- Ту бегоҳӣ ба назди онҳо нарав.
- Барои чӣ?

Дар ҷавоб Симпэй хомӯшона шишаи сакэро ларзонид. Маъмулан вай ин амалро он вақте иҷро мекард, ки аз писараш хоҳиш менамуд, то сакэро гарм кунад. Ба гуфтаи падараш, Нобуо дар ин кор устои кори худаш аст. Гӯё камакак гарм нашудааст, вале ба назар мерасад, ки аз андоза зиёдтар гарм

шудааст. “Умуман, он чизе, ки зарур аст, – доимо писарашро таъриф мекард ӯ, – писари ман истеъдоди аҷоиб дорад, ҳамин хел не?”

– Пас барои чӣ бегоҳӣ ба хонаи Ки-тян рафтан мумкин нест?

Падар дар бораи ким-кадом кори худ фикр карда, ҷавоб надод. Баъд дасташро ба бари рӯяш така карда, ногаҳон пурсид:

Нобу-тян, ту мехоҳӣ дар ҷое, ки барф зиёд аст, зиндагӣ кунӣ?

– Ин дар кучо аст?

– Дар Ниигата.

Нобуо дар кучо қарор доштани Ниигатаро ба худ тасаввур карда наметавонист.

– Падарат мехоҳад ба коре машғул шавад, ки барояш шавқовар аст. Ман аллакай як маротиба мурдаам. Ҳамон рӯз, вақте ки он амак дар зери ароба ҳалок шуд, ман тамоми рӯз аҳволи хароб доштам. Вай низ пеш аз маргаш гуфта буд, ки як дафъа фавтида буд. Ҳам ӯ ва ҳам ман чанд маротиба дар дами марг қарор доштем. Шояд ба ту гуфтан зарур набошад, вале ман дар воқеъ беҳуд ва ба худам монанд набудам. Ҳол он ки маргро на як бору ду бор дидаам. Чӣ қадар одамон дар пеши чашми ман ҳалок шуданд... Вале танҳо ҳамон рӯз чунин саҳт таъсир кард.

Нобуо бо хотири парешон ба падараш нигоҳ кард.

– Дар пеши чашм одам мурд. Ҳол он ки чанде пеш бо ту суҳбат мекард. Аз қисми мо танҳо ду нафар зинда монданд. Вақте ман ба замини диёри худам пой гузоштам, фикр кардам, ки чӣ қадар одами хушбахтам. Танҳо барои он ки зинда ҳастам. Ва лаҳзае, ки модари туро дидам, хостам

худамро бипучам, то бифаҳмам, ки зиндаам. Ба худ гуфтам, ки наҳод ҳамсари ман ҳамин қадар соҳибҷамол бошад...

Имрӯз падар ким-чӣ хел аҷиб ба назар мерасид. Аз поён овози Садако, ки меҳмонро хайрамақдам мегуфт, ба гӯш мерасид. Нобуо ба қадаҳи падар сакэ илова кард.

Вақте ман дар гармо кунтсуба омода мекунам, намедонам барои чӣ бошад, ки тобистони Манҷурияро ба ёд меорам. Баъзан фикр мекунам: аҷиб аст, чӣ тавр ман дар он ҷанг кушта нашудам? Барои чӣ зинда мондам? Ҳамон вақт як чавон, ки Мураоко ном дошт, зинда монд. Деҳқон, зодаи Вакаяма. Ду фарзанд дошт. Вай ҳатто дар тирборони даҳшатбор ягон зарра захм ҳам набардошт. Вале баъд аз се моҳи бозгашт ба ҷарӣ афтод... Ҷарӣ ҳам он қадар баланд набуд, ҳамагӣ панҷ сяку. Чанд маротиба вай ба чеҳраи марг нигоҳ карда буд, вале ба хона баргашту аблаҳона мурд...

Дар байни дӯстони падараш шумораи онҳое зиёд буд, ки ба Нобуо ва дигар кӯдакон дар бораи қаҳрамоноҳи худ дар ҷанг нақл мекарданд. Ин ҳикояҳо аксаран дар бораи амалҳои қаҳрамонӣ ба мисли наворҳои кино буданд. Вале, ҳуди Симпэй ҳеҷ гоҳ дар бораи ҳамлаҳои пулемёти ё ҳуҷумҳои ҳавоии бомбаафканон чизе намегуфт.

– Баъд аз ҷанг шояд ду сол гузашта буд. Боре ман иттифоқан ба бозори кайк, ки дар наздикии ибодатхонаи Тэнно-дзи қарор дорад, рафтам, дар он ҷо чавоне аз камикадзехи ташаккулнаёфтаре дидам, ки корд дар даст медавид... “Мешунавӣ, – дод мезад, – Чопон шикаст хӯрд! Чопон мағлуб шуд! Чопон ҷангро бохт! Камикадзехо ҳамаи моро фиреб доданд. Камкадзехо ин ҷо бароед!” – гапҳои беҳуда мегуфт ва мегирист. Вай аҳмак аст. Охир барои он касе, ки ба номаш коғаз омадааст ва ўро баъди ин аз зану

кӯдаконаш чудо кардаанду ба чанг фиристодаанд, барояш бурду бохт муҳим аст? Дар ин ҷо мурд ё зинда монд муҳиму асосӣ мебошад. Мехостам дар ин бора ба вай биҷӯям, вале ин замон Мураоку ба ёдам омад ва аз чашмонам ашк мисли ҷӯйча қорӣ шуд...

Симпэй писарашро ба наздаш даъват намуда, болои зонуҳояш нишонд.

– Гӯш кун, Нобу-тян. Бубин одам зиндагӣ мекунад, бо тамоми қувва кӯшиш мекунад, вале вақте барои мурдан раҳти сафар мебандад, бисёр аблаҳона мемурад, чаро? Мисли он амаке, ки ароба дошт. Охир вай дар Бирма буд, аз он ҷо каме андар кам одамон пас баргаштаанд...

Аз болои купрук трамвай гузашта рафт. Ва ларзиши он ба Нобуо гузашт. Ӯ дар болои зонуҳои падараш ҷой гирифта, ба ёд овард, ки чӣ гуна дар хонаи шинокунанда фарши таги пояш меларзид, бинобар ин, он макон барояш ноустувор менамуд.

– Маро як одам ба Ниигату даъват карда истодааст, мегӯяд, ки дар он ҷо кори худро оғоз мекунем. Падарҷонат мехоҳад кори навро сар карда, тамоми қувваи худро ба он равона созад.

Аз падараш бӯи саҳти сакэ меомад, вале Нобуо медонад, ки Симпэй маст нест. Ӯ инро бо бадани худ ҳис мекунад, зеро вақте падараш маст мешавад, зонувони вай қувваи худро аз даст дода, заиф мешавад.

– Шумо кай ба Ниигата меравед?

– Ҳоло ман ба як қарор наомадаам. Ва модарат низ шояд муқобил барояд.

– Ман бошам, мехоҳам ба Ниигата равам. Ман мехоҳам дар он ҷое, ки барф зиёд аст, зиндагӣ кунам.

Нобуо дар бораи он чизе ҳарф мезад, ки дар борааш фикр намекард. Ҳам маконе бо номи Ниигата ва ҳам барф барои вай чизи ношинос буданд, бинобар ин, барояш ким-кадом андӯхро талқин мекарданд.

Савсанҳои бушафшаранги рахшони дар бурёе кашидашуда, ки бо он часади амаки фавтида пӯшонида шуда буд, ногаҳон ғайб задани мӯйсафед аз “Ямасита-мару”, суханони падар дар бораи шабона нарафтан ба хоначаи шинокунанда, - ҳамаи ин дар сари Нобуо омехта шуда, ба як гирдобӣ воқеаҳо табиал ёфта буд.

Рӯзе Нобуо Гинко ва Киитиро ба хона даъват кард. Барояш гуворо буд, зеро тавре модар ваъда карда буд, онҳоро бо хушнудӣ қабул кард. Маъмулан, вақте ба назди Нобуо дӯстони нав меомаданд, ба онҳо дар бораи оилашон, ба чи кор машғул будани онҳо пурсон мешуданд, вале ин дафъа Садако ягон савол надод. Садако бисёр вақт мегуфт, ки духтарча мехоҳад, аз афташ ба вай Гинкои камгапу хоксор маъқул шуда буд. Садако мӯи сари духтарчаро шона зад ва умуман худро ғайриоддӣ нишон медод.

– Гинко-тян меғӯяд, ки вай ҳамеша ҳам таом тайёр мекунаду ҳам хонаро рубучин менамояд. Ҳол он ки ҳамагӣ дар синфи чорум мехонад. Хуб мешуд, ин гапро Томоко ва Каору мешуниданд! – Садако хоҳарҳои Нобуоро дар назар дошт ва ҳамзамон Гинкоро таъриф мекард.

Ин лаҳза Киити ҷиддиёна изҳор дошт:

– Ман бошам, суруди бисёр медонам.

– Офарин ба ту. Шояд бароям месарой? Киити дар ҳолати “ҳозир бош” рост истода, нигоҳашро ба арш равона сохту сурудро оғоз кард:

*Аз ин ҷо то канори Меҳани ман,
Раҳи дури дарози беҳисоб аст.
Дар ин ҷо, андар ин Манҷури дурдаст
Чӣ сурхиранг гуруби офтоб аст.
Канори дашти бепахнои ин мулк,
Ҳабиби ман ба хоки сард хоб аст.*

(Тарҷумани Сайиди Ҳисорӣ)

Симпэй, ки ҳамин лаҳза мехост дари ошхонаро бубандад, баъди бо тамоми диққат гӯш кардани сурудхонии Киити карахт шуда монд. Нобуо ба ҷониби падараш нигоҳ кард. Ҷараёни ҳавои аз ҳавотозакунак беруншуда коғазии часпаки барои доштани пашшаҳо насбшударо ба ҳар тараф алвонҷ меод.

Ногаҳон кайфияти Нобуо хароб шуд ва ин лаҳза мехост ба ҳар тараф бедаваду ғалоғӯла кунад. Аз ҷӣ бошад, ки худро ноором ҳис кард. Одатан худро он замоне чунин ҳис мекуни, ки вақте ба хонаи хешу табор меравию он ҷо шаб мемони ва ҳеҷ ором шуда наметавони, ҳарҷӣ зудтар мехоҳи ба хона баргарди.

– Ман ин сурудро ба пуррагӣ метавонам бисароям.

– Беҳтарин... Ин тавр бошад, онро то охир бихон.

Киити чун калонсолон мехонд, бо тамоми қувва кӯшиш мекард, ки маҳзунияти сурудро қайд намояд. Нобуо ба Гинко нигоҳ кард. Вай ҷӣ гуна оҳиста чарх задани паррачаҳои ҳавотозакунак наззора мекард. Мӯйҳои вай таҳти рӯшноии зарди лампа ба назар ифлос менамуданд. Бучулакҳои маҳини пойҳои вай аз нешзанин хомӯшакҳо варама карда буданд.

Задухӯрд тамом шуд, офтоб шишт. Мо ба чустуҷӯи ту меравем, илтиҷо мекунем: “Танҳо зинда бимон ва ба даъвати мо ҷавоб бидеҳ...”

– Хеле хуб иҷро намудӣ.

Чехраи Кииги аз таърифҳои Симпэй долагун гашт, шарм дошту сарашро поин кард, вале маълум буд, ки ин суханон барояш фораи ҳастанд. Чунин рафтори табиии вай ба дараҷае Симпэй ва Садакоро мутаассир карда буд, ки онҳо ҳар лаҳза писарбачаро таъриф мекарданд. Ва ҳар лаҳза Кииги сурх шуда, табассум мекард.

– Мешунавӣ, падар, он либосе, ки мо боре барои Каору харида будем, ба назарам барои вай кӯтоҳ аст. Он то ҳол дар ҷевон хобида аст. Оё андозаи он ба Гинко дуруст меояд?

Садако аз дасти Гинко гирифт, онҳо ба ошонаи дуҷум баромаданд.

– Ту ин шеърро аз кучо медонӣ?

– Ба ман амаки ҳамсоя, маъҷуби ҷанг ёд дод.

– Яъне Шумо аз ин пеш дар боғи Наканосима зиндагӣ мекардед?

– Бале, ҳамин хел. Вале дар он ҷо дарё ба боғ тааллуқ дорад, бинобар ин, гуфтанд, ки дар ин ҷо зиндагонӣ кардан мумкин нест.

Симпэй бо рӯпокуни нам чехраи писарбачаро пок кард.

– Мегӯянд, падари ту киштибони хуб буд.

Кииги хомӯш буд. Аз афташ ӯ падарашро дар ёд надошт.

Дар ин миён ба ошхона муштариён ворид шуданд. Инҳо мардони шиносе буданд аз киштиҷаҳои бӯғӣ ва дар дарё шино мекунанд. Ошхонаро бӯйи арақи бадани инсон фаро гирифт.

– Бубахшед, мо мехостем корро қатъ кунем, – гуфт Симпэй.

– Ту бо мо мехрубон бош, – мардҳо хандиданд ва бо илтиҷо дастонашонро пеши бар буданд. – Кори мо холо зиёд аст. Бояд то Сакураномаи равем. Ба мо чизе бидеҳ бихӯрем, то ки кирмҳо ором шаванд.

Нобуо ва Киити комиксҳоро варақ мезаданд. Яке аз мардҳо бо ханда ба Нобуо муроҷиат кард:

– Ту, Нобу-тян, мегӯянд, чанде пеш шуру ғавғоро барпо кардӣ... Мардҳо медонистанд, ки Нобуоро ба қитъаи минтақавии пулис даъват карда буданд.

– Акнун метавон бе истиҳола ба Нобу-тян муроҷиат кард, зеро ӯ дар бораи ҳама чизе, ки дар дарё сар мезанад, маълумот дорад. Ӯ тамоми рӯз дар назди тиреза нишаста, дарёро тамошо мекунад.

– Ба ҳар ҳол мӯйсафед кучо ғайб зад? Шояд об вайро ба халиҷ бурд ва он ҷо лойқа ўро ба худ фуру бурд.

– Мегӯянд дар қаъри халиҷ қабати лой панҷ шаш метрро ташкил медиҳад. Ҳама дар бораи мӯйсафеди ғайбзада ҳарф мезаданд, вале ин лаҳза касе Киитиро дид.

– Ин писарбача аз ҳамон “хоначаи шух” нест магар? Мардҳо яқбора ба писарбача нигоҳ карданд. Вале Киити чунин вонамуд кард, ки гӯё онҳоро намебинад.

– Ту дар бораи ҳамон тағораи кухна ҳарф мезанӣ?

– Бале. Номии кори калон, ҳамин хел не? Ин номро Каниси фикр карда баровард. Ӯ дӯстдори калони ҳамин кор буд. Симпэй, ки дар ошхона истода буд, суханони мардҳоро бурида гуфт:

– Шумо саргарми ин гуна суханҳо нашавед. Дар ин ҷо кӯдакон ҳузур доранд.

– Ту дар бораи чӣ ҳарф мезанӣ... Меғӯянд, ин писарбача баъзан ба ҷойи модараш ба шикори муштариён меравад, – ба якборагӣ ханда карданд мардҳо.

Нобуо бо ваҳм дид, ки чӣ гуна аз даҳшат ранги рӯи Кишти парида буд.

– Меғӯянд, барои фоҳиша вай ба ҳар сурат зани бад нест.

– Аз кадом ҷиҳат вай бехтар аст? Бо чехрааш ё он ҷойи вай мавзуну гуворост?

– Ман аниқ накардаам, тафсилоташро намедонам.

– Мардҳо боз қоҳ-қоҳ зада хандиданд. Дар он лаҳза Нобуо онҳоро бад дид. Ӯ намефаҳмид, ки онҳо дар бораи чӣ гап мезаданд, вале ҳис мекард, ки онҳо аъзои оилаи хонаи шинокунандаро таҳқир карда истодаанд. Чӣ будани калимаи “фоҳиша” барояш нофаҳмо буд, вале эҳтимол ин калима бо овози заифи паси девори фанерӣ алоқамандӣ дошт. Вай чунин вонамуд мекард, ки комиксҳоро тамошо дорад, аммо гавҳараки чашмонаш ба як нуқта нигаронида шуда буд. Танҳо бо он ки китфони писарбача таранг шуда буданд, барои ҳар як кас маълум мешуд, ки то чӣ андоза асабҳои ӯ таранг шудаанд.

– Эй, Ясу, шояд ин гапҳоро бас мекуни? – дар чехраи Симпэй ифодаи ҷиддияти барои вай хос набударо дида, суҳбатро қатъ карданд.

Вақте онҳо рафтанд, Нобуо падарашро хоҳиш карда розӣ кунонд, ки ҳиллаву найрангҳои худро нишон диҳад. Ӯ бисёр мехост, ки аз чашмони Кишти пардае, ки дар паси он ҳанӯз ҷилои хираи аҷоиб пинҳон буд, ғайб занад.

– Майлаш, имрӯз танҳо барои Шумо! Симпэй аз ошхона тухм баровард. Баромади бехтарини вай ҳиллаи ғайб задани тухм буд. Вай тухмро дар кафи дасти ростам пинҳон мекард ва лаҳзае аз пеши он дасти чапашро мегузаронд, баъд аз ин тухм

ғайб мезад. Нобуо ин ҳилларо чандин маротиба тамошо карда буд ва ҳамеша аз ин муъҷиза дар ҳайрат мемонд.

– Аай? – Чашмони Киити калон кушода шуданд. Симпэй боз як бори дигар ҳамон ҳаракатро такрор кард ва тухми ғайбзада дар қафи дасти рости вай пайдо шуд.

– Ой! Киити мафтунона аз паси ҳаракатҳои дастони Симпэй назора мекард.

Аз боло Садако ва Гинко поин шуданд. Дар тани духтар пирохани гулдори нав буд ва мӯйҳои сарашро бандеки сурх ороиш меод.

– Ту боз бо ҳамон баромади беҳтаринат дағдаға дорӣ! Ту метавонистӣ ягон найранги дигарро ёд гирӣ, як чизро гаштаю баргашта нишон медиҳӣ, – шухиқунон гуфт Садако.

– Гаранг, охир ин ҳила аз ҳамааш мушқилтар аст. Агар онро азхуд кунӣ, ҳисоб кун, ки ту найрангбози дараҷаи аввал ҳастӣ. Ту фақат аз қафо нигоҳ накун.

Нобуо аз дил гузаронд, ки агар аз қафо нигоҳ кунӣ, сирри ҳилларо пай бурдан мумкин аст, вале надонистани асрори он шавқовартар аст.

Симпэй табассум кард ва ба бандеки мӯйҳои сари Гинко даст расонид.

– Ваҳ, туро занак ба мисли лухтак орою торо додааст. Чунин соҳибҷамолро либоси ораста пӯшонидан гуворо аст. Ин ба Ки-тян дахл надорад.

Ҳама хандиданд ва танҳо Гинко ҷиддӣ истода буд. Вай ба зудӣ куртаро аз тан қашида, нағз таҳ кард ва ба Садако баргардонд. Вай дар тан як тағпӯш рост истода буд ва сояи чизи часпак барои доштани пашшаҳо ба бадани харобакаш меафтод.

– Ту чӣ мекунӣ? Хола мехоҳад ба ту пирохон тухфа намояд. Гинко хомӯш буд. Вай нигоҳашро аз куртаи нав дигар тараф бурда, ким-чи хел ҷиддӣ менамуд.

Садако маҷбур накард, фақат гуфт:

– Хайр майлаш. Бигузор ақаллан бандак дар пеши ту бошад. Онро ту гирифта метавонӣ?

Вале Гинко гӯё тухфаро гирифтани намехост. Аз тирезача шамоли тозаи дарё вазид ва ба он бо андаке бӯйи назаррас катори-сэнко ҳамроҳ шуд. Кишти ба Симпэй ва Садако нигоҳ карда гуфт:

– Мо меравем, аллакай дер шуд.

Ҳамаи аъзои оила кӯдакони то Хататэкура – баси гусел карданд.

– Гинко-тян духтари камгап аст, – банохост гуфт Садако.

Дар ин лаҳза дар Адзи-кава чароғҳо намудор шуданд. Эҳтимол ин ҳамон мардон буданд, зеро якҷанд киштичаҳои бунӣ яке аз паси дигар сатҳи ороми обро бурида ба тарафи болои дарё мерафтанд. Ҳам Нобуо, ҳам Симпэй ва Садако ба рӯшноии хираи чароғи хоначаи шинокунанда, ки базӯр аз байни торикӣ намоён мешуд, нигоҳ карданд.

Нурафкани яке аз киштичаҳо барои як лаҳза кулбаро аз торикӣ берун кард...

Ба назар чунин мерасид, ки ҳамин лаҳза борон меборад. Нобуо бо як пояш париди-париди, аз Хататэкура-баси гузашт. Пойҳо худашон ёро ба хоначаи шинокунанда бурданд. Роҳравон вай аз замин шиновараки хурди пластмасии тӯри моҳигиреро, ки кадоме аз моҳигирон афтонда буданд, бардошта гирифт. Вай чунин одат дошт, ки ҳар чизи дурахшандаеро дар роҳ мезд, бардошта мегирефт. Ҳама гуна чизеро, ки барояш шавқовар менамуд, бардошта мегирефту ба кисааш меандоخت

ва ҳамон лаҳза онро фаромӯш мекард. Баъзан аз кисаҳои вай ё сақҷоҷаҳои шишагин ё ягон оҳанпораҳоро пайдо мекарданд ва дар баробари ин, Садакоро тарсонда, ҳатто харчанги хушк ва думи калтакалос пайдо мешуданд. Нобуо аз болои тахта парида, ба даруни киштича нигоҳ кард. Бачаҳо дар дарун набуданд.

Кит-ян! – бо овози начандон баланд фарёд кард ӯ.

Аз паси девори фанерӣ садо баланд шуд:

– Онҳо барои овардани об рафтаанд.

Нобуо надонист чӣ кор кунад, бинобар ин дар пеши дар истод.

– Нобу-тян, метавони дароӣ! – даъват намуд хонум.

– Нобуо ягон маротиба модари дӯстонашро надида буд, зеро бо вай ҳамеша аз паси девор суҳбат мекард. Вай ошуфта шуд, вале хонум ӯро дубора ҷеғ зад:

– Чӣ гап шуд? Ту шарм медорӣ? Нобуо ба соҳил фаромада аз тариқи тахтаи дигар ба қисмати дигари киштича баромад. Дари хурдро кушода, ба уток даромад.

– Пойафзолатро дар берун гузор.

Вай дар дами дари даромад сари зону нишаста буд. Ба Нобуо зани тамоман ҷавон, аз модари худаи хеле ҷавон, зани мӯйҳояш муназзам ҷамъ ва дар паси сараш гирд оварда, нигоҳ мекард. Ӯ ба пушташ ба бастан ғундоштаи ҷогаҳ такя кард.

– Мо бо ту бори аввал вомехӯрем, ҳамин хел не?

Нобуо бо ишораи сар тасдиқ кард ва бо ним нигоҳ утокро аз назар гузаронид. Ба ғайр аз раҳти хоб ва шкафчаи кӯҳна дар уток чизи дигар набуд. Ба Нобуо аз ин пеш муяссар нашуда буд, ки чунин бӯи намноку ширинмазза ва аз ин рӯ ноумеди-ро, ки тамоми утокро фаро гирифта буд, нафас кашад.

– Дар он ҷо нашин, ба ин ҷо гузар.

Нобуо дар пешни тиреза, ки даричахояш ба тарафи дарё мебаромаданд, дар паҳлуи хонум нишаст. Барояш нокулай буд. Хонум ба Нобуо бо чашмони танге, ки на ба Кишти ва на ба Гинко монанд набуданд, нигоҳ карду табассум намуд.

– Барои тавачҷуҳ ба бачаҳо ба шумо ташаккур, ба модару падарат салом расон.

– Шумо ҳам ягон дафъа ба хонаи мо биёед.

– Ташаккур, – писханди сабук лабони ӯро ҷунбонид. Чӣ хел бачаи доно. Шумо дер боз ин ошхонаро соҳибӣ мекунед?

– Бале.

– Ман мехостам мисли шумо ошхонае боз намоям. Вале то ман дар ин бора фикр кардам, нафаҳмидам, ки бемор шудаам, ҳозир бошад, ман ба ин қодир нестам. Вақт бисёр тез мегузарад, ҳатто вақти мушоҳида кардан наёфтам, кӯдаконам аллакай бузург шуданд.

Нобуо дид, ки аз мӯйҳои ба чаккаи рӯй часпидаи зан арақ шорида истодааст. Чехраи рангпариди ва бе рангу бори вай барояш зебо намуд. Аз гардани борик ва ҷун мум барин мулоими синаи зардҷатоби зан буг берун меомад.

Рӯз шамоли ва сард буд. Дар осмон қабатҳои абрҳои сиёҳ шино мекарданд. Дарё боз ба худ ранги қаҳваранги хираро гирифта буд.

Бӯии аҷиб дар утоқ бӯии хастагӣ буд, ки якҷоя бо арақи бадан ва бӯии дилрабоии аз хонум буруноянда, бадар мешуд. Ва ин лаҳза ногаҳон нафаси Нобуо танг шуд ва худро ким-чӣ хел ҳис кард. Вале дар айни замон ӯ мехост дар паҳлуи ин зан бишинад. Ногаҳон бо садои шараққос дар кушода шуд. Ба хона марди миёнасоли офтобхӯрда ворид шуд.

– Ба назди Шумо даромадан мумкин аст? – бо писханд пурсид вай.

Зан аз ҷояш бархеста, ба кафи дасташ араки гарданаширо пок кард. Баъд хомӯшона дар рӯ ба рӯи шкафчаи оинадор нишаст. Марди воридшуда ба тарафи Нобуо нигоҳ кард.

– Пешдастӣ карда, аз ман пештар омадаанд... қоҳ-қоҳ зада хандид вай, ки аз асабоният рухсорааш мепарид. Мард мехост сари Нобуоро сила кунад, вале писарбача парида хесту аз паҳлӯяш гузашта рафт. Вай ончунон саросема буд, ки ҳатто пойафзолашро напӯшид. Пойафзол дар даст ӯ аз тахта давида гузашта, ба пайроҳаи танг баромад. Нобуо бо пушташ ба панҷараҳои Минато-баси така намуда, бародару хоҳарро босаброна интизор шуд ва гоҳ-гоҳе ба хоначаи тахтагини фарсуда, ки алвонҷ мехӯрд, нигоҳ мекард.

Ӯ Кинтиро дар назди истоҳи трамвай дид. Писарбача сатили вазнини пур аз обро ба замин монда, истироҳат дошт. Нобуо ба назди вай давида рафт.

- Гинко дар кучост?
- Вай барои биринҷ рафт.
- Рафтем ба хонаи мо, бозӣ мекунем.
- Ту маро бо шарбат зиёфат мекуни?
- Падарамро хоҳиш мекунам.

Онҳо якҷоя сатилро ба хонача дароварданд. Кинти ба девори фанерӣ як нигоҳ партофт. Аз афташ вай фаҳмид, ки модараш танҳо нест, аз ин рӯ, саросема сарпӯши кӯзаро кушода, махсус бо садои баланд обро аз сатил ба зарфи дигар рехт.

Кинти аз Сёва-баси як чӯчаи аз беқувватӣ дар лоика дармондари бардошта гирифт. Ин ҷо дар равоқи купрук кабутарҳои ёбой лона мекарданд. Чӯча дар ҳолати мурдан буд. Бачаҳо ба чунин хулоса омаданд, ки агар онро ба лонааш

баргардонанд, сикат мешавад. Дар қисмати болои равоқи купрук онҳо модари чўчаро диданд.

– Биё тезтар равем, ки вай мемурад. Киитиро саросема мекард ў, вале ҳардуи онҳо чуръати ба чунин баландӣ баромаданро надоштанд. Дар ин вақт бародарон Тайодаҳо савори велосипед расида омаданд. Нобуо дар вақташ чўчаро пинҳон кард, вале дер шуда буд. Бародарон ба бачаҳо наздик шуданд.

– Кани чўчаро ба мо диҳед. Ин кабутар пеш дар хонаи мо зиндагӣ мекард, бинобар ин чўча аз мост.

Киити мехост турезад, вале ҳамон лаҳза дастгир шуд. Бародарон ба сараш задан гирифтанд.

– Ҳама медонанд, ки модари ту фоҳиша аст. Бо шумо баринҳо, ҳатто дар ҳамсоягӣ зиндагӣ кардан нафратангез аст.

Чашмони Киити ғайритабии танг шуданд.

– Шумо бошед, ҳарду як афту башара доред. Ба шумо назар кардан, нафратовартар аст.

Рангу рӯии бародарон суп-сурх шуд. Онҳо Киитиро муштборон карданд. Вай ба замин афтида буд, вале чўчаро аз даст сар намедод. Яке аз бародарон писарбачаро бардошт.

– Аз ин ҷо гум шавед, палидҳо, – дод зад вай ва ба шиками Кит-ян як лағад зад.

Қувва озмудан бо онҳо фоида надошт.

Киити бо бинии шикаста ду-се қадам қафо рафт, чехраи вай баднамо шуд. Вай ногаҳон тез дасташро ба пеш дароз карда, чўчаро пачақ кард. Чўча овози паст бароварду мурд.

– Ҳоло ист...

Киити чўчаро ба тарафи бародарони саргарангшуда партофт. Яке аз онҳо, ки чўча ба сараш омада зада буд, ногаҳон

дод зада, ба тарафи дарё гурахта рафт. Дуюмӣ ҳамон лаҳза ба ҷониби дигар давида рафт.

Нобуо барои ба дарё партофтани чӯҷаи мурда, онро аз замин бардошт. Офтоб барои як лаҳза дар паси абрҳо пинҳон шуд ва ба рӯи биноҳои лаби соҳил соя афтид. Ин замон ҳамон қисмати хоначаи шинокунанда ба назар мерасид, ки дар он утоқи модар ҷойгир буд. Мавҷҳои пуркафки сафед киштичаро ихота намуда, бераҳмона онро ба тарафи тунукоба тела меоданд.

Нобуо ба худ зани лоғару пажмурдаи дар назди ҷевони оинадор нишастаро тасаввур кард ва бори дигар он бӯи аҷибро эҳсос кард.

Нобуо гиря кард. Ба чеҳраи хунолуди Киити дида дӯхта, зор-зор гирифт ва ҳеҷ худро нигоҳ дошта натавонист.

– Ту гиря накун, Нобу-тян. Ман аз онҳо интиқом мегирам. Гиря накун. Нобуо ҳеҷ фаҳмида наметавонист, ки чаро вай гиря мекунад. Охир Киитиро кӯфтанд, на ўро. Ба Киитии зарбу латхӯрда ва таҳқиршуда раҳмаш намеомад, ба чӯҷаи мачақшуда низ раҳмаш намеомад... Вай аз барои андӯҳи беилҷӣ ва номаълум, ки ногаҳон ба рӯҳу ҷонаш таъсир карда буд, гиря мекард. Нобуо чӯҷаро ба кисааш андохту таҳти нигоҳи хордори дӯсташ роҳи хонаашро пеш гирифт.

Бегоҳӣ, вақте ки Нобуо алакаӣ пирохани шабонаашро пӯшида, дар назди тиреза нишаста комиксҳоро тамошо мекард, аз поён доду воини гӯшхароши Садако баланд шуд.

– Чӣ ҳодиса шуд?

– Ана чӣ гап... – Садако бо зина давида омаду ба таги бинии Нобуо шим ва ҷасадчаи чӯҷаро тикқонд.

– Ин чӣ аст? Ҳама гуна лашулушро ба кисаат метиконӣ, дили ман бошад, қариб аз кор мемонд!

Симпэй рӯяшро турш карда, ба болои чӯча, ки аллакай бӯй гирифта буд, хам шуд.

– Ин чӣ аст?

– Чӯчаи кабутар, – оромона ҷавоб дод Нобуо. Садако лабу рӯяшро бурма карда, чӯчаро гирифта аз тиреза партофт.

– Ана тамом. Агар бори дигар чунин як корро анҷом медиҳӣ, ман барои амалҳои худ ҷавоб наmedихам, бигузор падарат бо ту сару кор гирад. Мисли гадою талбанда барин, ҳама чизро чида гирифта меорад...- гур-гур кард Садако.

– Ту бояд фаҳмӣ, ки агар чӯчаро ба киса андозӣ, вай нафастир мешавад. Худоро шукр, ту аллакай ҳаштсола шудӣ.

– Охир ман зиңдаро не, балки мурдаро ба киса гузошта будам. Симпэй ба Нобуо нигоҳ кард.

– Бале ба киса...

“Аҷоиб, ҳамин лаҳзаҳо Ки-тян ба чӣ кор машғул бошад?” – фикр кард Нобуо.

Ў гавҳаракҳои чашмони Киитиро ба ёд овард: вақте онҳо калон ё танг мешуданд, дар ким-кадом умқи онҳо барои як лаҳзаи кӯтоҳ оташаки сард фурузон мешуд.

Нобуо бо нигоҳаш хоначаи шинокунандаро ҷустуҷӯ кард. Чашмони аҷоибӣ Киити, чеҳраи сафеди Гинкои камгап, бӯйи модар, ки бисёр аҷиб ўро ба ҳаяҷон оварда буд ва рӯшноии зарди ҷароғ...

Он ҷо дар торикӣ хонача бо мавҷҳо бархӯрд дошт.

Ҷашни ибодатхонаи Тэнмангу (ибодатхонаи Синтоистӣ дар Осака) фаро расид. Нобуо дар фарши хонаи шинокунанда дароз кашида, ба чӣ гуна бо дарёи Досабори-гава тарафи поён шино кардани киштиҳои ба таври идона орододашуда, нигоҳ мекард. Акнун қариб ҳар рӯз дар хонаи шинокунанда пайдо мешуд. Вай ба ин ҷо на барои бозӣ кардан бо Киити ва Гинко

меомад. Ё меҳост дар назди модари онҳо бошад – зане, ки рангиарида, пажмурда ва ҳамеша танаш аз арақи бадан нам аст.

Албатта, Нобуо намедонист, ки бӯи номаълум ва аҷоиб, ки ёро ба худ ҷалб кардааст, аз кучо меояд ва ҳамчунон то охир дарк намекард, ки дар дили вай чӣ ҳодиса рух дода истодааст. Аммо модари Кинги ва Гинко дигар ягон бор ёро ба устоки худ даъват накард.

Дар дарё киштиҳо бо мардҳои либоси юкатадор (пироҳати сабуки тобистона, яке аз намудҳои кимоно) ва хонумҳо бо либоси гейшҳо шино мекарданд. Аз паси онҳо садои мусиқӣ баланд мешавад.

Дар ҷавоб ба онҳо аз хонаҳои назди соҳил овозҳо ба гӯш мерасанд. Ба садоҳои ишвагаронаи занҳо доду фарёди дағалонаи мардҳои маст омехта мегардад. Киштиҳо бошанд, ҳамонро равонанд ва дар зерӣ офтоби сӯзони тобистон шумораи онҳо ҳисоб надорад.

Вақте бо шикам дар устоки нимторик хобиданию ба офтоби чашмхирақунандаи кӯча назар мекунӣ, он гоҳ ин мусиқӣ, ин қатори киштиҳо чун порчаҳо аз хоби дерина пеши назар меоянд.

- Ман меҳохам дар хонаи одӣ, мисли хонаи Шумо зиндагӣ кунам. – Кинги сари худро аз бари девораи киштича овезон кард, дар зерӣ шуёи офтоб мӯйҳои вай ғайритабии малла менамуданд.

Аз ҳамон вақте ки оила ба ин ҷо кучида омад, ҳанӯз ягон моҳ нагузаштааст, вале аз шаҳрдорӣ аллакай якчанд огоҳӣ омад, ки онҳо бояд аз ин ҷо раванд. Нобуо намедонист, ки аллакай якчанд сол боз ба онҳо иҷозат намедиҳанд дар як ҷой

бештар аз ду моҳ зиёдтар истанд, бинобар ин, киштича ҳаман ин вақт дар дарё овораю саргардон аст.

Кишти ба дарё сангча партофт. Ӯ кӯшиш кард, хиллаи Симпэйро тақрор кунад. Вале сангча аз дасти Кишти лағжида, ба дарё афтид.

– Нобу-тян, падар ба ту фармуд, то ки ба хона равӣ, – гуфт Гинко.

Садако духтаракро бисёр дӯст дошт. Гинкои маъмулан камгап бо вай хушгап мешуд, дар ин рӯз ҳам Гинко танҳо дар меҳмониҳои хонаи Нобуо буд. Бо вучуди он ки аз вай хоҳиш накарда буданд, духтарча дар тоза кардани ошхона ва ҳатто либосшӯӣ ёрдам кард. Баъзан Гинко то дер боз дар хонаи онҳо меистод ва дар ин лаҳзаҳо Садако духтарчаро то Минатори-баси гусел мекард.

– Модари ту саҳт сулфа мекунад, духтурро даъват кардаанд.

Садако гирифтори хурӯчи зикки нафас шуда буд. Дар байни фаслҳои сол баъзан чунон дард гирифтораш мекард, ки бистарӣ мешуд, вале дар авҷи тобистон беморӣ бори аввал ба ӯ часпида буд.

– Дар он чо чӣ ҳодиса рӯй додааст? – аз утоқи ҳамсоя модар садо баровард. Нобуо бо шавқи тамои гӯш андохт.

– Ҳоло сурфа мезанад ва нафас кашидан барояш мушкил аст.

– Ин бадбахтиро бубинед... Нобу-тян, февран ба хона давида рав. Чанд вақт боз вай бо ин дард гирифтор аст?

– Ӯ бемории диққи нафас дорад.

– Ин беморӣ не, ин дарди илоҳӣ аст.

Нобуо омодаи рафтани буд, вале ногаҳон истод ва бо овози баланд чеғ зад: “Хола”, ҳол он ки нияти ягон чиз гуфтаниро надошт.

– Бале?

Нобуо фикр ҳам накарда буд, ки ҳозир вай чӣ хоҳад гуфт. Ӯ ба хотир овард, ки маҳз ҳамин хел марди аробадорро низ чез зада буд.

– То боздид.

Зан хомӯшона бо вай хайрухуш кард.

Книги Нобуоро то наздикии купрук гусел кард.

– Биё дар рӯзи ид ба ибодатхона меравем, майлаш?

Дар гирду атрофи ибодатхона дӯкончаҳои зиёди хариду-фуруш кушода шудаанд. Ин бегоҳӣ Симпэйи ваъда дода буд, ки писарашро ба тамошои ид мебарад. Садако дар ҷогаҳ хобида буд, сулфани вай кам намешуд, ҳол он ки аз афташ, хурӯчи дард гузашта буд.

– Ин дафъа аҳволам бадтар шуда истодааст. Духтур дар бораи он суҳан оғоз кард, ки ҷойи истиқоматро дигар кардан зарур аст:

– Боду ҳавои ин ҷо ҳамонро гализтар шуда истодааст ва ин ба соламатии шумо зарар дорад.

– Охир шавҳарам дар танҳои аз ӯҳдаи идораи ошхона баромада наметавонад, кӯдак бошад, ҳоло хурд аст.

– Бемории Шумо аз он вобаста аст, ки чӣ гуна ҳаворо нафас мекашед ва ба андешаи ман, зарур аст, ки барои як муддат аз ин ҷо равед. Дар ин бора биандешед ва бо шавҳаратон маслиҳат кунед.

Дар рӯзи ид аз харидорон роҳи халосӣ нест ва ин барои савдогарон айни муддаост. Ҷавонон дар ин вақт ҳатто дар кӯча лимонад менӯшанд, зеро дар дӯкончаҳо ҳама ҷой намегиранд.

Шояд Шумо як каме шарбат менӯшед, - Симпэйи духтурро, ки омодаи рафтани дошт, ҷег зад.

Духтур ба Симпэй ҳамон чизеро гуфт, ки ба Садако гуфта буд:

– Сол то сол хурӯчи дард бештар ва сахттар мешавад. Доруҳо, албатта кумак мекунанд, вале онҳо тани инсонро заиф месозанд. Аз ҳама кори дуруст ба ягон ҷойи дигаре кӯчида рафтан даркор аст, ки боду ҳавояш поктар бошад.

– Мо фикр мекунем.

Он рӯз ошхонаро баъди нисфирӯзӣ бастанд. Симпэй ва Садако тӯлонӣ суҳбат карданд. Аз тирезаи ошёнани дуюм дида мешуд, ки чи гуна киштиҳои идона орододашуда бо дарё ҷониби поён мерафтанд, вале дар қарибҳои миёнаи Адзикава ба ақиб баргашта, муқобили чараён шино мекарданд.

– Мо дар ин ҷо чунин як кори хуберо оғоз кардаем, акнун бояд кучида равем...

Албатта, ин гапат ҷон дорад. Вале ба фикри ман, ин маҳз ҳамин сабаби кучидан шуда метавонад.

Воқеан, барои ба як қарор омадан ҷиҳати табдили ҷойи зист ба Нингату ба Симпэй як фурсати қулай буд.

– Дар он ҷо замин ҳам арзон аст. Маблағи заруриро мо дукаса як илоҷ карда, ҷамъ мекунем. Дар ёд дорӣ, соҳиби ресторани хурди ҷинӣ аз Кавагути-тё гуфта буд, ки агар ошхонаро фурухтани шавӣ, омодааст онро бихарад.

– Бисёриҳо гуфтанд... Баъд чӣ? Ман – зид. Аз он ки азоби зиёд кашида, кори нав шуруъ кардан, беҳтараш дар ҳамин ҷо монем. Бигузор, мо зиндагии боайнгу ишрат надорем, вале барои мо мерасад. Шояд он шиносат ба пулҳои ту умед дорад ва барои ҳамин туро даъват дорад?

Нобуо медонист, ки падараш ният дорад устухонаи таъмири мошинҳо кушояд.

– Ман аслан фикр кардам, ки дар Ниигата боду ҳаво тозатар аст ва умуман ман намехоҳам зиндагии боайшу ишрат дошта бошам. Ту танҳо рафта наметавонӣ ку. Агар чунин имкон дошта бошад...

– Ин ҳақиқат надорад, ту аз бемории ман мехоҳӣ ҳамчун баҳона истифода барӣ, то ки ба Ниигата кучида равӣ. Маҳз барои ҳамин ҳар гуна сабабҳоро пеш меорӣ.

Садако якбора хомӯш шуд ва пушташро гардонида гиря кард. Садои гиряи вай бо ғалоғулаю ҳайхуи ид, ки шамоли дарё ба гӯш мерасонид, омехта мегардид.

– Девона! Ту ку бемор ҳастӣ, ба ту мумкин нест асабӣ шудан!

Касе дари даромадро тақ-тақ карда, ворид шуд. Нобуо поён фаромад. Ин Гинко буд.

– Модарам маро равон кард, то ки ба шумо ёрӣ диҳам...

– Ташаккур. Мо, агар рости гапро гӯем, ошхонаро бастем. Вале ту даро, – аз ошёнаи дуҷум садо баровард Симпэй.

Нобуо ба кӯча баромад. Киштиҷаҳои орою торо додашуда на танҳо бо Досабори-гава, балки бо Сунэсима-гава, ки дар паҳлӯи он ҷорист, шино мекарданд. Дар саҳнҳои болои киштиҷо боқимондаҳои зиёфатҳои идона ба назар мерасиданд. Ҳар сари чанд вақт шамол дар сатҳи ороми дарё мавҷҳои нуқрафомро медавонд. Аз зери Фунатсу-баси киштии аз ҳама бештар орою торо додашуда мегузашт ва маҳз барои ҳамин Нобуо ба болои купрук давида рафт, то ки аз боло ба он даст афшонад. Аз болои кишти як тарбузи хурдро партофтанд. Вай камонаки болои панҷараи купрукро тасвир карда, рост ба дасти Нобуо афтид ва баъд лағжида ба поён рафт. Нобуо аз паси тарбузи ғелидарафта давид, ки ба ӯ гуфтанд:

– Ҳой писар, ту тарбузро дошти?

– Нобуо якбора ба панҷараҳои муқобил давид, аз кафи дастхояш карнай сохта, бо тамоми қувва фарёд кард:

– Ташаккур!

– Вай пора нашуд?

– Камтарак.

– Кам-камаш ба ҳисоб намеравад. Он ба ҳар сурат ба мисли ҳамин духтар ширин аст...

Мард духтари дар паҳлӯяш бударо, ки мӯйҳояш бо усули кӯҳна бофта буданд, ба оғӯш гирифт. Духтар дуру дароз ва махмуруна хандид. Дар рӯи сафеди орою торо додашуда вай лабҳои суп-сурхи ҷилодор ҷудо шуда меистоданд.

Аз дур фарёдҳои ҳаяҷонмез ба гӯш мерасиданд. Ин киштии Чамъияти бознишастагон буд.

– Эй, киштибони мо бошад, алакай таппа тайёр-ку!

Нигоҳи роҳгузарон ба ин кишти нигаронида шуд.

– Гарқ шав! Гарқ шав!

Як мӯйсафед бошад, бо чунин мазмун фарёд кашид:

– Барои чӣ ту гарқ намешавӣ? Гарқ шав!

Тарбуз дар зери бағал Нобу ба тарафи хона давид. Овози мӯйсафед ҳатто дар ин ҷо ўро дарёб кард.

Гинко, ки сари ду зону дар як қувҷи ошхона нишаста буд, чеҳраи ҳайратзадаи худро боло кард.

– Ту чӣ кор мекунӣ?

Дар ҷавоб бечуръатона хандид. Вай Нобуоро ба назди худ даъват кард. Сандуқи биринҷдор кушода буд.

– Ин биринҷ гарм аст, – духтарча пичиррос зада, дастонашро ба даруни сандуқ дохил кард. – Ҳатто зимистон, вақте тамоман ҳаво сард аст, ба ин нигоҳ накарда, биринҷ гарм аст. Нобуо-тян, як кӯшиш карда дастонатро ба ин ҷо гузор.

Нобуо дастонашро то оринҷаш дохил даровард. Вале онҳо тамоман гармиро ҳис накарданд. Баръакс, дастони арақолуди вай каме салқин шуданд.

– Хунук... – Нобуо дастонашро кашида берун овард. Онҳо тамоман сафед буданд.

– Ман бошам, гарм шудам.

Гинко дастонашро ба даруни биринҷ дохил карда, шах шуда монд.

– Чӣ хушбахтист, вақте дастонатро ба даруни сандуқи пур аз биринҷ меандозиво гарм мешавӣ. Модари ман чунин мегӯяд.

Нобуо ба духтараки бо чашмони калони зебо, ки тамоман ба модараш монандӣ надошт, нигоҳ мекарду фикр мекард, ки вай аз ҳамаи духтаракони ҳамсояҳо зеботар аст. Нобуо ба Гинко наздик шуд. Ба назараш чунин намуд, ки аз духтарча ҳамон бӯе ба машом мерасад, ки аз бадани модари вай меояд.

– Ман боз пойҳоямро чиркин кардам...

Дар ким-кадом гӯшае аз дуриҳо садои мусиқӣ ба гӯш мерасид...

Бинобар сабаби он ки Садако бемор буд, Симтэй натавонист тавре ваъда карда буд, бачаҳоро ба тамошои тантанаҳои идона барад. Барои ҳамин Киити ва Нобуо ба наздиктарин купрук, ки он ҷо ид баргузор мешуд, равона гаштанд.

– То дер боз дар он ҷо наистед. – Симтэй ба дастони Нобуо ва Киити якҷанд тангагӣ дод.

Нобуо барои он ки дар ошёнани дуюм шунида шавад, фарёд кард: “Гинко, ту бо мо меравӣ?”

– Не, намеравам, – каме таъхир карда ҷавоб дод вай.

Бачаҳо бо роҳе давиданд, ки аллакай торик шуда буд. То наздиктарин маконе, ки он ҷо сайру гашт шуруъ шуда буд, қариб ним соат роҳ гаштан зарур аст. Онҳо ба Сунэсима-гава баромада, аз купрук гузаштанд ва ба ҷониби шимол равона гаштанд. Галоғулаи ид ҳамона баландтар ва возеҳтар мегардид.

Онҳо аз паҳлуи хонаҳое, ки аз дохили онҳо бачаҳо фаро расидани торикиро интизор шуда, оташак ба осмон мепартофтанд, гузаштанд. Марди ширакайф бо либоси идона ба сари китфонаш кӯдакро, ки либоси идона дар бар дошт, шинонда, оромона ба ҷониби ибодатхона равон буд. Нобуо, ки ҳамроҳ бо Киити қадам мезад ва аз чор тараф дар ихотан галоғулаи баланди ид қарор дошт, ногаҳон худро тани танҳо ҳис кард.

– Ман бори аввал бо пул дар киса сайру гашт мекунам, - бо ҳаяҷон такрор мекард Киити ва гӯё ба ин хушбахтӣ бовар намекард, тангаҳоро бозшуморӣ мекард. Нобуо пулҳои худро ба Киити дод.

– Агар инҳоро бо тангаҳои ман якҷоя кунем, ҳар ҷи меҳаҳӣ харида метавонӣ...

– Дар ин сурат, шояд барои харидани ин ҷиз расад.

Бачаҳо мехостанд мушакҳои бозича харидорӣ намоянд. Чунин мушакҳоро дар ҷашни иди ибодатхонаи Эбис, яъне ҳозир ҳам бояд фурушанд. Якбора аз кунҷи маҳаллаи тиҷоратӣ мустақим то роҳи назди ибодатхона дӯконҳо истода буданд. Одамон ҳамона меомаданд, ба машом бӯйи моҳибирён мезад, бачаҳо таҳти ҳиссиёти баланди идона қарор доштанд. Киити пулҳоро ба кисааш пинҳон карда, Нобуоро аз дасташ гирифтӣ гуфт:

– Ҳушёр шав, боз гум нашавӣ.

Аз байни анбӯхи одамон гузашта, бачаҳо дӯконҳоро аз назар гузарониданд. Онҳо дар назди дӯконе, ки дар он ширинӣ мефурӯхтанд, истоданд.

– Биё як ҳиссаро харида, ду тақсим мекунем, – пешниҳод кард Кишти.

Вале Нобуо чунин фикр дошт, ки аввал мушак харидан даркор, бинобар ин, ҳарду аз пеши дӯкон дур шуданд. Айнан ҳамин чиз дар назди дӯконе, ки калмарҳои бирёнро мефурӯхтанд, такрор шуд. Дар назди тамоми дӯконҳое, ки ягон чизи бомаза фурухта мешуд, Кишти дӯсташро ба он ҷо равона месохт ва пешниҳод мекард, ки онҳоро бичашанд.

– Ки-тян, ту ку мушак харидан мехостӣ, – ба қаҳр омада, гуфт Нобуо.

– Ман ҳам мушак мехоҳаму ҳам мехоҳам ҳама чизро бубинаму бичашам, – гуфт Кишти бучулаки пойи хомӯшакҳо газидаро хорида.

Ноаён ҳаво торик шуд ва дар таги фонусҳои коғазин ва ҳатто чароғҳои урён, ки дӯконҳои маҳалларо равшан мекарданд, издиҳом ғалогӯла дошт.

Кишти чунин вонамуд кард, ки хафа шудааст. Бо гӯшаи чашмаш دید, ки Нобуо танҳо ба ҷониби ибодатхона равон шуд. Анбӯхи одамон ўро бо худ гирифт, вай дигар дар як ҷо истода наметавонист. Чехраи Кишти дар ким-кадом дуриҳо нопадид шуд.

Нобуо дар ин ҳолат намедонист чӣ кор кунад, кӯшиш намуд, ба қафо баргардад. Вале анбӯхи бузурге, ки дар он юката ва бодбозакҳои чашмбар, бӯии косметикаю арақи бадан омехта мешуданд, ўро ба дарунтар мебурданд. Ниҳоят ба вай муяссар шуд, ки ба ҷойи пешинааш баргашта ояд, вале Кишти дар ин ҷо набуд. Нобуо аз ҷояш баланд-баланд парίδα кӯшиш

кард, ки дар байни издиҳом дӯсташиро бубинад. Ниҳоят ӯ чехраи Киитиро дид – он гоҳе пайдо мешуд ва аз нав дар наздикиҳои даромадгоҳи ибодатгоҳ ғайб мезад.

– Ки-тян! Ки-тян!

Вале овози Нобуоро доду фарёди бачаҳо ва ғалогулаи ид фуру бурданд. Киити бо қадамҳои хурд-хурд пеш мерафт. Дида мешуд, ки ниҳоят тарсидааст ва Нобуоро мечӯяд. Нобуо ҳам шуда, бо тамоми қуввааш аз мобайни пойҳо пеш рафтан гирифт. Дар ин байн ӯ пойи касеро зер кард, ба рӯяш бо қаҳр дод заданду ба тарафе тела доданд. Писарбача танҳо дар қариби дӯкони назди даромадгоҳи ибодатхона Киитиро дарёфт. Порчаҳои қоғаз, ки ба забонакҳои зангулаҳо баста шуда буданд, баробар ба ларза даромаданд ва писарбачаҳоро ҷарангоси сард фаро гирифт. Нобуо Киитиро аз китфааш дошта гирифт. Вай гиря мекард. Талх мегирист ва дар бораи чизе нолиш мекард.

– Эй, чӣ гап шуд? Киити нашунид ва Нобуо саволашро боз такрор кард.

– Пул нест. Ман онҳоро гум кардам.

Нобуо чехраи баднамошудани Киитиро дид, ки дар рӯи он сояҳои дароз аз хаҷаҳои қоғазӣ рақс мекарданд. Дӯстон ба кунҷи маҳаллаи тиҷоратӣ баргаштанд ва чарх зада, бо тамоми диққат пеши пойҳои худро кофтанд. Онҳо то ҳамон дӯкони зангуладор рафтанд, вале пулҳоро наёфтанд. Маълум гардид, ки ҳарду кисаи шими Киити даридагӣ будаанд.

Нобуо кӯшиш кард бо дӯсташ суҳбат намояд, вале вай хомӯш буд.

Мавҷи одамон онҳоро бо худ гирифта, ба дохили ибодатхона бурд. Дар дохили аробаи пӯшида якҷанд мард най менавохтанду нақора мезаданд. Онҳо саргарми усули якнавохт гӯё

маст шуда буданд, ки аз баданашон мисли қўйча арақ мерехт. Қаторҳои чароғҳои гирди ароба мисли мўҳраи дар ришта кашида, майда-майда меларзиданд.

Нобуо ба зинаи сангин нишаста, духтараки дар тан юкатадорро, ки пеш аз вай рост истода буд ва интизори касе буд, назорра мекард. Духтарча дар дасташ фонусчае дошт, ки дар дохили он хоначаи хурди шинокунанда чарх мезад.

Садоҳои паст шунда шуданд ва бӯйи дуди борут ба машом расид. Ба назди пойҳои дўстон мушаки пластмасӣ афтид. Дар пеши дўкон, дар дохили саҳни ҳавлини ибодатхона бачаҳои бисёр чамъ омада буданд. Маҳз дар ҳамин ҷо мушак мефурӯхтанд. Кишти зуд мушакро аз замин бардошту ба Нобуо дароз кард ва онҳо ба ҷониби дўкон давиданд. Марде, ки дар болои бурё нишаста буд ва дар пешониаш банди идона дошт, мушакро аз дасти Кишти гирифт.

– Ташаккур, ташаккур.

– Ин чанд пул меистад?

– Ҳамагӣ 80 рё. Тамоман арзон...

– Дўстон ба яқдигар нигоҳ карданд. Пулҳои гумшуда ҳам ба харидани ду мушак мерасид ва ҳам ба моҳиҳои бирён мемонд.

– Ҳозир ман ба шумо чӣ гуна сар додани мушакро нишон медиҳам. Бихаред. Фақат эҳтиёт кунед. Ин гуна мушак метавонад ҳатто то моҳ парвоз кунад - фарёд кард фурӯшанда ва ресмони кўтоҳро оташ гиронд.

Бачаҳо ақибнокӣ рафтанд ва дар ҳолати шахшуда ба ресмон нигоҳ мекарданд. Садои баланд ба гӯш расид, мушак қач парвоз карда ба дарахти гинко зада, рост ба болои куттии хайрот афтид. Таҳти хандаи мардуми бекорхўча он мард аз паси мушак давид. Нобуо низ хушнуд шуд. Ӯ ба Кишти нигоҳ

кард. Вале он фикран дар ким-кадом дуриҳо буд, чашмони вай ҳарисона танг шуда буданд.

– Ноомади корро бинед, маҳз ба он чо афтид... Акнун онро гирифта намешавад. – Мард баргашта ба таври туркӣ болои бурё нишаст ва ба аввалин одами пешомада фарёд кард:

– Чаро шумо ин қадар нигоҳ мекунед? Метавонед ку як ҷуфташро харидорӣ намоед. Фақат хандидан аз дастатон меояд...

– Нобу-тян, рафтем. – Кишти ба пушти Нобуо тап-тап зад ва онҳо аз байни издиҳом роҳ кушода, берун рафтанд.

– Тезтар рафтем. Издиҳоми мардум дар пешни чашм зиёд мешуд, дар гирди даромадгоҳи ибодатхона бетартибона ҷӯш мезаданд.

Вақте онҳо ба роҳ баромаданд, Кишти ногаҳон курташро боло бардошт. Дар паси миёнбанди шими вай мушак баста шуда буд.

– Ту онро аз кучо гирифтӣ?

– Вақте он амак барои гирифтани дигар мушак рафта буд, ман инро дуздадам. Барои ту тухфа. Нобуо аз тарс якбора худро ақиб гирифт.

– Дуздидӣ? – вай ба Киштии хушҳолона табассумкунанда нигоҳ кард ва ғайри ихтиёр гуфт: – Ба ман даркор нест. Ту дузд ҳастӣ.

Кишти ҳайратомез ба чехраи дӯсташ назар дӯхт.

– Даркор нест?

– Бале, даркор нест.

Дар кадом як гӯшаи қалбаш Нобуо ҳам қаноатманд буд, ки ба Кишти муяссар шуд аз фурӯшандаи нафратовар мушакро дуздад. Вале ба Кишти ӯ тамоман чизи дигар гуфт. Нобуо бозичаро аз дасти дӯсташ кашида гирифтӣ ба тарафе партофт.

ва боз ба чониби издиҳом давида рафт. Киити бошад, мушакро аз замин бардошта, ба Нобуо расида гирифт ва дубора пурсид.

– Вай аз ростӣ ба ту даркор нест? Ин лаҳза Нобуо ногаҳон дод зад:

– Дузд! Дузд!

Нобуо бо қатъият аз бӱйни издиҳоми мардум роҳ кушода, пеш мерафт. Аз қафо овози ғамангези Киити ба гӯш мерасид:

– Маро бубахш... Ман дигар дуздӣ намекунам. Маро ин тавр ном набар...

Ҳар қадар ки Нобуо даст меафшонд, Киити ўро раҳ намекард.

Бачаҳо тадриҷан аз макони ид дур мешуданд. Аллакай хеле дер шуда буд. Дарё ҳолӣ шуда буд ва акнун танҳо садои пасти бедии наздизоҳилии ба гӯш мерасид. Бачаҳо оҳиста-оҳиста дар роҳ сайр мекарданд. Вақте шиддати бод порчаҳои ғалоғулаи идро оварда мерасонид, ҳарду бе он ки суҳбат кунанд, меистоданд ва хомӯшона ба якдигар нигоҳ мекарданд.

Вақте ки ниҳоят ба Минато-баси расиданд, осмони қисмати шаркро бо дурахши фејерверк мунаввар сохтанд. Дар оғоз якҷанд давраҳои калон кашида шуданд ва каме баъдтар, вақте онҳо гумон карданд, ки бо ҳамин ҳамааш тамом шуд, дар осмон якбора фаввораҳои сурху кабуд, ки ба шоҳаҳои ҳамшудани бед монанд буданд, баланд шуданд. Бачаҳо ба панҷараҳои кутрук савор шуда, нигоҳашонро ба сӯи осмон равона карданд. Шамоли дарё бо худ сардини форам овард. Баландшавии сатҳи об гузашта буд ва дарё ором ба мароми худ бармегашт. Нобуо гоҳ ба фејерверк нигоҳ мекарду гоҳ ба хоначаи шинокунанда.

– Дар ин наздикӣ лонаи харчанг аст. Ин сирри ман аст. Ман онро танҳо ба ту, Нобу-тян нишон медиҳам.

– Лонаи харчанг?

– Бале, ман онро худам кардам.

Нобуо ин лаҳза суханони падараш дар бораи он ки бегоҳӣ ба хоначаи шинокунанда рафтаи мумкин нестро ба ёд овард, вале хоҳиши дидани лонаи харчанг ҳамаро аз ёд бурд.

Бачаҳо бо пайроҳаи танг поён фаромада, бо эҳтиёт аз болои тахта гузашта, ба хонача даромаданд.

Дар рӯи дарё рӯшноии сафедранг паҳн шуд, вале ҳамон лаҳза ба тарафи дигар баргашт ва ба хонача гоҳе нурҳои кучаки он медаромаданд.

Вақте чашмҳо ба торикӣ одат карданд, бачаҳо дар кунҷи хона Гинкои хобидаро дарёфтанд. Дар торикӣ мӯйҳои вай қилои номаълуме дошт. Ҳарду нӯшидан мехостанд. Онҳо сарпӯши кӯзаро кушода аз он об нӯшиданд. Дар утоқ чунин хомӯшии ҳукмрон буд, ки садои обнӯшии бачаҳо шунида мешуд, аз дур садои таркиши фейерверкҳо ба гӯш мерасид. Киити тирезаро кушода, худро аз он овезон карду, чуберо, ки то таги об дароварда шуда буд, кашаи гирифт. Дар сурати аз наздик аз назар гузаронидани чӯб маълум мегардид, ки он чоруби кӯҳнаи бамбӯкӣ мебошад.

– Нигоҳ кун! – Киити чорубро таккон дод ва аз он якҷоя бо катраҳои об якҷанд харчангҳои дарёи рехтанд.

– Дар ин ҷо онҳо хеле зиёдаанд.

Ким-кадом чизи тар ва саҳт ба болои дасти Нобуо хазида баромад.

– Ҳамаи инҳо харчанганд?

– Бале. Ман онҳоро ба ту тухфа мекунам.

Харчангҳо аз болои пойи Нобуо гузашта, ба рӯи фарш паҳну парешон гаштанд. Худи харчангҳо ба назар намера-

сиданд. Танҳо шарах-шарахи пасти чанголи харчангҳо шунида мешуд.

Нобуо боз ба тарафи фейерверк нигоҳ кард. Бадани вай аз арақи тан часпак шуда буд. Аз паҳлӯ ба Кишти назар карда дид, ки чӣ гуна дар гавҳараки чашмони вай рӯшноии хираи он соҳил инъикос меёбад.

Харчангҳои ҷорӯб бошанд, ҳамонро мехазиданду мехазиданд. Ноаён онҳо вориди утоқ шуданд, дар ҳама ҷо шунида мешуд, ки онҳо чӣ гуна шарах-шарах мекунад. Аз паси девори фанерӣ низ хишир-хишир шунида мешуд. Он ба кимчи хел ба фашишосзани найзаи фаввора, ки дар осмон нақш мекашид, монанд буд ва аз чӣ бошад, ки фик-фиккунон гиристанро ба ёд меовард.

Нобуо мафтуншуда барин ба ин хишир-хишири аҷоиб гӯш дод ва танҳо баъди шунидани хуштаки киштичаи буғӣ ба худ омад.

– Ман меравам, – ногаҳон равона шуд Нобуо.

– Нарав, ман ба ту боз як чизи дигарро нишон медиҳам, – Кишти ба китфи дӯсташ такя карда аз ҷояш бархест.

– Чиро нишон медиҳӣ?

Кишти аз фонус ба косаи калон равған рехта, ба он харчангҳоро гузошт.

– Ҳозир онҳо равғанро менӯшанду...

– Ту чӣ кор мекунӣ?

Баъд бо ин равған онҳо нафастанг мешаванд, – бо нармзабонӣ гуфт Кишти ва харчангҳоро ба гӯшаҳои коса гузошта, оташ зад. Шӯълачаҳои хурди кабуд дар коса паҳну парешон шуданд. Баъзе харчангҳо даррав сухта хокистар шуданд, дигаронаш бошанд, ба машғалҳои хурди хазанда мубаддал гаштанд. Харчангҳое, ки дар ихотаи оташи кап-кабуд монда

буданд, аз худ бӯйи хеле бад ва қарс-қурси нофोरам мебароварданд. Ба ҳар тараф шарораҳои хеле хурд мерехтанд.

– Зебо, ҳамин хел не?

Зонуҳои Нобуо хиёнаткорона меларзиданд. Ҷро ваҳм фаро гирифта буд. Ҳатто ба ақли кӯдакона вай фаҳмо буд, ки он чи ки Кишти карда истодааст, он қадар кори хуб нест.

Кишти чорӯбро таккон дод ва боз чанд харчангро гирифта ба равшан андохт. Ва баъд боз оташ зад.

– Ки-тян, даркор нест... Биё дигар ин корро накунем? Оташақо боз ба хазидан даромаданд. Яктояш ба дарё афтид, дигаронаш дар дохили утоқ монданд.

– Охир ин хатарнок аст, Ки-тян. Мумкин аст сӯхтор ба амал ояд...

Харчангҳои оташгирифта ба рӯйи фарш паҳн мегардиданд ва аз худ шарорачаҳои хурд боқӣ мемонданд. Кишти бо дастони овезон бепарвоёна шарорачаҳоро тамошо мекард. Вақте Нобуо бо ду зону мехазиду кӯшиш мекард оташро хомӯш кунад, Гинко, ки хоб будааст, оҳиста аз ҷояш бархест. Вай саросема нашуда, харчангҳои оташгиритаро чида, якҷо ба дарё мепартофт.

Дар рӯйи фарши киштгича хатчаи борики оташ хазид рафт. Нобуо кӯшиш кард, ки онро хомӯш кунад, вале оташ босуръат ба тарафи думи кишти мехазид. Нобуо гавак кашид, боз кӯшиш кард онро дарёб кунад ва қариб ба вай расида буд, ки ин вақт харчанг ба дарё афтид. Дар ин ҷо Нобуо ғайри ихтиёр ба тирезаи утоқи ҳамсоя назар андохт...

Вай дар торикӣ чехраи зан ва тахтапушти касеро, ки саросар онро оташақҳои кабуд пӯшонида буданд, دید; тахтапӯшт меларзиду печутоб мехӯрд. Ба дохили утоқ рахҳои рӯшноии он тарафи соҳил дохил мешуданд.

Нобуо ба чехраи зан зеҳн монда нигоҳ кард. Чашмони танг мижа назада ба ӯ нигоҳ мекарданд. Оташакҳои кабуд боз ҳам тезтар милт-милт мекарданд... Писарбачаро ларза гирифта буд. Ӯ ақибнокӣ ба лаби девори киштича рафт.

Ҳамин ки вай ба утоки бародар ва хоҳар ворид шуд, ӯро ғияву нола ба ларза даровард. Нобуо бародар ва хоҳарро даъват кард ва ногаҳон дар кунҷи утоқ суробҳои сиёхро, дид, ки ба ӯ нигоҳ мекарданд. Дар ҳолате, ки ҳанӯз ғия мекард, палмосида пойафзолашро пӯшид, калавида-калавида аз болои тахта гузашту қариб гаваккашон бо пайроҳаи танг боло баромад. Фейрвейерк идома дошт...

Даҳ рӯз баъд аз ид Симпэй қарор дод ба Ниигата куч баъдад. Ғайри чашмдошт одаме пайдо шуд, ки омода буд ошхонаро ба андозаи панҷяк ҳисса зиёдтар аз нархи асосиаш харидорӣ намояд.

Садако ба қарори шавҳараш муқовимат мекард, вале хурӯҷҳои пай дар пайи бемории диққи нафас ӯро мулоиму гапдаро карда буданд. Харидор шарт монда буд, ки замин ва хонаро то миёнаи август ҳолӣ намоянд.

– Ҳар чӣ гӯи ҳам, харидор дар тижорат маҳорати баланд дорад. Шояд вай нақшаҳои худро дошта бошад. Ва барои мо ҳам вақти қулай мебошад. Нобуо чоряки навро дар вақташ дар мактаби нав шуруъ мекунад.

Зимни даводави ва омодагӣ ба кӯчидан Симпэй бо завқ дар бораи диди худ онд ба кори нав, дар бораи чӣ гуна будани шаҳри Ниигата ва бораи зиёд будани барф дар он ҷо нақл мекард. Аз афташ Садако оҳиста-оҳиста итоат карда буд, зеро вай ҳам суханони шавҳарашро бадегӯӣ мекард.

– Илова бар ин, дар он ҷо боду ҳаво тоза аст. Барои ман ин хеле хуб хоҳад буд.

– Ана ин гапи дигар. Оё мумкин аст дар чунин як ҷойи пурчангу губор зиндагӣ кард. Ман бошам, дар Ниигата корро ба таври бояду шояд ба роҳ мемонам...

Баъд аз он шаби ид Нобуо бо Киити вонахӯрд. Бародар ва хоҳар ба хонаи онҳо омаданро бас карданд ва Нобуо низ ба хонаи онҳо нарафт. Вай тамоми ин рӯзхоро дар танҳой, бо бозӣ кардан дар назди ибодатхонаи Эбис ё аз тиреза бе мақсад нигоҳ кардан ба тарафи дарё паси сар кард. Вай ҳамонро умед дошт бубинад, ки чӣ гуна Киити аз болои купрук давида ба ҷониби хонаи онҳо меояд. Ҳамон рӯз, вақте ба ӯ гуфтанд, ки онҳо ба Ниигата мекӯчанд, вай қариб ба наздикии хоначаи шинокунанда расида буд. Вале баногоҳ ба пеши назараш чашмони танги зан ва оташакҳои хурд падидор шуданд... Бинобар ин, вай натавонист бо пайроҳаи шинос поён равад. Нобуо якҷанд санҷаро ба болохонаи хонача партофт. Агар Киити сар бароварда нигоҳ кунад, қарор дод ӯ, чунин вонамуд хоҳам кард, ки дар болои купрук истодаам. Шояд Киити ӯро барои он шаб баланд гиря карданам, бубахшад... Вале аз киштича касе ба берун нигоҳ накард. Нобуо оҳиста аз купрук гузашта, ба хона баргашт. Ҷудошавӣ бо одамон, хайрухуш бо ҷое, ки ба дунё омадаву зиндагӣ кардай – ҳамаи ин барои писарбачаи ҳаштсола номафҳум буданд.

Ниҳоят қарор қабул шуд, ки пагоҳ ошхонаро мебанданд. Дар ин рӯз Симпэй ва Садако бо муштариёни доимӣ хайрухуш карда, миннатдори худро ба онҳо баён намуданд. Коргарон аз киштичаҳои бунӣ, ки ба чунин маросимҳо одат накарда буданд, ҳиҷолатомезона ҷавоб меоданд:

– Не, ин тавр намешавад. Мо шуморо ба Ниигата ҷавоб намедихем...

– Аз пагоҳ сар карда мо хӯроки нисфирӯзӣ дар кучо меҳӯрем?..

– Вақте фикр кунам, ки дигар ман ҳамин лапшаи бемаззаи бо харчанг пухтаи кадбонуро дигар намеҳӯрам, нафаси сабук мекашам... – шӯҳӣ мекарданд онҳо ва хомӯшона хӯрокро хӯрда мерафтанд.

Баъзеҳо сари Нобуоро, ки парешонҳолона овора мегашт, сила мекарданд.

– Хайр, қаҳрамон, саломат бошу калон шав!

Баъди нисфирӯзӣ ошхона тамоман холи шуд.

– Ман ҳозир ба ёд овардам, ки чӣ хел баъд аз чанг дар ин ҷо хоначаи хурди тахтагӣ сохта, ошхона кушодам, – сигорро даргиронда гуфт Симпэй, – акнун бошад, меравам ва дигар ин дарёро намебинам...

Садако, ки оҳиста рӯи мизҳоро тоза мекард, истод ва зуд ба назди тиреза рафт. Ё ба он тарафи соҳил нигоҳ кард.

– Гуш кунед, киштичае, ки дар он Ки-тян зиндагӣ мекунад, ба кучое рафта истодааст.

Симпэй аз ошхона баромад ва дар назди тиреза истод. Нобуо аз чояш парида хесту байни волидайн истод ва ба дарё нигоҳ кард. Офтоби тобистон дар рӯи оби дарё медурахшид. Тахти нурҳои он киштичаи бунӣ оҳиста-оҳиста аз соҳил дур мешуд ва хоначаи шинокунандаро бо худ мебурд.

Хоначаи шинокунанда, ки боре ногаҳон пайдо шуда буд, бе он ки бо Нобуо хайрухуш кунад, акнун боз ба кучое рафта истодааст.

– Нобу-тян, шояд ба он ҷо равӣ? – Чашмони Садако аз ашкҳои баромада сурх шуданд. Вай писарашро тала дода гуфт: Ту то он вақте ки ошгӣ нашавӣ, аз вай ҷудо шуда наметавонӣ-ку. Шояд шумо дигар ягон бор бо ҳам вонахӯред?

– Ман чанҷол ҳам накарда будам...

– Ин хел бошад, бидав, зеро метавонӣ дарёб накуни.

Нобуо ба кӯча давида баромад. Ӯ ногаҳон дар ботин худро тоқатфарсою талх ҳис кард. Киштича, ки хоначаро кашолакунон мебурд, ҳамон лаҳза аз таги Минато-баси гузашта, муқобили чараёни дарё роҳ пеш гирифта буд. Нобуо то миёнаи купрук давида, фарёд кард:

– Ки-тян, Ки-тян!

Тирезаҳои хоначаҳои шинокунанда маҳкам баста буданд.

Нобуо бар-бари дарё давида, фарёд мекард. Дар болохонаи хонача таҳти шуълаи офтоб пусти тарбуз ҷило меод. Киштичаи кӯҳнаи бугӣ воҳиманок ғиҷиррос мезад, гӯё чизе дар даруни он ҳамин замон мешиканад. Думи хоначаи шинокунанда гоҳ ин тараф ва гоҳ он тараф ҳаракат мекард...

Нобуо ҳамонро Киштиро ҷеғ мезад. Вай дар соҳил бар ба бари киштича медавид. Ба он ҷое, ки купрукҳо буданд, ӯ барвақттар омада, интизор мешуд. Ва вақте Нобуо фаҳмид, ки киштича аз вай тамоман дур мешавад, бо тамоми қуввааш боз фарёд кард. Вале ба ӯ касе ҷавоб наод. Вай ба тарафи купруки дигар давид. Ва ногаҳон дар дохили дарё, дар паси киштӣ кимчизи гирд ва ялаққосиро дид. Ин чизи ялаққосӣ дар пеши вай оҳиста амалиёти чарзаниро иҷро кард.

– Охир ин ҳамон тилисмшуда ҳаст!

Карпи андозаи ниҳоят калон дар дарё шино мекард, гӯё хоначаи шинокунандаро ҳамроҳӣ мекард.

– Тилисмшуда! Ки-тян ин ҷо карпи тилисмшуда! – бисёр саҳт фарёд кард Нобуо. Якчанд маротиба бинобар сабаби он ки пойафзолаш дар роҳи мумфарши аз офтоби сӯзон мулоимшуда ғӯтида буданд, қариб меафтид.

– Тилисмшуда! Аз қафо тилисмшуда! – Нобуо ҳам дар бораи кӯчиданашон ба Ниигата гуфтанаширо фаромӯш карда будо ҳам суҳанҳои хайрбодиро. Вай фақат як чизро мехост –

Кишти фаҳмад, ки аз қафои вай карпи тилисмшуда шино карда истодааст.

– Ки-тян, аз қафо тилисмшуда! Ростӣ, ин ҷо тилисмшуда ҳаст. Нафаси Нобуо мегирифт, арақи пешони ҷашмони ӯро паҳш карда буданд. Дар зери офтоби сӯзони тобистон ӯ ҳиқ-ҳиққунон медавид. Вай ҳатман мехост, ки Кишти дар бораи карп бохабар шавад, маҳз ҳамин хоҳиш писарбачаро ба пеш медавонд. Вале хоначаи шиноқунанда гӯё мурда буд. Он оҳиста-оҳиста дар дарёи дурахшону ҷашмхирақунанда шино мекард.

Ногаҳон Нобуо дар миёни биноҳои бетони ва хишти афтида монд – дар ин ҷо барои вай замини ношинос оғоз мешуд.

– Ки-тян! Тилисмшуда! Дар қафо тилисмшуда! – тамоми қувваро ҷамъ карда, Нобуо барои охирин бор фарёд кард ва ниҳоят истод. Ӯ дастони худро ба панҷараҳои тафсонаи купрук монда, хомӯшона ба он ки чӣ гуна аз паси киштича хоначаи шиноқунанда ҳаракат мекунад ва аз ақби он гӯё баста шуда бошад, карпи бузурги дар лойи дарё ифлосшуда, бо ҳашамат шино менамуд, нигоҳ кард.

Тифлакони кай шино карда меоянд?

(Ҳикоя)

Дар яке аз шабҳои тори нимаи зимистон ҳамсарам маро бедор кард. Маҷбур шудам бархезам ва ба ҷустуҷӯи саги ба сайру гашт рафта, равам. Одатан сагча бо садои ман ё ҳамсарам зуд давида меомад, ҳатто агар ба ягон ҷойи мушкил даромада бошад ҳам. Вале ҳозир шаб буд ва бо тамоми овоз ба чор тараф дод зада, сагро ҷег задан аз рӯйи одоб нест...

Дар ҷараёни ҷустуҷӯи саг мо ба дарёчае баромадем, ки он аз канори майдони шолитор мегузарад. Дар ин ҷо ҳамсарам қарор дод, ки бо тамоми овозаш сагро даъват кунад ва ба садоҳои шабона гӯш додем. Саг ҷавоб наод, ба гӯши мо танҳо гичирроси шохчаҳои дарахтони назди дарё, ки аз шамол алвоҷ меҳӯрданд, мерасид.

Ҳамсарам, ки рӯйи худро то чашмонаш бо шарф печонида буд, гуфт, ки саги беақл шояд ба дарё афтада бошад, барои ҳамин болои обро бояд бо фокус рӯшан кард.

– Агар вай афтада бошад ҳам, дар ин камобӣ ба вай чизе намешавад, гур-гур кардам ман ва боз ҳам равшании фоносро ба тарафи об равона кардам. Рӯшании вай чун доирачаи хурд

ба дарёе, ки ҳамин лаҳзаҳо бояд ях кунад, меафтид. Ман ба доирачаи рушноӣ, ки болои об лағжида мерафт, нигоҳ кардам ва ногаҳон маро ҳиссиёти аҷоибе фаро гирифт, гӯё ман худамро гум кардам, фаҳмида наметавонам, ки чараёни ин ҳаёт маро ба хушбахтӣ ё ба бадбахтӣ мебарад. Ман фонусро хомӯш кардам.

– Барои чӣ ту ин корро кардӣ? Хубтар нигоҳ кардан даркор... гуфт ҳамсарам. Ман фонусро ба вай дода, гуфтам, ки дар ин торикӣ алвонҷ додани фонус ба ман маъкул нест. Ва дар ин лаҳза мо садои чанголхоеро, ки роҳи мумфаршро мехарошиданд, шунидем, – ин саги мо буд, ки пайдо шуда буд.

Дар хона мо муддати тӯлонӣ дар назди печкаи газӣ гарм шудем, ман барои дидани бачаҳо, ки аллакай хоб буданд, рафтам, баъд ба утоке, ки печка дорад баргаштам ва ба пиёлаи чойхӯрӣ сакэ рехтам. Ҳамсарам барои ким-чизе сагро сарзаниш мекард, баъд ҳамёза кашада ба хонаи хоб рафт. Саг бошад, дар назди печка дароз кашад...

“Кори аҷоиб, – фикр мекардам, – саломатии ман ба назарам хуб аст, аз ҳамсару фарзандонам ҳам, пулу мол дорам, барои синну солам аз бисёриҳо дида, бештар пул кор мекунам. Ягона чизе, ки маро дар айни замон ба ташвиш андохта аст, ин модари пирам мебошад. Соли оянда вай ҳаштгоҳсола мешавад. Ду соли охир кампир саломатии худро аз даст дод, ҳама чояш дард мекунад, шунавоияш заиф гардида, тез-тез инҷикӣ менамояд. Бо ақли худ мефаҳмам, ки барои аз назди мо рафтани он тайёр шудан лозим аст, вале ин ба гуфтан осон аст, аммо дар амал корест мушқил ва сангин”.

Ман дар бораи ҳамаи ин фикр мекардаму чуръа-чуръа сакэ менӯшидам ва ба андешаи хуморшиканини ногузири пагоҳи-рӯзӣ итоат мекардам. Вале барои чӣ, барои чӣ ин рӯшноии доирашакл дар болои об дар ботини ман чунин ташвишро ба

вучуд овард? Ин ҳатто изтироб ҳам набуд, чизе буд аз ҷумлаи гувоҳии номафҳуми бадабхатӣ. Сакэи сард фақат дар дарун ҳис карда мешуд, вале дилхушии осударо намедод.

Ман шиёларо як тараф монда, фуки сагро, ки яқин хоби даҳшатнок дида буд, андаке ламс кардам: “Хайр, ту кучо гум шуда будӣ? Дар маҷмуъ ман медонам. Эҳтимол, боз ба канори маҳалла ба назди дутонаи сафедмӯй худ Ватанабэ рафта будӣ. Ва яқин, ягон муроде ба даст наовардӣ, ҳамин хел? Вай духтари боадаб, растании гармхона аст ва гирду атрофи хоначаи он девор гирифта шудааст-а?”

Дар муддате, ки ман бо саг суҳбат мекардам, ваҳми ногувор гузашт ва рӯшноии даврамонанди рӯи об, ки маро озор медод, ба назарам дар айни замон ба муждарасони гармӣ, оромӣ ва хушбахтӣ мубаддал гашта буд. Дар сарам хоҳиши баргаштан ба рӯшноии доирашакал пайдо шуд... Бо мақсади то ҷое имкон дорад, бе овоз қадам задан, ман ба ошёна дуҷум баромадам ва дари утокро, ки дар он модар хоб буд, кушодам. Нафаскашии якмароми вай маро ором кард...

Аҷоиб, маълум мегардад, ки он шаби шамолий дар айёми кӯдакӣ, вақте ки мо аз болои купрук бо фонус обро рӯшан мекардем, аз хотир зудуда нашудааст. Аз он замон солҳои зиёд гузашт. Ба фикрам, ин соли ҳазору нухсаду панҷоҳу ҳаштум буд, ман он вақт ба синфи чорум гузашта будам. Ман ҳатто сабадчаи ханӯз сӯрохнашудаи бамбукиро, ки яқин дер боз касе истифода набурда буд, дар ёд дорам... Оғтоби тобони баҳорӣ. Ман дар соҳили дарё бо эҳтиёт кӯшиш мекунам ба таги сабадча нигоҳ кунам – фаҳмидани мешавам, ки оё оғтоб аз тариқи сӯроҳӣ ҳасади кӯдакро, ки бо ин сабадча пӯшонида шудааст, намудор мекунад.

Аслан ҳасади кӯдакро Ко-тян дида буд. Вай барои дар ин бора ба мӯйсафед Ханья хабар додан, давида рафт.

- Ай-ай, ана боз... Маълум, ки баҳор омадааст... – бо андух навха кард мӯйсафед ва бидуни майл аз ҷой бархоста, ба соҳил рафт. Вай бо ҷӯби дароз ҷасади кӯдакро аз об, ки ҷараёни Досабори – гава оварда буд, берун баровард. Баъд ҷасадро бо сабадчае, ки дар анбор бекор хобида буд ва дар ин ҷо асбобҳои вай нигоҳ дошта мешуданд, пӯшонид, барои дилпурӣ ба болои сабадча санг гузошт.

Мо бо бачаҳо мусобиқақунон ба бозори марказӣ тохтем, то ки ба пулис хабар диҳем, вале хоначаи вай баста буд.

Ханяи пир ба мо амр дод, ки омадани пулисро интизор шавем, зеро аз афташ ин замон минтақаҳои худро давр зада истодааст, аз ин рӯ, гурӯҳи мо роҳи бозорро пеш гирифт. Вале ман аз нимароҳ баргашта, ба риштае, ки бо он нофро баста буданд ва аз таги сабадча овезон буду дар об ҷарх мезад, нигоҳ кардам.

Дар дарё ба ҷониби халиҷи Осако баржаи пурбори ангишт шино мекард, ба пешвози вай бошад, киштичаи бугӣ меомад. Онҳо маҳд дар зери купруки Хадатэкура-баси рӯ ба рӯ шуданд. Дар болохонаи тунукагии киштича гурбаи сиёҳ нишаста буд ва ба самти пеш нигоҳ мекард. Ин киштичаи бугӣ ҳамеша қарибҳои соати яки рӯз пайдо мешавад. Вай ба ин ҷо аз Адзи-кава поин шуда, аз таги Хадатэкура-баси шино намуда, бо ҷараёни дарё боло мерафт. Ман онро «Нэко-мару», яъне “Киштии гурбамонанд” ном гузоштам.

Ин гурбаи сиёҳ аз ҷумлаи ҳамон се гурбаҳоест, ки ҳамсари Кодзава-сан тирамоҳи соли гузашта мехост аз онҳо раҳо ёбад. Вай аз мо бо Ко-тян хоҳиш карда буд, ки дар ин кор ба ӯ кумак расонем. Гурбачаҳо номаълум аз кучоёе дар назди дари партови хонаи онҳо пайдо шуда, беист нолиш мекарданд. Баъд аз ин, ҳамсари Кодзава-сан онҳоро ба латтапорае печонида, саҳт баст ва бӯғчаро ба мо дод.

Ман дар фикри он будам, ки гурбачаҳоро ба пиразани пишакбоз, ки дар назди анборҳои соҳили муқобили дарё шабро рӯз мекард, диҳам. Ва мо барои ба назди вай рафтан аз болон Хадатэкура-баси давида гузаштем. Одатан дар дохили аробачаи ин пиразан бист гурбача бозӣ мекарданд. Гап-гап мекунанд, ки пиразан вақте барои хӯрдан чизе надошта бошад, онҳоро мехӯрад, вале дар асл гурбачаҳо ҳамеша ҳамроҳи вай буданду аз ӯ дур намешуданд, бинобар ин, ман фикр мекардам, ки калонсолон дар бораи вай тухмат мекунанд.

Дар мобайни купрук Ко-тян аз дасти ман бугчаро гирифтӣ ба болон панҷара монд ва ба берун овардани гурбачаҳо шуруъ кард. Дар ин вақт ногаҳон яке аз онҳо ба поён афтид. Мо бо даҳшат ба гурбачаи сиёҳ, ки дар болон мавҷҳо даступи мезад, гоҳ зери об нопадид мешуду гоҳ пайдо мешуд, нигоҳ мекардем. Дар ин ҳолат мо қарор додем гурбачаҳоро дар панҷара монда, гурезем. Вале дар ин лаҳза киштичаи шинокунанда суръати ҳаракатро суст кард ва капитани ҷавон бо домхалтан калон гурбачаро аз об дошта гирифт.

Гурбачаи таршударо ба сини худ ҷафс намуда, ба ҷониби мо дод зад:

– Эй, шумо чӣ кор мекунед, онро маҳсус ба об партофтед?

– Вай худааш афтид, – аз тарс бо овози ҷарангоси ҷавоб дод Ко-тян.

– Ин гурбаи шумо ҳаст, магар?

Мо бо Ко-тян бидуни маслиҳати пешакӣ ба маънии манфӣ сар ҷунбонидем.

Капитан бо қаҳри ошкоро ба мо нигоҳ кард ва киштича дубора ба тарафи боло шино кард. Аз ҳамон вақт, ҳамин ки ин киштича намоён шавад, кӯшиш мекардам дар зерӣ купрук ё дар паси хонаҳо пинҳон шавам ва ба ҷашмони капитани ҷавон наафтам.

Ҳамин ки садои мотори он дар дуриҳо пароканда шуд, аз пасаш ман дод мезадам: “Аҳмақ аз зарфи гурбамонанд!” - ва сангро ба об мепартофтам.

– Зарфи гурбамонандаш чӣ бошад? – аз ман пурсид мӯйсафед Ханья.

– Ана ҳамин киштича! Дар болои он ҳамеша гурба нишастааст. Албатта, ин зарфи гурбамонанд аст.

Мӯйсафед гардан ёзонда, ба тарафи Фунатсу-баси, ки дар қисмати шимоли Хадатэкура-баси қарор дорад, нигоҳ карду гур-гур кард:

– Аз чӣ бошад, ки наомада истодааст...

– Баъд аз ин мӯйсафед аз ман пурсид, оё ман медонам, ки чаро баробари фаро расидани фасли баҳор дарё часади се-чор кӯдаки навздро меорад. Ман гуфтам, ки намедонам ва бидуни ихтиёр камзулчаи пашминро, ки модарам бофта буд, тоза кардам.

– Ту дар синфи чандум мехонӣ? Вай бо чӯб наи нофи кӯдаки навздро чунбонид.

– Баъди таътили баҳорӣ ба синфи чорум меравам.

– Вақте дар синфи чорум мехондам, хама чизро дар ин дунё алакаӣ медонистам –чӣ зарур асту чӣ чиз зарур нест...

Мӯйсафед ба ман фаҳмонд, ки духтарҳое, баҳорон ҳамиладор мешаванд, маҳз ҳамин вақт бадзотхоро таваллуд мекунанд ва намедонанд аз онҳо чӣ гуна халос шаванд, барои ҳамин онҳоро ба дарё мепартоянд. Вай ба даҳонаш сӯзани гафсро, ки ҳамеша ба ҷойи дандонтозакунак истифода мебарад, даровард. Ман он қадар нафаҳмидам, ки “ҳомиладор шудан” чӣ асту “бадзотҳо” кӣ ҳастанд, вале чунин вонамуд кардам, ки бароям ҳамаш фаҳмо аст ва ба боло ба чараёни об нигоҳ кардам. Аз он ҷо садои дурударози канданашаванда шунида мешуд ва дар соҳили ифлосшудаи дарё ким-кадом гуррос паҳн мегардид.

– Дар он ҷо соҳилро мустаҳкам мекунад, – гуфт мӯйсафед Ханния.

Эҳтимол, тобистон ин соҳилро низ бо бетон мустаҳкам кунанд... Кор ҷӯшида истодааст, вале одамон намерасанд, мегӯянд, ки ба ин ҷо, ба бандари Осак барои кор кардан ҳатто аз қазираҳои ҷанубии Сикоку ва Кюсю меоянд.

Мӯйсафед Ханния хеле асабонӣ шуда буд ва доим ба тарафи Фунатсу-баси чашм медавонд.

Ана акнун аз тӯфон ягон ҳарос нест. Агар соли гузашта ҳама корро анҷом медоданд... Дар овози вай талхгӯй ҳис карда мешуд. Барои он ки нигоҳам ба нигоҳаш барнахӯрад, ман ба риштае, ки аз таги сабадча беруи меомад, нигоҳ мекардам.

Соли гузашта бо иллати тӯфон падарам бенаво шуд. Вай як миқдор брезент, ки аз он шланги оташнишонӣ месозанд, харид ва мехост онро ба дастаи сӯхторнишонӣ фурӯшад. Ин матоъро аз бандари Осак бо киштичаи мӯйсафед Ханния ба хонаи мо оварданд. Падарам онро дар таҳхонаи хонамон ҷойгир кард, вале дар яке аз шабҳо ҳангоми тугёни дарё таҳхона аз об пур гардид ва тамоми мол вайрон шуд. Вақте тӯфон ба нимқазираи Кии омад, мӯйсафед Ханния ба падарам маслиҳат дод ҳарчи зудтар молҳои худро ба ҷойи дигар кӯчонад, вале падарам ин корро накард.

Ман медонистам, ки падарам на аз бемулоҳизагӣ аз тӯфон натарсида, маслиҳати мӯйсафедро гӯш накард. Гап дар сари он аст, ки ҳамон вақт мӯйсафед аз вазъияти қулай истифода бурда, барои аз як ҷо ба ҷойи дигар бурдани тойҳои вазнини брезент нархи ниҳоят баланд талаб карда буд.

– Ту дар ин ҷо посбонӣ карда ист, – мӯйсафед ба ман фармон дода, ба ҷониби қароргоҳи пулис равон шуд. Ман то аз Фунатсу-баси гузаштани мӯйсафед мунтазир шудам ва баъд ба назди сабадчаи чаппакарда омадам. Мехостам ба ҷасади

тифл дида дӯзам. Вале аз тарс ман ҳатто наметавонистам дастамро дароз кунам, танҳо дар ҷоям пойкубӣ карда, ба сабадча нигоҳ мекардам. Ин лаҳза қарор додам ин корро як сӯ монда, ба хона давида равам, вале ҳамин ки аз соҳил ба роҳ баромадам, пулиси велосипедсаворро дидам, ки ҷониби ман меомад. Аз қафои вай Ко-тян медавид. Пулис ба мо иҷозати ба соҳил фаромаданро надод ва вақте мӯйсафед Ханьяро, ки навакак баргашта буду аз тез роҳ гаштан ҳаш-ҳаш мекард, пурсид:

– Хайр, чӣ гап шуд дар ин ҷо? Боз “навзодҳои худо”?

Мӯйсафед ба тарафи соҳил сар афшонд.

– Бале, бо наи нофаш...

– Умуман, ҳамаи ин аҷоиб аст. Ин ҷо дар масофаи як километр ба боло бо ҷараёни об дусад нафар шабу рӯз кор мекунад. Агар инро об оварда бошад, пас дар ин масофа ҳатман ягон кас вайро бояд медид. Дар он ҷо тамоми шаб майдончаи кориро бо нурафкан равшан мекунанд ва чун рӯз ҳама ҷо рӯшан мебошад.

Баъд аз ин пулис чӣ гуфт, мо нашунидем. Ӯ сабадҷаро бардошта, ҷасадро аз назар гузаронид, баъд ба қароргоҳи худ рафт ва зуд баргашт. Андаке баъд автомашинаи пулис омад. Ҷасади кӯдакро ба матоъи сафед печонида ба кучое бурданд. Ман мешунидам, ки пулис бо исрор чизеро аз мӯйсафед мепурсид ва аз ин чеҳраи Ханья ғамгину маъюстар мегардид...

Писарбачаҳои назди соҳил, ки ба онҳо дидани ҷасад муяссар нагашта буд, бо ҳаяҷон баҳс карда, ба хонаҳои худ рафтанд.

– Ман дидам! Ин бача аст. Вай “ҷуммакча” дошт...

– Ту аблаҳ ҳастӣ! Ин духтарча аст. Вай ягон чиз надошт...

– Ман вайро якум дидам! Гумон кардам, ки ин курбоққан калон аст, дар дохили он бошад, одамча будааст!

Ман низ ба сӯи хона, ба Хадатэкура-баси давидам. Ко-тян бошад, ба симчӯб така карда, бо чехраи маъюс истода буд. Ӯ бояд ба саволҳои пулис ҷавоб меод, зеро вай якумин шуда ҷасадро пайдо карда буд.

Ҳамин ки модарам маро дид, норизиёна гур-гур кард:

– Имрӯз ку дар мактаб танҳо сафкашии охирин буди дарс не, ту бошӣ дар ким-куҷо мегардӣ, – дасташро дароз кард барои гирифтани рӯзнома.

– Дар он ҷо оби дарё ниничаи мурдари овардааст. Ҳатто ресмон дар нофаш баста шуда буд, – худро сафед мекардам, гӯё бо чашмони худ ҷасади кӯдакро дида бошам. Баъд ба модарам нақл кардам, ки чӣ гуна пулис мӯйсафед Ханяро бозпурсӣ мекард, – маълум мешавад, ки вай ягон кори баде кардааст.

Модар аз тирезае, ки ба тарафи соҳили дарё мебарояд, сари худро берун бароварду пулис ва мӯйсафедро тамошо карда, бо тааҷҷуб сар чунбонд. Баъд аз он санҷид, ки либосҳо хушк шудаанд ё не, хушкшудаҳояшро гирифта, ба хона даровард.

– Ту фақат дар бораи ин ҷасадча ба ҳамсари Кодзава-сан чизе нагӯ, фаҳмидӣ? – гуфт вай.

Кодзава – сан бо ҳамсараш дар паси девори тунуки байн зиндагӣ мекард, бинобар ин, модарам овозашро паст карда, суханашро идома дод:

– Соли гузашта, ҳамин ки дарё ҷасадчаро овард, вай азхуд беҳуд гашта, аҳволаш бад шуда буд, баъди муддати тӯлонӣ ба худ омад.

Баъд модарам рӯзномаамро варақ зад.

– Фақат баҳоҳои ду ва се. Одатан бачаҳое, ки фанҳои асосиро дуруст намедонанд, ақаллан аз тарбияи ҷисмонӣ ё меҳнат

баҳои хуб доранд. Ту бошӣ, на дар ону на дар ин... нестӣ, бо қаҳр ба ман нигоҳ кард.

– Хайр чӣ! Мана вай .... фақат баҳои ду дорад.

– Беақл. Ёфти худро ба кӣ баробар кунӣ. Шумо мисли кал додари кӯр ҳастед. Ту барои аъмоли худат ҷавоб деҳ.

Модарам аз ман пурсид, ки мӯйсафед чӣ кори баде кардааст ва он ба ҷасадча чӣ алоқа дорад. Ман ҷавоб додам, ки чизеро намедонам ва ба рӯйи татами (матрас) дароз кашидам. Ба назар чунин мерасид, ки тақар-туқури мошинҳо, дар дурии як километр зада даровардани пояҳо аз кӯча дида, дар даруни хона баландтар садо медиҳад.

– Ин корро бинед-е... Дар ин ҷо одамон аз худ беҳуд мешаванд, бо тамоми дилу ҷон кӯдак мехоҳанд... Модар хомӯш шуд ва ба девори ғаҷқорӣ кардашуда, нигоҳ кард.

Ҳамсоияи мо Кодзава-сан дар дӯкони яклухтфурӯшии маҳсулоти баҳрии бозори марказӣ кор мекард. Чанд сол пеш духтурон ба ҳамсари Кодзава-сан гуфтанд, ки гумон аст вай фарзанддор шавад, вале ӯ бо ин бовар накарда, ҳамона аз як шифохона ба шифохонаи дигар муроҷиат мекард. Ва дар ҳама ҷо ба вай ҳамон як чизро мегуфтанд. Соли гузашта онҳо фикр карданд, ки Худованд барояшон фарзанд ато кардааст ва ҳамсари Кодзава-сан то он замоне, ки худааш бовар накард, ба шифохона нарафт. Вай чанд маротиба барои машварат ба назди модараш омад ва модар дар охир бовар кард, ки духтараш ҳомила аст.

Вале, вақте ҳамсари Кодзава-сан ба шифохона муроҷиат кард, маълум гардид, ки ин тавр нест. Аз ҳамон вақт инҷониб атрофиён мушоҳида мекунанд, ки вай корҳои аҷоиберо анҷом медиҳад. Дар рӯзи равшан ӯ метавонад даричаҳои пушти тирезаро, ки барои ҳимоя аз борон истифода мешаванд, маҳкам пӯшад, дар хонаи торик шинад ё ногаҳон бо пойи луч

ба мағоза равад, фаромӯш кунад, ки вай кӣ аст ва дар кучо зиндагӣ мекунад, дар ин лаҳзаҳо кадоме аз ҳамсояҳо онро ба хона меоранд.

Баъд ӯро барои ним сол дар шифохона бистарӣ карданд. Ба хона вай хеле тозаю озода, бо чеҳраи кушодаю равшан баргашт ва ба модараш гуфт, ки ба тақдираш дар бораи он ки соҳиби фарзанд намешавад, тан додааст. Вақтҳои пеш вай ҳайвонотро дӯст медошт, дар хонаи онҳо доимо чӯҷаҳои гунҷишк-ҳоро мебароварданд, сағони дайдуру ба хона меовард. Вале баъди бозгашт аз шифохона вай тамоман аз ҳайвонот дилканда буд ва ҳамаи гунҷишку сағҳояшро ба ҳамсояҳо тақсим карда дод.

Баъди мушоҳидаи ҳамаи ин, падарам изҳор дошт, ки ӯ тамоман шифо наёфтааст ва бинобар ин, ба вай муомилаи хуб бояд кард.

Соли гузашта, айнан дар ҳамин вақт дар дарё ҷасадчанӣ кӯдак пайдо шуд, об онро ба зерӣ пояи шимолӣи купруки Хадатэкура, ба таги тирезаи хонаи Кодзава-сан овард.

Субҳгоҳон ҳамсари Кодзава-сан шавҳарашро ба кор гусел карда, тирезаеро, ки ба ҷониби дарё кушода мешавад, боз менамояд. Маҳз дар ҳамин лаҳза ҷасадро мебинад. Падарам маҳз дар ҳамин вақт ба тарафи тиреза нигоҳ карда, дандон-ҳояшро тоза мекардааст. Ба назараш аҷиб намуд, ки ҳамсоя бо диққат ба тарафи дарё нигоҳ мекунад, ӯро ҷеғ зад. Ҳамсари Кодзава-сан бо табассум ба саломии падарам ҷавоб дода, бо ангушташ ба поён ишора кардааст:

– Ана дар он ҷо кӯдак аст, бубинед, чӣ хел вай зебо табассум мекунад.

Дафъаи дуюм вай муддати хеле тӯлонӣ дар шифохона табобат гирифт, тирамоҳ рухсат шуд, вале даҳ рӯз нагузашта,

вай маҷбур шуд ба он ҷо баргардад, танҳо як моҳ пеш вай ба хона баргашт...

– Падарам кай меояд? – пурсидам ман аз модарам.

Модарам гуфт, ки падарам барои аз дӯсти кухнааш пул қарз гирифтани ҳагто ба Симоносэки рафтааст ва аз ҳама барвақташ баъди пагоҳ бармегардад.

– Хушёр бош, ба ҳеч ваҷҳ ба ҳамсари Кодзава-сан дар бораи ҳасад чизе нагӯй, фаҳмидӣ? – як бори дигар огоҳ карду либосҳои хушкшударо ҷамъ намуда, барои гарм кардани хӯроки нисфирӯзӣ – биринҷ бо хурриши обакни тунд, ки аз дирӯз монда буд, рафт.

Офтоб гуруб мерафт ва аз тарафи Адзи-кава оҳиста хати ранги сурхи баланд кушода мешуд. Аз тарафи кӯча овози Ко-тян шунида шуд, ки маро ҷеғ мезад. Падари Ко-тян ва ду бародари бузурги он дар дӯкони яклухтфурушии бозори марказӣ қор мекарданд. Онҳо дар он ҷо ба фуруши катсуо-буси-самак (моҳии калони дарранда)-и хушк машғуланд. Вақте самакро ҳолӣ мекунанд, лаҳзаҳое мешавад, ки порчаҳои нағз хушкнашудаи моҳӣ мешикананд ва ин порчаҳои “ғайрипардохт” насиби падари Ко-тян мешуданд. Вай ин шикастапораҳои дар қоғаз печонидаро ба хона меовард ва Ко-тян доимо ин хӯрданиҳои лазизро бо худ мегардониду баъзан ба ман ҳам меод. Агар лундаи хушки самакро дар даҳон ҷарх занонӣ, он оҳиста-оҳиста мулоим гашта, хеле бомазза мешавад.

Ко-тян порчаи ноҳамвори самакро, ки андозаи ангушти ишоратиро дошт, ба ду қисм тақсим карда, якеашро ба ман дароз кард. Баъд овозашро паст карда, хабар дод, ки аз сирри даҳшатноке хабардор шудааст. Ӯ маро кашола карда, ба Фунатсу-баси бурд.

– Медонӣ, ман тасодуфан сӯхбати пулис ва мӯйсафед Ханниро шунидам, – мисли хунарипешаи театр гуфт Ко-тян ва ба ин тарафу он тараф нигоҳ кард.

– Ва ин чӣ гуна роз будааст?

– Дар пушти мӯйсафед Ханния дигар холкубӣ вучуд надорад! Ман ин розро гуфтаним будам.

– Барои чӣ? Яъне чӣ хел?

– Дар охири соли гузашта вай дар қартабозӣ бой додааст, бинобар ин, холкубии вайро канда гирифтаанд.

Агар ҳикояи бесару нӯти Ко-тянро кӯтоҳ кунем, кор чунин сурат гирифтааст. Охирҳои соли гузашта мӯйсафед Ханния дар яке аз фасодхонаҳои наздик қартабозӣ карда, тамоми дороияшро аз даст додааст. Айнан дар ҳамин вақт дар майхона Кодзава-сан низ пайдо мешавад. Вай ба ин ҷо на барои қартабозӣ, балки барои вохӯрдан бо кадоме аз муштариён омада буд. Одаме, ки Кодзава-сан интизорааш буд, дер кард ва замоне омад, ки аксари бозингарон пароканда шуда буданд. Меҳмон аз афташ бо соҳиби фасодхона муносибати хуби дӯстӣ доштааст.

Мӯйсафед Ханния, ки аз ҳад зиёд нӯшида буд, ба ҳозирин часпида гирифта, онҳоро ба қартабозӣ даъват мекард. Соҳиби майхона гӯё бо шухӣ гуфт, ки розӣ ҳаст бо вай қартабозӣ кунад, агар Ханния ба бозӣ холкубии худро монад. Мӯйсафед Ханнияи “масти лайло” тулонӣ фикр накарда, розӣ шуд ва ба дом афтод. Баъди ба тамои бой додани пули нақде, ки соҳиби майхона бар ивази холкубӣ дода буд, каме баъдтар хушёр шуд. Ханния мехост барои овардани пул ба хона равад, вале ҳуцаин изҳор намуд, ки аҳду паймон аз пул қиматтар аст ва акнун холкубии Ханния моли вай ҳаст...

Ҳуцаин аз марди ба одами пакана монандбуда ва аз рӯи шаклаш ба нашъаманд шабоҳат дошт, хоҳиш кард, ки то Соли нав холкубии дар пушти мӯйсафеди дар бозӣ бойдодаро

бурида, ба ӯ биёрад. Мӯйсафед Ханя фикр мекард, ки ин суханон шӯхӣ буданд, вале бегоҳии рӯзи дигар “пакана” ба назди вай ҳозир шуда, изҳор дошт, ки барои ҳамон кор омадааст. Вай мӯйсафедро ба хона худ, назди соҳил бурд. Дар пештоқи хона ягон навиштаҷоте, ки аз мавҷуд будани бунгоҳи тиббӣ шаҳодат диҳад, вуҷуд надошт, вале дар дохили он ҷаҳд асбоби тиббӣ ба назар мерасид. Ва дар ин ҷо аз тахтапушти Ханя холкубиरो якҷоя бо гушту пӯст бурида гирифтанд.

– Кодзава-сан бошад, мехост аз ин кас кӯдаки навздро харидорӣ намояд! Мӯйсафед Ханя ба пулис ҳамин хел гуфт. Аз ҳаяҷони зиёд дар кунҷҳои даҳони Ко-тян кафки сафед пайдо шуд ва вай аз остии дастонам дошта, бо пичирроси хавлангез фикрашро ҷамъбаст кард:

– Эҳтимол, акнун Кодзава-санро ба минтақаи пулис баранд...

Ва ин лаҳза ба ёдам омад, мӯйсафед Ханя, ки одатан «Тибсима-мару»-и худро бо байраки ҷилдор орою торо дода, ба сафари аввалин бо дарё ба ҷазираи Осақ мерафт, имсол то охири моҳи январ дар хона хоб рафт ва ба ҳама гуфта буд, ки миёнаш дард мекунад.

Ман ғайри ихтиёр лӯндаи самаки хушкро ба даҳонам тикқонда, ба рухсораҳои Ко-тян, ки саросар пур аз дончаҳои хоришак буд, аблаҳвор нигоҳ мекардам. Ко-тян ба ҷонибе, ки аз он ҷо ғалоғулаи кран ба гӯш мерасиду пояҳоро мешинониданд, нигоҳ кард:

– Меғӯянд, ки ҳамон мард духтур будааст ва баъд кадом кори бадери анҷом додааст, бинобар ин, дигар ба вай иҷозат надодаанд, ки одамонро табобат кунад...

Тирезаҳои хонаи Кодзава-сан дар паҳлуи Хадатэкура-баси рӯшан шуданд. Ман аз Ко-тян пурсидам:

– Барои чӣ вай кӯдакони мефӯрушад? Ко-тян дуру дароз фикр накарда, ҷавоб дод:

– Инро ман намедонам.

Ва баъдтар бо як қиёфаи нотакрор, гуё ягон чизи ғайриоддӣ фикр карда бароварда бошад, ба ман пешниҳод намуд, ки имрӯз аз пештара дида, дертар ба ҳаммом равем ва дар бозгашт сирру асрори хонаи духтурро барои худ ифшо намоем.

Ман ҳис кардам, ки ягон кори даҳшатнок рух хоҳад дод ва аз изтироб лундаи мулоимнашудани самакро газидам. Котян гуфт, ки соати ҳашт маро дар назди “Эбису-ю” мунгазир мешавад, баъди ин давида ба хона рафт.

Хабар дар бораи он ки аз тахтапушти мӯйсафед Ханния ифтихори вай – холқубашро бурида гирифтанд, мудҳишнок буд, вале ҳикояи Котян дар мавриди он ки Кодзава-сан мехост аз кадом марди номаълум кӯдаки навзод харидорӣ намояд, маро боз ҳам бисёртар тарсонид...

Пеш аз беморшавии ҳамсари Кодзава-сан, онҳо маро ба боғи ҳайвоноти назди ибодатгоҳи Тенно-дзи мебурданд. Кодзава-сан ба Осаку баъди се соли анҷом ёфтани ҷанг аз Исикава омада буд. Вай ба дукони моҳифурӯшӣ ба кор даромада, панҷ сол пеш оиладор шуд. Ҳамон вақт вай акнун ба бисту панҷ қадам монда буд ва аз ҳамсари худ се сол ҷавонтар буд. Дафъатан баъди оиладоршавӣ Кодзава-сан ба мактаби шабона дохил шуда, соли гузашта онро хатм кард. Дар бораи ҳамин мактаб модару падарам чунин бисёр гап мезаданд, ки ба назарам чунин менамуд, ки ман инро аз ҳамсоям шунидаам. Вале ҳуди Кодзава-сан ниҳоят камгап буд ва вақте бо ман, бо кӯдак сӯҳбат мекард, ба чеҳраи ман нигоҳ намекард. Шояд сабаби ҳамаи ин лакнати забон доштаниаш бошад, вале дар амал он тамоман ноаён буд. Ба мактаби шабона бисёриҳо дохил мешуданд, вале на ҳамаи онҳо онро хатм мекарданд. Падарам доимо инро таъкид карда мегуфт, ки тамоми рӯз кор кардан

ва боз шабона хондан хеле душвор аст. Ин кор бе тоқати зиёд ва истодагарӣ чизе ҳосил намешавад.

– Ман дар назди касоне, ки мактаби шабонаро хатм кардаанд, кулоҳамро мегирам, – Кодзава-санро таъриф мекард падарам.

Ман ба хона баргаштам ва гӯшамро ба девор часпонида, бодикқат гӯш кардам, то бифаҳмам, ки дар хонаи ҳамсоя чӣ ҳодиса рух дода истодааст. Модарам хӯроки шом омода мекард. Соати девории хона занг зад ва бори аввал садои он бароям нофорам буд, зеро овози вай ба ман халал расонид то бифаҳмам, ки дар хонаи Кодзава-сан чӣ гап шуда истодааст.

Ман дар муқобили модарам нишаста, хӯрок мехӯрдам, вале фикрам тамоман ба чизи дигар бағд буд. Ман аз модарам пурсидам, ки кӯдакон аз кучо пайдо мешаванд. Модарам гуфт, ки онҳо аз сар таваллуд мешаванд. Ў тамоман намехост маро фиреб диҳад ва дуруст ҷавоб дода буд, вале баъди ин ман чор соли дигар фикр мекардам, ки кӯдакон воқеан аз сар таваллуд мешаванд. Ман чубҷаҳон хӯрокхӯриро як тараф монда, модарамро пурсупос кардам: агар хоҳӣ кӯдак бихарӣ, он чанд пул меистад, рост аст, ки маро худӣ вай таваллуд кардааст; шояд маро харида бошад?

Дар ин ҷо модарам дарк кард, ки ман чизеро аз вай пинҳон мекунам ва худаи ба ман саволҳои гуногуни муайянқунанда дод. Барои аз ман гирифтани он маълумоте, ки ба ман Ко-тян гуфта буд, ба вай вақти зиёд зарур набуд.

– Имрӯз метавонӣ ба ҳамом нарави. Дар хона бош, – амр кард модарам ва хӯрокро то охир нахӯрда, аз утоқ баромад ва хонаи ҳамсояро тақ-тақ зад. Вай зани Кодзава-санро ба оғӯш гирифтаю бо худ гирифта, баргашт.

– Шояд бо мо он чӣ Худованд фиристодааст, хӯроки шом хӯред, дар ин муддат шавҳари шумо ҳам расида меояд.

Ҳамсоя дасти модарамро саҳт қапида истода буду хомӯшона сар мечунбонид, вале вақте модарам мехост ба ошхона равад, ногаҳон гуфт:

– Шавҳари ман ягон кори баде карда наметавонад, вай чунин одам нест, – ба гирия даромада. Модарам пушти вайро сила карда, ба ман фармуд, ки чой биёрам. Ҳамсоя гуфт, ки ўро зарур аст дорухоеро, ки духтур барояш муқаррар карда аст, қабул намояд ва ман барои овардани доруҳо рафтам. Бо мушкилии доруҳоро аз утоқи онҳо пайдо карда, баргаштам. Ҳамсари Кодзава-сан ногаҳон якчанд ибораро такрор кард:

– Ба наздикӣ кӯдакҳо пайдо мешаванд. Ва кӯдаки ман ҳам, ки ман вайро таваллуд кардаам, – инро гуфта мехост аз хона барояд.

Модарам фармуд, ки ҳарчӣ тезтар доруҳоро ба ҳамсоя диҳам, ҳудаш бошад, ҳамаҷониба кӯшиш мекард, ки ўро ором намояд. Вай ўро розӣ мекунонд, ки доруҳоро хӯрад. Мо намедонистем бо вай чӣ кор кунем, интизор шудем, ки кай вай ором мешавад. Аз берун садон поймонӣ ба гӯш расид. Ман бо пойи луч аз утоқ парида баромадам. Дар пушти дар пулис ва ҳамсояи мо истода буданд. Қадзава-сан ба пулис таъзим карда, мегуфт:

– Шумо маро бубахшед. Ин қадар шуморо нороҳат кардам...

Ба ин пулис бо муҳобот ва мағрурона ҷавоб дод:

– Хайр, ҳеҷ гап не. Хуб аст, ки ҳамааш бо хубӣ анҷом ёфт. Фақат ба мӯйсафед Ханния кина нагиред.

Баъд пулис ба велосипеди худ нишаста, аз болон Фунатсу-баси тез ҳаракат карда, рафт.

Ман ба Кодзава-сан гуфтам, ки ҳамсари вай дар хонаи мост ва ӯ боз бемор шудааст. Кодзава-сан сари худро ҳам карда ба хонаи мо даромад ва ҳамсарашро ҷеғ зад. Хонум якпахлӯ ба шавҳараш наздик шуда, пурсид: “Канӣ кӯдаки навзод?” Кодзава-сан кӯшиш кард чизе ҷавоб гӯяд, вале ягон калимаро талаффуз карда натавонист. Вақте нигоҳаш ба модари ман афтид, рангаш сурх шуд ва кӯшиш кард табасум намояд.

– Ба мо кӯдак чӣ даркор, чӣ фарқ дорад? – ниҳоят фушурда гуфт вай.

– Навзодагон дигар пайдо намешаванд?

– Бале, Мо набояд дигар интизори кӯдак бошем.

– Ин дурӯғ аст, – фарёд кард хонум ва бо ангушташ ба тарафи Досабори-гава ишора карда, пичиррос зада гуфт:

– Ҳамин ҳоло ба он ҷо тифлони навзод шино карда омаданд... Ногаҳон модарам фонусро, ки дар назди даромадгоҳи таҳхона хобида буд, ба даст гирифта, гуфт:

Ин тавр бошад, биёед кӯдаки шуморо меҷӯем. Ҳамин ки вайро дидед, даррав ба ман нишон диҳед. Ман онро аз дарё барои шумо бароварда медиҳам, – инро гуфта зану шавҳарро маҷбур кард, ки аз паси вай раванд. Ман ниҳоят ҳайрон ва ба ваҳм афтада будам, вале ба ҳар сурат аз қафои онҳо рафтам.

Модарам болои Хадатэкура-баси қадам зада, аз рӯйи панҷара ҳам шуда, бо фонус рӯшноиро ба тарафи оби торик равона сохт. Кодзава-сан ҳамсарашро нигоҳ медошт, вай бошад, бо диққат дарёи пурталотумро наззора мекард. Шамоле, ки аз ҷониби Адзи-кава хеста буд, мӯйҳои модарамро паҳну парешон намуданд, гуё онҳо рост хеста бошанд. Ҳамсарон ҳомӯшона ба давраи рӯшноӣ, ки дар оби лоймуд чарх мезад, нигоҳ мекарданд. Каме баъдтар ҳамсари Кодзава-сан сарашро ҷунбонида гуфт:

– Кӯдаки майдаяки мо нест, дар ягон ҷой нест. Ин ҷӣ хел рӯшноии ҳафт, ман аз он метарсам...

Ман фикр кардам, ки ҳамсоя ба худ омадааст. Модарам ба ман фонусро дода, фармуд, ки обро рӯшани кунам. Баъд модарам бо овози паст аз Кодзава-сан пурсид:

– Шумо тифли навздро харидан мехостед? Вай бо ишораи тасдиқ сар ҷунбонид.

– Кӣ онро фурухтани буд? Кодзава-сан ба ҷониби болои дарё нишон дод:

– Як одам, собиқ духтур бо ин корҳо машғул аст. Ба назди вай касоне меоянд, ки дар шифохона корашон иҷро намешавад.

– Оё рост аст, ки холқубии мӯйсафед Ханниро бурида гирифтанд? Дар ин дунё ҷӣ гуна одамхое нестанд, ин ниҳоят воҳиманок аст... – дар охир гур-гур кард модарам.

Кодзава-сан гамгинона сар ҳам кард, гӯё барои ҷавоб додан сухан пайдо намекард. Ман гоҳ ба ҳамсари Кодзава-сан нигоҳ мекардаму гоҳ ба давраҳои рӯшноии паҳнои дарё. Киштӣча расида омад. Нури рӯшноии фонус ба болои киштӣча афтид ва барои як лаҳзае гурбаи сиёхро аз торикӣ берун овард. Киштӣча аз зери Хадатэкура-баси гузашта, болои оби Адзикава шино карда, дар торикӣ гайб зад.

– Ин тавр ҳам мешудааст... Охир ҷанде пеш ман дар ин ҷо якҷанд майдаякхоро дида будам... – гаштаю баргашта инро такрор мекард ҳамсари Кодзава-сан ва ҳамагон таҳти навҳаи вай ба ҷониби хона роҳ пеш гирифтём.

Заврақро оташ заданд

(Ҳикоя)

Бо вучуди он ки охири моҳи декабр буд, вале ба қазираҳо аз ҷониби баҳр тўфон бархост. Баҳр дар наздикии соҳили регзори Тоттори ноором буд, шамол ғуррос мезад, майдаборон сим-сим меборид. Ва сабабгори ҳамаи ин тўфон буд...

Се рӯз пеш ман ва Тамаэ дар фурудгоҳи Ёнаго вохӯрда, автомашинаро ба иҷора гирифта, қад-қад соҳили баҳр бе ягон мақсад, тавре мегӯянд то он ҷое, ки чашмон мебинанд, ҳаракат кардем. Ин ҷо, дар Тоттори дар шаҳраки С. мо як меҳмонхонаи майдаи арзонро, ки ҳамаги панҷ хучра дошт, пайдо кардем. Тирезаҳои хучраи кучаки мо ба роҳи асфалтпӯш, ки қад-қад соҳили баҳр печутоб хӯрда мерафт, мебароманд. Дар он тарафи роҳ хомаҳои рег дида мешуданд, баъди он баҳр ҳукмрон буд. Хучраи мо на ванна дошту на ҳоҷатхона...

Тамоми меҳмонхонаҳои муносиб дар соҳили баҳр банд шуда буданд ва ман ба он омодагӣ дида истода будам, ки

Тамаэ аз он ки мо маҷбур шудем ба ин меҳмонхонаи арзонак ҷойгир шавем, норозӣ хоҳад буд. Вай меҳмонхонахоеро, ки шароити хуб доштанд, дуст медошт. Аз ҷӣ бошад, ки ин ҷо ба ӯ маъқул шуд. Вай ба зудӣ бо соҳибони меҳмонхона - ҷуфти ҷавон, ки аз афташ намедонистанд ҷӣ гуна вақтро гузаронанд, дӯстӣ пайдо кард. Баъзе бегоҳиҳо ӯ дар ошхонаи танг бо онҳо ҷой менӯшид ва ҷуфти ҷавон вайро ба моҳии хушки фугу зиёфат мекарданд. Дар меҳмонхона мо ягона кироиянишин будем. Ман фикр мекардам, баъди ин сафар ман ва Тамаэ шояд аз ҳам ҷудо мешавем, худи ӯ низ гуфта буд, ки аз ин муносибату алоқа хаста шудааст. Бо Тамаэ ним сол пеш шинос шуда будам ва ҳамагӣ се моҳ пеш вохӯриҳои доимиро шурӯъ кардем, вале аллакай ба дили якдигар задаем.

Ман ба садои Тамаэ, ки аз ошхона шунида мешуд, гӯш додам ва рақами телефонро чидам. Ман ба ҳамсарам занг задам. Вай дар хонаи волидонаш дар шаҳри Сидзуока буд. Тамаэ медонист, ки ман ба ҳамсарам занг зада истодаам, зеро дар қисмати поёни дастгоҳи телефони кӯҳна ҷароғак рӯшан мешуд. Ва дар чунин ҳолатҳо вай ҳеҷ гоҳ ба ҳучраамон ворид намешуд.

Ҳамсари ман дар оилаи савдогари маҳсулоти ҷангал духтари хурдӣ ба шумор меравад. Модари ӯ чор сол пеш вафот кард, корхоро падар ва писар, яъне бародари вай пеш мебурданд. Кори онҳо хеле хуб пеш мерафт. Чанд рӯз пеш бародари ҳамсарам ба садама гирифтور шуда, устухони охуракашро шикаст ва чашмаки зонуро маиб кард, маҳз барои ҳамин оилаам ба хонашон ба Сидзуока рафт, то ки кумак расонад ва падарашро хабар гирад.

Ман аз ҳамсарам дар бораи аҳволи бародараш пурсон шудам. Ман ба бахр нигоҳ мекардам, ин лаҳза вай ноором

буд. “Боду ҳавои шумо чӣ гуна аст?”, – овозамро каме паст карда, пурсидам аз ҳамсарам. “Дар минтақаи мо осмон соф аст. Вале хабар доданд, ки бегоҳӣ борон меборад. Кай ту коратро тамом мекунӣ?”, – аниқ қарданӣ шуда пурсид ҳамсарам. “Пагоҳ ё рӯзи дигар. Дар ҳама ҳолат рӯзи бисту панҷум дар хона хоҳам буд. Ту кай бармегардӣ? – Ман ҳам то бисту панҷум дар ин ҷо мебошам. Охир кӯдакон танҳоянд, ҳудашон хӯрок тайёр мекунанду танҳо ба мактаб мераванд. Ҳар рӯз панҷ маротиба занг зада мепурсанд, ки кай бармегардам”. Баъд ҳамсарам аз болои келинаш шикоят кард: “Дирӯз ӯ дарси шиноварӣ дошт, имрӯз мусобика аз рӯи караоке бо дугонаю ҳамсояҳо, пагоҳ – теннис. Бароям аҷиб аст, кӣ бояд бо қору бори хонаи вай бояд машғул шавад?.. – “пагоҳ аниқ бозии теннис намешавад. Тӯфон омада истодааст, бегоҳӣ эҳтимол борон борад”, – гуфтам ман. “Охир вай ба клубе меравад, ки майдончаи пӯшида дорад. Вай аз офтоб хӯрдан метарсад, мегӯяд, ки доғи кунҷитакдор пайдо мешавад”...

Ман гӯшакро гузоштаму дар рӯи бурёи назди тирезаи муқобили баҳр ба таври туркӣ нишастам. Фикру андешаи маро заврақи дар соҳили баҳр буда, ба худ банд карда буд, ман онро се рӯз пеш мушоҳида карда будам. Вай заврақи майдан белдор буд, ки дар чунин завракҳо одатан як ё ду нафар саворӣ мекунанд. Заврак дар мобайни канори баҳр, чаппагардон хобида буд.

Ягон ҷойи аҷоибнаш нест, як заврак аст. Эҳтимол барои он партофта рафтаанд, ки ба касе даркор нест. Як заврақи хурди нодаркор...

Се рӯз пеш, ҳамон рӯзе, ки ману Тамаэ ба ин ҷо омадем, заврак набуд, вале ҳамон бегоҳ, тақрибан соати дувоздаҳи шаб онро ким-кадом марду зан кашола карда оварданд. Аз

дурӣ дар рӯшноии фонусҳо танҳо суроби онҳо дида мешуд. Аз ин ҷо, аз ҳучра ман чехраҳои онҳоро шинохта натавонистам, вале аз ҷӣ бошад, фикр кардам, ки онҳо соҳибони меҳмонхона мебошанд. Баъди кашола карда овардани заврақ, онҳо ба ҷониби баҳр равон шуданд ва андаке баъд ҷуссаҳояшон дар торикӣ нопадид гаштанд. Баъди ним соат ман шунидам, ки касе дари эҳтиётиро кушод ва сипас овози мард, соҳиби меҳмонхона ба гӯш расид: “Маълум гардид, ки вай ниҳоят сабук будааст...”

Ман медонистам, ки заврақҳои ҷӯбинро ҳар сари чанд вақт ба соҳил бароварда, хушк мекунанд. Агар ин корро анҷом надиханд, заврақ аз гӯшмоҳиҳо ва обсабзаҳои баҳрии ба тағи он часпида, мепӯсад. Бинобар ин, аз он ки соҳибони меҳмонхона заврақро ба соҳили баҳр кашола карда бароварданду онро чаппагардон монда рафтанд, ягон кори тааҷҷубовар набуд. Вале як чиз бароям ғалатӣ намуд: ҳар пагоҳӣ ҷойи заврақ тағир меёфт. Як рӯз пеш вай аз ҷойи аввалааш панҷ метр канортар меҳобид, дирӯз бошад, ба баҳр даҳ метр наздиктар шуда буд. Ин пагоҳӣ дар ҳамон ҷойе истода буд, ки се рӯз пеш партофта буданд. Дар регзори соҳили баҳр изҳои ҷойивазкуниҳо баръало дида мешуданд.

Тобистон ин ҷо, аз афташ макони оббозӣ ва офтобхӯрӣ аст, одамон оббозӣ мекунанд, офтоб меҳӯранд, ҳол он ки ҳозир чизе аз ин шаҳодат намедихад. Заврақи хурди дар мобайни соҳили баҳр чаппагардон гумон аст, ки дар айни замон ба касе халал расонад. Дар ин се рӯзи гузашта дар соҳил ман ҳамагӣ се-чор нафарро дидаму халос. Дар байни онҳо духгарчае буд, ки ба мактабхон монанд, бегоҳиҳо вай сагашро ба сайр мебаровард.

– Гӯш кун, ба андешаи ту, соҳибони мо чандсола ҳастанд? – Тамаъ ба ҳучра баргашта, барои он ки овозашро нашунаванд, бо овози паст аз ман пурсид.

– Шавҳараш шояд сисола ё наздики он бошад, ҳамсараи бошад, ҳамин қадар.

Аз суҳанони ман дар чеҳраи Тамаэ, ки осоре аз рангу бора набуд, табассум намудор шуд.

– Онҳо воқеъан ҳамсинну сол ҳастанд, вале аз ман дувоздаҳ сол ҷавонтар мебошанд.

– Дувоздаҳ сол? Аз ин мебарояд, ки он бисту дусола ҳастанд. Онҳо шояд туро масҳара карданд. Ҳар чӣ мегӯӣ бигӯ, вале онҳо ҳеч ба бисту дусола монанд нестанд.

– Ман аз онҳо напурсидаам... – Тамаэ гуфт, ки дар ошхона вай шаҳодатномаҳои ронандагии онҳоро дидааст. – Ту гумони бад набар, ман пинҳонӣ нигоҳ накардаам. Шаҳодатномаҳо дар рӯи миз хобида буданд, ғайри ихтиёр ҷашмонам ба онҳо афтид. Ва дар онҳо соли таваллуд дувоздаҳ сол баъди соли таваллуди ман...

– Аҷоиб, аз ин мебарояд, ки онҳо аз ман низ дувоздаҳ сол ҷавонтар мебошанд...

– Медонӣ, баъзан соҳибхона ҳатто аз ту калонтар ба назар мерасад.

Дар ҳамин ҷо сӯҳбати мо қанда шуд. Тамаэ бо сари хам ва якпаҳлӯ дар рӯи бурё нишаста буд. Аз афташ дар бораи қадом чизи ҳудаш фикр мекард. Ман дар паҳлӯи вай дароз кашида, сарамро ба рӯи зонӯҳои вай гузошта, кӯшиш кардам, ки ба синаҳои зерини свитер даст расонам. Вале Тамаэ бо катъият дасти маро нигоҳ дошт.

Ин ҳафта аз иҷоранишинон танҳо мо мондаем. Ҳарчанд, мегӯянд, ки як рӯз баъд ду ҷуфти дигар меоянд. Онҳо мегӯянд, ки танҳо тобистон теъдоди иҷоранишинон зиёд мешавад.

Ман дӯст медоштам ҳис кунам, ки чӣ гуна бадани Тамаэро арақи ба мӯҳраҳои хурдакак монанд фаро бигирад ва нағз

мебинам он лаҳзаеро, ки он нуқтаи даркнашаванда ҳангоми ба ҳамомезишии мо ба даст меояд. Баъд ин муҳраҳо дафъатан нопадид мешуданд, гӯё онҳо умуман вучуд надоштанд. Ба назарам чунин менамуд, ки ман вохӯриҳоро бо Тамаэ на ба хотири он ки ман нисбати вай рағбати эҳсосӣ дорам, балки мехоҳам боз ҳамон лаҳзаеро эҳсос намоям, ки тамоми бадани вайро ҳамон муҳраҳои хурдакак чун тумани сабук фаро гиранд.

– Мо кай бармегардем? – аз нигоҳи ман гурехта, пурсид Тамаэ.

– Фардо баъди нисфирӯзӣ ман бояд дар кор бошам. Дар ин рӯз ман ҳанӯз дар руҳсатӣ ҳастам, вале шарикони муҳими мо меоянд, кадоме аз роҳбарият бо ҳамсараиш. Гуфтанд, ки мехоҳанд маро ба хӯроки шом даъват намоянд. Нисфирӯзӣ ман ба корхона занг задам, роҳбарам гуфт, ки меҳмононро ҳамроҳӣ кардан зарур аст.

– Онҳо аз кадом кишваранд?

– Аз Англия. Онҳо аз ширкати мо дастгоҳҳои бузурги пармакунӣ – як бастан он аз дувоздаҳ адад иборат аст, харидорӣ мекунанд. Расман шартнома баъди Соли нав баста мешавад, санади қаблӣ аллакай даҳ рӯз пеш ба имзо расонида шудааст. Тасаввур мекунӣ, арзиши як дастгоҳ бисту се миллионро ташкил медиҳад. Ҳама гуна харсангу шухро дар якҷанд сония сӯроҳ мекунад. Баъдан ин ширкат чаҳортои онро ба Венгрия ва се тояшро ба Югославия мефурушад. Мо худамон шабака ё роҳи фуруши молро дар Аврупои шарқӣ надорем.

– Дар ин сурат туро зарур аст чиптаре бо Нариту фармоиш диҳӣ. – Тамаэ ангуштонашро, ки бо онҳо дасти маро нигоҳ медошт, боз намуда, бо овози паст изҳор дошт: Эҳтимол, он чизе, ки меғӯям, бароят забонзада намояд, вале ин дафъа воқеан барои ҳардуи мо ягон умедворие намондааст.

Умеде намонда буд? - Ман ба синаҳояш даст расонда, фикр кардам: “Охир аз аввал ягон умедворие набуд. Вай медонист, ки ман зану фарзанд дорам”, – вале чизе дар ин бора нагуфт ва пурсид:

– Ягон умедворие намонда?

– Ба наздикӣ падарам ба ман занг зад, – ногаҳон гуфт Тамаэ. – Меғӯяд, ки ба корҳои беаҳамият машғул шуданамро бас кардам зарур аст, дар ҳама ҳолат ин кор маблағ намеорад, ба хона баргаштан беҳтар аст. Намедонам корҳоямро қатъ мекунам ё не, вале ҳатман ба хона меравам. Кам не, аллакай ду сол аст, ки дар хона набудам.

Падари Тамаэ дар Саппоро ду ресторано идора мекард. Тамаэ дар ин ҷо коллеҷро хатм карда, ба Токио омад. Вай ба яке аз ширкатҳои Киото, ки бо фурӯши матоъ барои кимоно машғул буд, ба кор даромад. Маҳз дар ин ҷо чӣ гуна ранг кардани матоъ, пора кардани кимоноро аз бар намуд ва панҷ сол пеш корхонаи худро ташкил кард. Аз рӯи ҳислат Тамаэ ниҳоят майдакор буд ва доимо болои ягон кори кучак соатҳо кор мекард, бо ин сабаб корро сари вақт анҷом дода наметавонист. Бинобар ин, асосан аз ҳисоби пулҳое, ки аз хона барояш равон мекарданд, зиндагӣ мекард.

– Ман се моҳ боз бо ту аз рӯи одат ҳастам. Ман аз ҳамаи ин чизҳо хаста шудам...

Бешубҳа, Тамаэ барои худ ба қарори қатъӣ омадааст, чун кор то ба чунин гуфтугузор омада расид. Ба назарам чунин намуд, ки ман ўро хуб медонам. Мо на он қадар вақти зиёдро бо ҳам гузаронидаем, вале вазъиятҳое, ки ҳислатҳои моро бароямон кушода додаанд, хеле зиёд буданд.

– Вале ман не, барои ман ин танҳо аз рӯи одат нест. – Ман дастамро, ки ба синаи Тамаэ расида буд, поин кардам.

– Пас ин барои ту чӣ аст? – пурсид Тамаэ.

– Барои ман ин чизи оддӣ нест, ман фикр мекунам, ки муносибати мо хуб хоҳад шуд...

Ман аз ҷой бархоста, ба фурудгоҳи Ёнаго задам ва барои пагоҳ ба Нарита чипта фармоиш додам.

– Ман барои ту ягон коре накардам. Ба назарам чунин менамуд, ки метавонам бароят ягон чизе фикр карда бароям, вале бароям ягон чизе муяссар нашуд.

Ман ба заврақи чаппагардони аз тиреза намудорбуда, нигоҳ кардам ва аз Тамаэ узр хостам. Ман, воқеан фикр кардам, ки ҳиссиётам ба Тамаэ ногаҳон метавонад ончунон баланд шавад, ки ман роҳи ҳалро пайдо намояму кор тамоман шакли дигарро хоҳад гирифт... Вале дар ин лаҳза маҷбур шудам ба худам иқрор шавам, ки як қадар сабукие ҳис кардам, гӯё як бори гаранро аз дӯшам дур кардам.

Ман ба Тамаэ заврақро нишон дода, ба ӯ бораи он чӣ ки чанд рӯз маро ором шудан наместонад, нақл кардам. Маълум шуд, ки вай ҳам тағйири макон кардани заврақро мушоҳида кардааст.

– Яъне, ту ҳам инро дида будӣ? – Ман каме дар тааҷҷуб монда будам.

– Аз он вақте ки мо ба ин ҷо омадем, ягона коре, ки ҳар лаҳза анҷом меодам, ин нигоҳ кардан ба соҳил ва ба баҳр буд.

– Магар ин кор бароят аҷоиб нанамуд?

– Баъзан аҷоиб менамуд, вақтҳои дигар бошад, чизи нигаронкунандаи наменамуд... Баъд аз ин мо хомӯш мондем. Каме баъдтар Тамаэ хост, ки барои сайр ба соҳили баҳр равем. Мо аз меҳмонхона бадар рафта, ба ҷониби баҳр, ба он ҷое, ки заврақ хобида буд, роҳсипор гаштем. Вақте мо аз роҳ мегузаштем, соҳиби меҳмонхона рӯ ба рӯ шуд. Вай аз мо пурсид, ки кай хӯроки шомро омода кунед. Ин лаҳза соати

дастиам панҷро нишон меод, аз вай хоҳиш кардам, ки хӯроки шумро соати ҳафт омода созад.

Тамоми ҷойи заврақча кафидагӣ буд, чанбари он пӯсида ва аллақай шикастагӣ буд. Он на заврақе буд, ки аз ҷӯб сохта шудааст, балки ба ким-кадом печдарпечии галатӣ аз наху риштаҳои ифлос монанд буд. Ду соат пеш борон шуруъ шуда, понздаҳ дақиқа пеш қатъ гардида буд, вале аҷоибии корро бинед, ки заврақ тамоман хушк буд.

– Дирӯз, вақте ман ба ҳоҷатхона мерафтам, шунидам, ки соҳибони хона суҳбат доштад. Хонум мегуфт, ки чунин як зебосанам чун туро дар умраш надидааст.

Аз суханони ман тарҳи рӯйи Тамаэ ягон зарра тағйир наёфт.

– Ногуфта намонад, ки ба ваъдаи худ вафо кардам. Ягон маротиба на ба ту, на ба хона ва на ба кор занг назадам.

– Барои ин аз ту ниҳоят миннатдорам.

– Ту бошӣ, ба ягон ваъдаи худ вафо накардӣ...

“Сар шуд...” – Ман ба изи заврақ нигоҳ карда, мустақим аз рӯйи ин ҷӯякча пеш рафтам. Тамаэ як одати ганда дошт, агар вай бо ягон кор маро сарзаниш карданро оғоз кунад, ин амалаш метавонад дуру дароз идома ёбад. Баъзан чунин саҳна метавонист панҷ-шаш соат идома ёбад. Ман ин бемории пургайратии ўро фаҳмида наметавонистам ва шояд маҳз ҳамин хислат сабабгори вайрон шудани муносибати мо гардида бошад.

Рӯзона шамоли гармӣ ба мавсим номувофиқ вазид, вале акнун аз вазидан монда буд, ҳол он ки баҳр ҳанӯз ором нашуда буд. Ман ба Тамаэ гуфтам, ки маро таъна задан кори тамоман беҳуда аст ва бо табассуми шӯҳиомези сохта кӯшиш кардам, ки мавзӯи суҳбатро тағйир диҳам:

- Ба фикри ту чаро ин заврақ ҳар рӯз қояшро тағйир медиҳад?

- Охир ин ба ҳама маълум аст: касе онро аз ҷое ба ҷойи дигар мебарад! Тамаъ бо қаҳр ба ман нигоҳ кард.

- Агар чунин аст, ба саволи дигар ҷавоб бидеҳ: чӣ зарурате пеш омад, ки ҷойи онро тағйир диҳанд?

- Ҳм, маълум мешавад, ки шабҳо худааш ҳаракат мекунад.

- Худааш? Дар ҳамин шакл, чаппагардон?

Тамаъ ҷавобро бароям лоиқ надонида, бо қадамҳои тез ба лаби об равон шуд. Вай пушташ тарафи ман рост меистод. Шамол ду маротиба домани куртаи қаҳваранги ӯро боло бардошт, вале вай барои дуруст кардани он кӯшише ҳам накард. Ман ба вай наздик шуда, дастамро ба китфаи гузоштаму дар бораи он суҳанро оғоз кардам, ки чӣ гуна одами хуб аст, чӣ хел олай аст, ки Тамаъ ҳеҷ гоҳ дурӯғ намегӯяд ва чунин хислати нотақрорро дар ин рӯзҳо хеле кам вохӯрдан мумкин аст.

Тамаъ дар ҷавоб чизе нагуфта, бо ангушташ ба дуриҳои баҳр ишора намуда, гуфт: “Дар он ҷо одам!”. Дар ҳақиқат, агар бо тавачҷуҳ нигоҳ кунӣ, андоми шахси танҳоеро дидан мумкин буд, ки савори виндсерфинг ба ҷониби ғарб равон буд...

Баъди хӯроки шом соҳибони меҳмонхона омада буданд, ки зарфҳоро ҷамъ намоянд. Ман гуфтам, ки пагоҳ пагоҳӣ аз ин ҷо меравам, бинобар ин, меҳостам имрӯз ҳисоби намоям. Соҳибхона ба пойи фаромад, то ки ҳисобро омода намояд.

- Шумо ин қадар ҷавон ҳастеду дар танҳои меҳмонхонаро идора мекунад. Ман ба шумо ҳасад мебарам. Ин коре нест, ки дар ягон ширкат хизмат кунӣ, дар он ҷо ниҳоят дилгиркунанда аст... - ба соҳибхоназан мурочиат карда гуфтам ман. Ба ин гапи ман хонум гуфт, ки меҳмонхона ба бобои

шавҳараш тааллуқ дошт ва баъди хонадор шуданамон идораи он ба мо гузашт.

– Хамин тарик, шумо дар чандсолагӣ меҳмонхонаро ба мерос гирифтед?

Хонум дар посухи худ гуфт, ки он дам онҳо нуздаҳсола буданд. Ҳатто дар зери рӯшноии чароғи сунъӣ ба вай қариб сӣ сол додан мумкин буд. Тамаъ дар курсии назди тиреза нишаста буд ва чашм наканда, ба баҳри сиёҳшудаи паси тиреза нигоҳ мекард.

– Ва боз ҳам дар чандсолагӣ бо шавҳаратон шинос шудед?

Соҳибхоназан табассум намуд. Вакте вай табассум мекард, воқеан ба синну соли худаш, яъне аз бист каме бештар шабоҳат дошт ва ин лаҳза ибораи “меҳрубони соддалавҳ” ба ёдам омад.

Қабл аз он ки ба саволи ман ҷавоб диҳад, хонум лаҳзае ба фикр фуру рафта, гуфт, ки на вай ва на шавҳараш гумон аст ин санаро дар ёд дошта бошанд.

– Барои чӣ шумо инро намедонед? – табассумкунон пурсидам аз вай. Тамаъ ҳам баргашт ва бо шавҳ ба хонум нигоҳ кард.

– Мо ҳарду аз мардуми таҳҷоии ҳастем, дар ин ҷо, дар ҳамин шаҳр бузург шудаем. Хонаи волидайнӣ ман дар масофаи даҳдақиқагии роҳ аз ин ҷо воқеъ аст. Эҳтимол мо вақте шинос шудаем, ки модаронамон моро дар пушташон мегардониданд. Ба як боғчаи бачагона ва ба як мактаб рафтаем. Дар мактаби ибтидоӣ ҳам ҳама вақт дар як синф, ба истиснои синфи сеюм ва панҷум ва дар мактаби миёна низ се сол якҷоя будем. Танҳо дар марҳилаи ҷамъбасти алохида будем. Шавҳарам он вақт ду сол хонду баъд таҳсилашро дар мактаби ошпазҳо идома дод. Волидайнӣ вай бармаҳал ин дунёро тарк гуфтанд, бинобар ин, ӯ дар хонаи бобою бибиаш тарбия

гирифтӣ бузург шуд. Вақте дар синфҳои миёна мехонд, бибиаш вафот кард. Бобояш тамоман руҳафтадаю ноумед шуда, бистарӣ шуд. Бинобар ин, шавҳараш маҷбур шуд аз баҳри мактаб барояду кори онлавино идома диҳад.

Сипас, хонум хабар дод, ки баъди он ки ду ҷуфти меҳмонони утокхоро фармоишдода ба хонаҳояшон бармегарданд, онҳо меҳмонхонаро мебанданд.

– Чӣ, тамоман мебандед? Ба назарам Шумо гуфта будед, ки бо маблағе, ки тобистон ба даст меоред, метавон тамоми сол зиндагӣ кард.

Дар ҷавоб ба ин гуфтаҳо хонум шармгинона табассум намуда гуфт, ки вай ва шавҳараш аз ҳам ҷудо мешаванд.

Ману Тамаэ тез ба ҳамдигар нигоҳ кардем. Ман фаҳмидам, Тамаэ аз он нороҳат шуда буд, мо бидуни ихтиёр хонумро маҷбур кардем, ки чизҳои зиёдатино ба мо гӯяд. Вале риштанӣ суҳанро буридан хуб набуд, аз ин рӯ пурсидам:

Охир шумо ҳамаги се сол пеш арусӣ кардед. Ва ҳардуютон тамоман ҷавон ҳастед, ҳамагӣ бисту дусола ҳастед...

Сад дарег, дар ин зиндагӣ ҳар як инсон ўҳдадорихои худро дорад, бинобар ин, саволи ман аз афташ тамоман ба ин вақту замон мувофиқ набуд...

Маҳз ҳамин лаҳза соҳиби меҳмонхона ҳисоби маблағи иҷораро овард. Эҳтимол вақте вай бо зинапоя боло мешуд, порчаҳои суҳбати мо ба гӯши ў расида бошанд. Вай ба ман нигоҳ накарда, ҳисобро ба рӯи миз гузошт.

Ман фаҳмидам, ки бояд мавзӯи суҳбатро дигар кунем ва аз вай дар бораи заврақи дар соҳил партофташуда, пурсон шудам.

Соҳиби меҳмонхона гуфт, ки ин заврақи онҳост.

– Маълум мешавад, ки се рӯз пеш онро шумо кашола карда овардед? Ба ҳар ҳол ин шумо будед! Бо шунидани суҳанони ман дар чашмони вай барои лаҳзае ким-чӣ дурахшид ва гуфт, ки онҳо ҳар шаб ҷойи завракро тағйир медиҳанд. Ҳамсари вай дар ин миён лаъли зарфдорро гирифта, бо зинапоя поин рафт. Ман ба рӯи миз шишаи вискии шотландиеро, ки дирӯз кушода буданду аз се як ҳиссаашро нӯши ҷон карда буданд, гузоштам.

– Ин ҷо бароям хеле гуворо буд. Ба нақша гирифта будем, ки боз меоем. Афсӯс, ки дигар меҳмонхона намешавад.

Ман ба соҳиби меҳмонхона виски пешниҳод кардам. Вай ким-чӣ дар бораи фақат як чурба гуфту аз поён яху қадаҳ овард. Қадаҳи аввалро ӯ дар се маротиба нӯшид, ба пешниҳоди ман оид ба давом додани нӯшонӯшии шармгинона табассум кард. Орому оҳиста нӯшидани қадаҳи дуҷомро идома дода, ба нақл даромад.

Вақте онҳо ҳамагӣ ҳаштсола буданд, ба якдигар қавл дода буданд, ки арусӣ мекунанд. Дар он давра онҳо чӣ будани хонадоршавиро наредонистанд, вале аллакай ба ҳама ҷиддиёна хабар дода буданд, ки қарор додаанд, арусӣ кунанд. Калонсолон меҳандиданду кӯдаконро мазох мекарданд. Аз ҳамин давра онҳо бисёр вақт якҷоя бозӣ мекарданд, дар заврақ шино мекарданд. Заврақ ба бобояш тааллуқ дошт ва ӯ набераи ҳаштсолаашро идора кардани онро ёд дода буд. Дар байни ҳамсолонаш бо он фарқ мекард, ки вай хеле моҳирона бо заврақ шино мекард...

... Ҳозир шаб аст ва боду ҳаво хуб нест, дар ҳавои хуб, агар аз ин ҷо ба шимолу шарқ нигоҳ кунӣ, шухро дидан мумкин аст. Қуллаи ин шух ба майдонча барои гузаронидани муҳорибаи гуштини сумо монанд аст, бо вучуди он ки каме хами-

даю қач мебошад. Об ҳатто дар лаҳзаҳои баланд шуданаш ба қуллаи шух баробар намешавад. Бисёр бачаҳо аз ўҳдаи заврақронӣ мебароманд, вале бо заврақ то ин шух шино карда омаданро танҳо вай метавонисту халос.

Онҳо ҳамагӣ ҳашт сол доштанд ва зуд-зуд якҷоя ба ин шух шино карда меоманд ва дар қуллаи он бозӣ мекарданд.

Қариб ҳар рӯз, ба истиснои рӯзҳои, ки борон меборид, писарбача ва духтарча вақти худро дар ҳамин шух мегузарониданд. Ана ҳамон вақт онҳо боз як бори дигар ба якдигар қасам хўрданд, ки хонадор мешаванд. Ба ҳама гуна шуҳҳои духӯраи ҳамсонаншон нигоҳ накарда, онҳо тамоми вақти холии худро якҷоя дар қуллаи ҳамин шух мегузарониданд. Ҳам дар синфҳои болоӣ, ҳам вақте ки дар мактаби ошпазӣ хоҳанданаш ҳамин ки имконият пайдо шавад, бо заврақ ба ин шух меоманду дар болои он менишастанд, баъзан дар зери шуъои офтоб пинак мерафтанд...

Ним моҳ пеш онҳо қарор доданд, ки аз ҳам ҷудо шаванд. Маҳз ҳамон вақт ӯ қарор дод заврақро оташ занад; аз ҳамсараш илтимос кард, ки ба вай кумак кунад, ҳарду заврақро ба он ҷое, ки ҳозир истодааст, кашола карда оварданд. Вале ҳамсараш изҳор намуд, ки дар ин ҷо оташ задани заврақ мумкин нест, ҳамсояҳо дар бораашон фикри бад хоҳанд кард. Шаб хонум заврақро бо аргамчин баста, кўшиш кард, ки дар танҳои заврақро қафотар барад. Аммо шавҳараш инро намехоҳад. Маҳз барои ҳамин шабҳо онҳо доимо заврақро ба ин тарафу он тараф кашола мекунанд...

Ана ҳамаи инро ба мо шавҳари хонум ҳикоят кард. Вай барои зиёфат маро миннатдорӣ карду раҳти хоби моро омода намуда, ба поён, ба ҷойи хоби худ рафт.

Ман чуръа-чуръа виски нӯшида, ба оташи оташдони керосинӣ нигоҳ мекардам. Тамаъ дар ҳамон ҳолати пешина, наҷунбида, ба баҳри шабона нигоҳ мекард.

– Аз афташ шамол суст шуд, – гуфт Тамаъ ва ман фикр кардам, ки ба ҳар ҳол ин занро аз даст додан намехоҳам. Ва кӯшиш кардам, ки ин ҳиссиётро ба Тамаъ бирасонам.

– Биё то он лаҳзае, ки дар ҳаёту ту ягон каси дигар пайдо шудан, аз ҳам чудо нашавем. Хоҳӣ дид, муносибати мо хеле хуб хоҳад шуд...

Ман ба назди тиреза омада, дасти ӯро гирифтаму ба чоғах гирифта бурдам. Тамаъ оромӣ осонакак худро ба ихтиёри ман супорид ва ман боз дар рӯи сина ва шиками вай арақи бадани ба муҳрамонанди бароям шиносро эҳсос кардам. Баъд аз он ки ҳамааш анҷом ёфт, лабонамро ба китфи Тамаъ чафс кардаму ба ӯ, ки бо чашмони пӯшида дароз кашида буд, нигоҳ намуда, фикр кардам, ки ягон чиз, бале ягон чиз дар муносибати мо нағз намешавад...

Тақрибан қарибӣ соати яки шаб ман тараққоси дари даромад ва сипас садои поймониро шунидам - аз афташ касе ба ҷониби роҳ равон шуда буд. Ман гумон кардам, ки Тамаъ хоб аст, вале вай аз ман пештар аз ҷояш бархест.

– Онҳо заврақро оташ мезананд. Тамаъ бидуни ба оспинҳо даровардани дастонаш ҳалати меҳмонхонаро ба китфонаш партофта, фонуси дар болои чоғах фурузон бударо хомӯш намуда, ба назди тиреза омад.

Дида мешуд, ки чӣ гуна дар гирди заврақ суроби сафедтоби соҳибони меҳмонхона ҳаракат мекунанд.

– Бешубҳа, интизоранд, ки кай шамол суст мешавад. Ман дар назди Тамаъ истода будам ва ногаҳон ҳис кардам, ки он чӣ дар соҳили регзор ҷараёндошта, дар ботини ман бо ким-

кадом дарди номаълуме садо медиҳад. Кӯшиш кардам то ки ин дардро нодида бигирам ва бо овози паст ба гӯши Тамаэ гуфтам, ки ўро дўст медорам ва намехоҳам вайро аз даст диҳам...

– Аз афташ ба завақ керосин рехтанд. Оташ тез баланд шуда, якбора тамоми завақро фаро гирифт, аз ин қаду қомати марду зан, ки каме дуртар беҳаракат сари ду по нишаста буданд, сурх гаштанд. Аланга суст намешуд ва мард бо чўб ду-се маротиба ба завақ зад. Дастан шарора пош хўрд ва завақ ниҳоят гумбуррос зада афтид. Баъд аз ин оташ якбора хомӯш шуд...

Хонум аз ҷояш бархост ва ба тарафи роҳ, дуртар аз соҳил равон шуд. Вай ба меҳмонхона баргашта, ба велосипеде, ки дар даромадгоҳ истода буд, нишаст ва дида мешуд, ки ў чӣ гуна қад-қади баҳр ба тарафи ғарб рафта истодааст. Суроби вай оҳиста-оҳиста дар торикӣ нопадид шуд. Мард ягон маротиба ҳам ба тарафи вай нигоҳ накард.

Баъди аз қарахтӣ ба худ омадан, Тамаэ ба зудӣ либосҳои яшро пӯшида, аз меҳмонхона давида баромад. Ман саросемавор либос пӯшида, аз паси вай рафтам.

Дар назди завақи сўхтаистода соҳиби меҳмонхона нишаста буд ва беихтиёр реғро туде мекард.

– Дар оқибати қор оташ задед?.. – ўро садо кардам ва дар ин лаҳза Тамаэ бозубанди маҳини тиллопинро, ки ман дар ҷашни зодрузаш ба вай тухфа карда будам, бо як ҳаракати ҷобукона аз дасташ бароварда, ба қисматҳои боқимондаи мил-милкунон сўхтаистодаи завақ партофт.

Шоколадчаро медуздӣ?

(Ҳикоя)

Чизе аз ин бештар гуфта намешавад, манзараест но-такрор -ниҳоят лавҳаҳои тобони неонӣ чашмонро тасхир мекунанд (нобино шудан мумкин аст), тӯдаи ҷавонони даъваткунанда, ки мардумро ба ташрифи “ҷойҳои барои кайфу ишрат” розӣ кунонида мешуданд, қатори чунин хонаҳое, ки дар пеши дари онҳо духтарони тамоман ҷавон (онҳо ба толибаҳо монанд буданд) интизори муштарӣ-

ён буданд. Ба ҳеҷ ваҷҳ гуфта наметавонӣ, ки ин Чопон аст...

Бале, дар солҳои мактабхонии мо ин мавзеъ дар гирду атрофи истоҳи Амагасаки (байни Осака ва Кобэ) ҷойи таҷаммуъи майхонаҳое буд, ки дар он ҷо мафиозҳо ва танфурушон доимо бо ҳам гаштугузор мекарданд. Вале он замон дар он чизе аз чопонӣ дида мешуд. Вале дар айни замон ҳамаи инро Чопон гуфтан мумкин нест. Ин мавзеъ ба маҳаллаҳои дилхушкунанда, ки дар гирду атрофи пойгоҳҳои низомии амрикоӣ сохта мешаванд, монанд нест. Ҷойи аҷоиб, бе шаҳравандӣ, бидуни миллат, чунин ҳолатро эҳтимол дар ҳама гуна кишвар ёфтан мумкин аст. Шояд чунин мавзеъҳо ҳанӯз вуҷуд надоштанд. Наход чопониҳо фикр кунанд, ки ин тамаддун аст.

Такэси Нитта қадам зада, ба маҳаллаҳои торики ҷануб-тари гузаргоҳ нигоҳ мекард. Дар нимаҷаби онҳо нисбат ба қисмати марказии шаҳр он қадар тираю торик буданд, ки пештар кас аз ба ин ин ҷо омадан метарсид. Ва дар он ҷо низ ресторанҳои зиёде фаъолият мекарданд ва бо тамоми аъзон оила таъом хӯрдан мумкин буд, қаҳвахонаҳо ва майхонаҳо низ вучуд доштанд.

Нитта ба ҷониби роҳи оҳани Хансин (байни Осако ва Кобэ) равон буд. Вай якҷанд маротиба ба ақиб назар андохта, ба ёд овард, ки он замон, ким-кай, дар умқи ин маҳаллаҳои торик хонаҳо бисёрхурчрадори ифлос қомат афрохта буданд ва дар онҳо Ониси Киё-тян ва Оба Ма-тян (калимаи “тян” барои ифодаи хурдакӣ ва навозиш илова карда мешавад) зиндагӣ мекарданд. Вале агар боз даҳ дақиқа ба самти ҷануб ҳаракат намоӣ, ба хонае мерасӣ, ки дар он Ханаэ бо модари фосиқаш зиндагӣ мекард.

Дар он замон онҳо ҳамаашон дар синфи якуми мактаби миёна (дар Чопон се зинаи таҳсил вучуд дорад: ибтидоӣ, миёна ва олии) мехонданд, ҳозир бошад, ҳар яки онҳо ҷилу сесола мебошанд. Ониси, ки ҳамчун саркарда, ҷону дили маърака шинохта шуда буд, соли гузашта худкушӣ намуда, худро аз тирезаи бинои баландошӯна ба поён сарозер кард. Момоко, ки дар оилаи аз ҳама доро бузург шуда буду баъд ба муаллими оддӣ мактаб ба шавҳар баромада буд, се сол пеш аз бемории саратон вафот кард.

Чунин ба назар мерасид, ки танҳо Ханаэ чун пештара зиндагӣ мекунад ва гардиши фалак бо ҷасту баландихоҷаш ўро шикаста натавонистанд. “Бале, ҷӣ ҷойи пинҳон кардан аст, қадӣ чун сарви мо ҳақида гаштааст. Ҳар яки мо то ба ин синну сол таърихҳои зиёдеро паси сар кардаем...” – аз фикр гузаронид Нитта. Вай дар пеши қаровулхонаи пулис истод ва

аз чайби болопӯшаш даъватномаеро, ки ду моҳ пеш гирифта буд, бароварда, нақшаи дар он кашидашударо аз назар гузаронид. Даъватнома дар бораи кушода шудани тарабхонаи хурд хабар меод, ба ҳайси фиристонандаи он шахсе бо номи Ханаэ Конда оварда шуда буд.

Понздаҳ соли охир Нигта ба вохӯриҳои ҳарсолаи шарикдарсон намерафт ва дар бораи тақдири дӯстони мактабиаш чизе намедонист. Танҳо аз табрикномаҳои солинавӣ, ки Ханаэ ҳар сол ҳатман ба ӯ мефиристо, вай дар бораи марги Ониси ва Момоко хабар ёфта буд.

Инак, аз Ханаэ номачае омадааст бо мазмуни он, ки вай тарабхонае бо зардасту дар он ба муштариён таоми фирмавии о-дэн - маҳсулоти баҳрӣ, тухм ва турби дар пиёба пухташуда, пешниҳод карда мешавад. Тарабхонаи хурд дар наздикии вокзали Амагасаки ҷойгир будааст ва Ханаэ аз вай даъват кардааст, ки дар вақти барояш мусоид аз он дидан намояд. Фақат насаби фиристонандаи даъватнома - Конда - боиси ҳайраташ шуда буд, зеро насаби Ханаэ Конда набуд ва овозаҳо дар бораи он ки Ханаэ ба шавҳар баромадааст, то ба вай нарасида буданд. Вале насаби Кондаро дар ёд дошт. Он ба мӯйсафеди танҳо, молики хонае, ки дар он модари Ханаэ хучраеро ба иҷора гирифта буд, тааллуқ дошт. Аллакай ҳамон вақт синну соли мӯйсафед аз ҳафтад боло буд...

Нигта ин мӯйсафедро хуб дар ёд дошт, зеро вай се хонаи даромадовар дошт ва дар яке аз он онҳо оилаи Нигта хучраеро ба иҷора мегирифт. Тахмин задан дар бораи он ки Ханаэ метавонист ба ин мӯйсафед ба шавҳар барояд, дафъатан ботил шуд ва Нигта ҳарчанд кӯшиш кард оид ба фарзандон ва дигар хешу табори мӯйсафед Конда чизеро ба ёд оварад, натавонист. Мӯйсафед бекасу ғариб ва дар ин дунё яккаву танҳо буд.

Тарабхонаи хурди Ханаэ дар қисмати ғарбии ҷойи серодам, дар қатори мағозаи соатҳо ҷойгир шуда буд, дар баробари ин, он чун дигар мағозаҳо дар бинои серошёнаи тангу пурғавго мавқеъият надошта, балки бинои якошёнаи алоҳида, ки тангкучае онро аз бинои ширкати фуруши чизҳои қурбонгоҳҳои буддой ҷудо мекунад, дар ихтиёр дошт.

Нитта ҳам ин мағозаи соатҳо ҳам дуконе, ки дар он чизҳои буддой фурухта мешуданд, дар ёд дошт. Он вақте ки вай ҳанӯз мактабхон буд, ин ҷо баъди як тангкуча аз ин мағозаҳо ҷойи ноободу хароб сар мешуд. Дар назари аввал гӯё ҳама чиз чун пештара боқӣ мондааст – ҳамон мағозаи соатҳо, ҳамон дӯкон, вале на он қадар. Бинои ҷӯбини як замоне тираю торики дӯкони чизҳои буддой ба яке аз қароргоҳҳои ширкати муътабар, ки яқин қорҳояш хеле хуб пеш мерафт, мубаддал гаштааст ва тавре аз ташвиқу тарғибу маълум мешавад, дар ин ҷо акнун қори қабристонҳоро низ пеш мебаранд.

Нитта дари панҷарадори тарабхонаро, ки ба он дастӣ муштариён нарасида буд, кушода, ба дарун даромад. Дар мобайни толор танҳо пешдӯкон курсиҳои баланд истода буданд, ки барои чунин як бино ҷой барои муштариён шояд кам бошад. Махсусан агар ба ҳисоб гирем, ки дар ҷӣ гуна замона зиндагӣ мекунем, чунин фароҳӣ ҳашамати бехӯда аст.

Яке аз курсиҳои пешдӯкон ҳолӣ буд. Нитта болопӯш ва шарфи худро кашида, ба либосовезак овеҳт ва тавре нишаст, ки Ханаэи машғули қор дар паси бар ёро набинад. Вай дар тан пешдомани сафеди остиндор дошт, ки аз болои кимоно пӯшида буд.

Чун анъана сухани “Хуш омадед”-ро гуфта, Ханаэ хӯроки фармудаи муштариро пешниҳод намуда, ба назди Нитта омад. Вай дар лаълӣ дастпоққуни гармқадашудаи намро

овард. Нитта хам шуда, чунин вонамуд кард, ки гӯё сигарет мекобад, баъд ба рӯйи пештахта нома-даъватномаро гузошт...

– Ой, охир ин Такэ-тян аст! – Ханаэ гӯё аз паси пешдӯкон ҷаста хест.

– Ногуфта намонад, мо понздаҳ сол боз якдигарро надидаем.

Нитта дуру дароз панҷаҳои дасти Ханаэро фушурда, ӯро бо муносибати кушода шудани тарабхона табрик кард. Сипас аз чайбаш лифофаи қаблан омодакардаро бо миқдори муайяни маблағ, ки дар чунин ҳолатҳо тақдим мекунанд, берун баровард.

– Ту махсус барои ҳамин аз Хоккайдо омадӣ?

– Не албатта, ба Осаку баргаштам, умуман маро ба ин ҷо гузарониданд. Метавон гуфт, ки ба ватан баргаштам. – Нитта бо дастпокун дастҳояшро пок кард.

– Ва дер боз ту дар ин ҷой?

– Фармон бистуми декабр баромад вале тавре худат медонӣ, охири сол чӣ қадар давутоз зиёд аст. Бинобар ин, мо қарор додем, ки баъди Соли нав кӯчида бием. Барои ҳамин, 10 январ омадем...

– Аз ин мебарояд, ки ҳамагӣ се рӯз боз ин ҷо ҳастӣ. Ташаккур ба ту, фаромӯш накардӣ, омадӣ. Ва боз дар чунин як шароите, ки қарорат ниҳоят зиёд аст...

Яке аз муштариён сакэи гарм, ҳаштпо ва коньяк фармоиш дод ва Ханаэ майда майда ба тарафи вай равон шуд. Нитта ба пештахтаи бар тақя карда, каме худро пеш гирифта, муштариёро аз назар гузаронид. Маълум буд, ки қисмати зиёди онҳо хизматчи мебошанд. Нитта ягон касеро, ки ба мафияи дар ин минтақа бе ягон қор гаштугузоркунанда монанд бошад, навид.

– Бачаҳо аз синфи “А” ба ин ҷо меоянд? – пурсид аз Ханаэ, ки алмакай баргашта омада буд. Вай номи чор касро ба забон оварда гуфт, ки онҳо чун пештара дар Амагасаки зиндагӣ мекунад ва дар рӯзи кушодашавии тарабхонаи вай омада буданд.

– Ҳатто духтарчаҳо низ як сари қадам давида меоянд, - хандида гуфт ӯ.

Нитта ба Ханаэ нигоҳ карда, аз дил газаронд, ки вай аз уҳдаи иҷрои нақши мизбони меҳрубон ва ҷустуҷолок ба ҳубӣ мебарояд. Сипас хоҳиш кард, ки ба вай мувофиқи таъби худаш ягон чиз диҳад.

– Оби ҷав даркор не. Беҳтараш сакэи гарм. Назар ба Саппоро дар Амагасаки, албатта, гармтар аст, вале ин ҷо ҳам сардии худро дорад. Як сардии махсус... – кайд кард вай ва баъд барои он ки ду сол пеш ба маросими дафни модари Ханаэ омада натавониста буд, узр хост.

Вай оҳиста сарашро ҷунбонид, мақсад “ҳеҷ гап не, ба узр хостан зарурат нест”. Дар баробари ин, ӯ бодикқат ба Нитта нигоҳ кард.

– Ба ту ба ҳеҷ вачҳ чилу се сол намедихӣ, ба виҷдонам қасам. Ба ту сию панҷ ё сию шаш сол додан мумкин, на бештар... – Ин лаҳза Нитта нигоҳи барояш шиносро дид. Ханаэ каме олусӣ дорад ва ин ба чеҳраи вай ким-чӣ хел дилрабоии махсусро илова мекунад. Ӯ ба ёд овард, ки чӣ гуна Кониси боре аз вай пурсида буд: “Чаро ба ту духтарчаҳо ба монанди Ханаэ маъкуланд?” – Ва Нитта ҷавоб дода буд: “Охир вай меҳрубон аст...”

Нитта қадаҳро пеш гузошт ва Ханаэ ба он сакэ рехт. Танҳо барои худи Ханаэ бо садои паст гуфт: “Ба хотири Киё-тян”.

Дар оши худой Ма-тян гуфта буд, ки аз барои кадом як қарзи семиллиона вай худро аз тиреза ба поин партофтааст...

Ба касе чизе нагуфт ва аз касе ҳам кумак напурсид. Вай бисёр гам мехӯрд, – бо овози паст гуфт Ханаэ ва бо гӯшаи чашм наззори косоҳои муштариёро идома дод.

– Бале, баъди чилсолагӣ ҳам бо мо ва ҳам бо шиносҳои мо ҳар кор шуданаш мумкин. Нитта бо ангушташ ба насаби фиристонандаи мактуб, ки дар лифофа навишта буд, ишора намуда, ба Ханаэ табассум кард: Кай ту вақт ёфта ба шавҳар баромадӣ?

Ханаэ бо завқ хандид.

– Ин на он чизе аст, ки ту фикр кардӣ. Ман дар ниҳояти қор қарор додам, ки насаби аслии худро эълон намоям.

– Насаби асли? Магар насаби ту Конда аст? Ту ҳамеша Миёси будӣ-ку? – Нитта ҳамаи инро аз рӯи одат, беихтиёрона, бидуни он ки каме фикр кунад, гуфт.

– Бале, ман Миёси будам ва ҳамон сола, ки мо мактабро хатм кардем, насабам Конда шуд. Маро ба духтархондӣ қабул карданд. Ту ҳам Кондаро дар хотир дорӣ-ку?

– Ин ҳамон мӯйсафеде, ки якҷанд хона дошт?

Ханаэ бо тасдиқ сар чунбонида, ваъда дод, ки баъдтар ҳамаашро барояш мефаҳмонад ва боз ба тарафи муштариён равон шуд.

Барои тарабхоначае, ки ҳамагӣ се моҳ пеш дарҳои худро боз карда буд, маълум мегардид, ки аллакай муштарии зиёд дорад. Муштариёни нав ба нав ворида тарабхона мешуданд, баъди соати нух Нитта қарор дод, ки вақти рафтан фаро расидааст.

Ханаэ пешдомани худро кашида, ўро то баромадгоҳ гусел намуда, пурсид, ки ҳозир дар кучо зиндагӣ мекунад.

– Дар Котээн. Ба поезди электрикии “Саккю” менишинӣ ва баъд дар баромадгоҳи шимолии Нисиноми ба поезди тарафи Такарадзеука мегузарӣ. Агар ба ин тараф, ба Амагаса-

ки омаданӣ бошӣ, бехтараш ба Наруо биравӣ ва баъд бо ин сайрхат то Нисиноми. Каме дуртар мешавад...

– Магар ин камакак аст? Ба ҳар сурат гоҳ-гоҳ пайдо шав, майлаш? – Ханаэ дасти ӯро фушурд. Нитта аллакай қадам гузошт, то ки биравад, вале ногаҳон истод ва пурсид:

– Маълум мешавад, ки ту ягон маротиба ба шавҳар набаромадӣ?

– Ҳамин хел шуд, бояд модарамро нигоҳбонӣ мекардам. Вай он чунон ба заъфи пирӣ гирифтор шуда буд, ки дар борааш дар китобҳои тиббӣ нависӣ ҳам мешавад. Се соли охир бошад, вай ҳатто маро намешинохт.

Ханаэ мӯйҳои ба қафо силик шонакардашуда ва хуб ба тартиб даровардашударо дуруст карда, ба шонаи санпуштмонанд даст расонд. Чашмони Нитта барои як лаҳза ба дасти урӯн дар дохили остини васеи кимонои вай афтод. Ин замон ӯро ҳиссиёти номаълуме вайро фаро гирифт ва барои он ки Ханаэ аз ин огоҳ нашавад, нигоҳашро ба қониби бинои ширкате, ки ба фурӯши чизҳои меҳроб машғул аст, равона кард.

– Ба фикри касе ҳам намеомад, ки чунин як дукони ношоям ба ширкати бузург табдил меёбад! Ёд дорам, вақте мо дар мактаб мехондем, ин макон ба назарамон як ҷойи ҳавлангез, ҳатто аз қабристон ҳам пурдаҳшаттар менамуд.

Бо гуфтани ин суханон вай ба қафо баргашт ва ба тарафи вокзал равон шуд.

– Кӯдаки ту чандсола аст? – пурсид аз қафо Ханаэ.

– Имсол ба мактаби олии меравад, ҳозир ба имтиҳонҳо омодагӣ дида истодааст.

– Ҳамсарат чӣ ҳол дорад?

– Ахволаш хуб аст. Фақат дар бораи ҳамин имтиҳонҳо фикр мекунаду асабонӣ мешавад...

Овози хандаомези Ханаэ боз каме аз паси дари дуқабата ба гӯш мерасид, вале баъдтар хомӯш гашт. Нитта гиребонашро боло бардошту ба ягон тараф нигоҳ накарда, дар кӯчаҳои шабонаи шаҳр, ки то андозаи шинохтанашаванда тағйир ёфта буданд, қадам зада рафт...

Падари Ниттаро аз ҷойи кораш ба Вақайма табдил карданд, баъдан аҳли оилааш ба ин ҷо кӯчида омад. Аз ин мебарояд, ки вай баъди бист сол ба Амагасаки баргашт. Дар ин ҷо вай баъди панҷсолагиаш калон шуд, тамоми кӯдакиаш дар ҳамин шаҳр гузашт.

Вай ин роҳро дар ёд дошт. Дар ин ҷо оилаи куҳнафурӯш, ки оҳанпора ҷамъоварӣ мекард, зиндагӣ менамуд, онҳо ҳамчунин як сағи калони сурхмӯй доштанд. Чӣ ном дошт он, сағи онҳо? Кӯҳнафурӯш кадом як шабе ғайб зад, аз қарздиҳандагон гурехт сағашро одамони золим бо худ бурданд. Онҳо сағро бо воситаи сим бугӣ карда куштанд...

Агар рост ҳаракат кунӣ, метавонӣ чун пештара ба охири маҳаллаи тиҷоратӣ, ки то қисмати ғарбии вокзал паҳн шудааст, баромада биёӣ.

Бале, дар он ҷо ким-кадом ташкилоте, ки мафиозҳо ҷамъ меомаданд, ҷойгир буд. Аҷоиб, он то ҳол вуҷуд дошта бошад... Писари яке аз онҳо бачаи оромтабиат, назарногир, аълоҷӣ дар мактаби онҳо, дар як вақт дар синфи Нитта мехонд. Ба ҳеч ваҷҳ тасаввур карда наметавон, ки вай бо пайроҳаи падараш рафта, сардори гурӯҳи ҷиноятӣ мешавад...

Ба маҳаллаи тиҷоратӣ нарасида, Нитта ба ҷониби шарқ тоб хӯрд. Ба пештахтаи тарабхона, ки он ҷо ишқамбаи бирён пешниҳод мекарданд, назар андохт. Дар ҳамин наздикиҳо бояд ҳаммом бошад. Ёд дорам, писари соҳиби ҳаммом, ки дар синфи онҳо мехонд, доимо таъриф мекард, ки духтарони

урёни мактабашонро дидааст. Кониси он вақт аз чӣ бошад, ки ба хашм омада, писарчаро латукуб карда буд.

Аз синфи онҳо ҳашт нафар беному нишонанд, се нафарашон бошанд, дар қайди ҳаёт нестанд. Дар Амагасаки ҳамагӣ шаш нафарашон зиндагӣ мекунад, боқимондахоро қисмат қариб дар тамоми Ҷопон паҳну парешон кардааст. Баъзеҳо ҳатто дар хорич аз кишвар: як духтар бо шавҳараш ба Тайланд рафт, як ҷавони дигар дар Нью-Йорк кор мекунад.

Нитта бо самимият дар бораи шаҳре, ки барояш наздику азиз шуда буд, дар бораи шаҳри ифлосу дудзада, ки ҳамаро қабул мекард: дар ин ҷо ҳам камбағалон-таъкибшудагони тақдир, ки номаълум аз кучое пайдо шуда, дам мегирифтанду роҳашонро боз идома меоданд ва ҳам онҳое, ки бо қонун бозӣ карда, сарвати зиёди бе дарду миёд ба даст меоварданд, зиндагӣ мекарданд, фикр менамуд.

Вай майдони назди вокзалро уBUR карда гузашт. Вақтҳои пеш дар ин ҷо ҳунармандҳои оворагард баромад мекарданд ва чанд нафар дар хонаи Ханаэ муваққатан ҷойгир мешуданд. Рӯзи дигар Ханаэ бо ҳеҷ кас гап намезад, дар чашмони вай, ки ба пештахтаи синф нигаронида шуда буданд, чунин ифодае дида мешуд, ки ҳамсинфон ҳатто метарсиданд ба ӯ мувоҷиҳат кунанд.

“Бароям тамоман муҳим набуд донам, ки чӣ гуна Ханаэ духтархонди мӯйсафед шуд ва чӣ тавр ба вай муяссар гардид тичорати худро оғоз намояд”, - зимни бо зинапоя ба перрон баромадан аз фикр гузаронд Нитта.

Аз ҳамин рӯз то миёнаҳои моҳи апрел Нитта моҳе ду маротиба ба тарабхонаи хурд ба назди Ханаэ меомад. Бисёриҳо барои нӯши ҷон кардани як ё ду кадаҳ ва чақ-чақ кардан бо соҳиби он ба ин ҷо меомаданд ва кори тарабхонаи хурд пеш мерафт.

Дар ин ҷо ҳамеша муштариён зиёд буданд ва барои он ки бо Ханаэ суҳбат намояд, соати баста шудани тарабхонаро интизор шудан зарур мешуд. Вале Нитта чунин мепиндошт, ки танҳо барои якҷоя бо вай ба ёд овардани замонаҳои хуби пешин интизориин зиёд кори беҳуда аст, бинобар ин, баъди соати даҳ дар ин ҷо намеистод. Ба суҳанрониин Ханаэ бо муштариён ва бо калимаҳои, ки баъзан ӯ зимни суҳбатҳо бо вай истифода мекард, гӯш андохта, Нитта бе ин ҳам тамоми чизро фаҳмида буд.

Хонае, ки дар он тарабхона ҷойгир шуда буд, Ханаэ барои он бунёд намуд, ки модари аз ақл бегона шудаашро маскун намояд. Замини он ба мӯйсафед Конда тааллуқ дошт ва баъди вафоти вай ҳамчун мерос ба моликияти Ханаэ гузашт. Илова бар ин, се хонаи фоидаовар низ насиби вай гардиданд, ки Ханаэ тавонист онҳоро бо маблағи калон фурӯшад. Аз афташ Ханаэ дар айни замон ягон хушдор надорад, солҳои собиқ бошад, вақте вай бештар аз бист сол дошт, дар ҳаёти ӯ марде пайдо шуда буд, ки мехост ба вай ба шавҳар барояд. Ӯ ҳатто ҳомиладор шуда буд, вале ҳамааш ғамангез анҷом ёфт.

Ана ин аст он маълумотҳои мушаххасе, ки ба Нитта собиқ ҳамсинфонаш, акнун хонумҳои шавҳардор, ки фарзандонашон ба имтиҳонҳо омодагӣ мекунанд, аз рӯи “дӯстӣ” барояш нақл карданд. Ҳамаи онҳо дар Нисиномия ё Такарадзука зиндагӣ мекарданд ва махсус ба ин ҷо меомаданд. Ҳамашон чун як тан Ханаэро таърифу тавсиф карда, мегуфтанд, ки вай аз таҳти дил қор мекунад ва зиндагии шониста дорад ва аз зиндагии талхи худ шикоят мекарданд.

– Ман гӯе шавҳар дорам, вале боз ҳам чун модари танҳоям.

– Ҳар субҳ ҳамон як қору бор такрор ба такрор. Баъзан мехоҳам ба вай дод зада гӯям: “Солҳои аз дастдодамро ба ман баргардон!”

– Ханаэ фикри ба шавҳар баромаданро аз сарат дур намо. Вале кӯдак, фақат якоро зоидаи мумкин. Ана, барои мисол, аз Нигта, мешавад? Дар ёд дорем, дар мактаб вай нисбати ту дилбастагӣ дошт.

Моҳе як маротиба собиқ ҳамсинфҳо дар хонаи Ханаэ чамъ омада, онд ба мушкилоти худ, бевафони шавҳархояшон, беадолатии хушдоманҳо мубодилаи афкор мекарданд, вале на дертар аз соати ними 10 касе аз онҳо намеистод – ҳамашон аз ҷӣ бошад, ба хона, ба назди оилашон шитоб мекарданд. Ин занҳо медонистанд, ки Ханаэ дар синни кӯдакӣ бо ҷӣ азобу уқубат калон шудааст ва ҳама чизе, ки дорад, бо кӯшишу ғайрати худаш ба даст овардааст ва барои ҳамин ўро таъриф мекарданд. Дар ҷараёни суҳбатҳо онҳо ҳеҷ гоҳ дар мавриди модари Ханаэ сухан намегуфтанд. Онҳо нисбати ҳамсинфашон ҳисси хайрхоҳию ҳамдардӣ доштанд ва ҳатто шухиомезона ягон сухане намегуфтанд, ки вай хафа шавад ё ба хотир орад, ки вай духтари модари сабуқноест, ки метавонист ҳама гуна марди пеши роҳ омадаро ба хона ораду се-чор рӯз бо вай вақтро гузаронад.

– Бо ин ҳама мушкилот вай ҷӣ гуна тавонист берроҳа нашавад... Ва натавонист гумроҳ нашуд, балки вақте модараш гирифтори заъфи пирӣ мешуд, онро нигоҳубин мекард. Ин барои шумо кори шӯхӣ ва осон нест... – мунозира мекарданд онҳо.

Ханаэ ҳамсинфон-соҳибхоназанҳоеро, ки ба тарабхонаи вай барои баровардани ғаму андӯх, изхори дарди дил ва барои осоиши рӯху тан меоманд, меҳрубонию навозиш мекард, бо табассуми зебою ором онҳоро гӯш менамуд.

Баъди он ки занҳо мерафтанд, Ханаэ ба Нигта мегуфт: Ҷам шавҳарони онҳо одамони коргаранд ва ҳам фарзандонашон мисли дигар оилаҳоянд, ман ба онҳо ҳасад мебарам...”.

Пеш аз идҳои моҳи май Нигта роҳбарияти ширкатеро, ки бо он ҳамкорӣ дошт, ба тарабхонаи воқеъ дар Умэта даъват намуд ва то дер боз дар он чо монд. Дар ин вақти шаб тарабхонае, ки онҳо нишаста буданд, одатан дарҳояш баста мешуданд, вале ӯ мехост як ё ду қадаҳи дигар нӯши ҷон кунад, бинобар ин, вай ба ронандаи таксӣ суроғаи шиносро номбар кард.

Дар тарабхонаи хурд се муштарии доимӣ, ки ба дараҷаи зарурӣ сархуш гашта буданд, ҳузур доштанд ва аз афташ хоҳиши рафтан доштанд.

– Ой, аз чӣ бошад, ки имрӯз ту дер омадӣ! – Ханаэ ба бастании тарабхона омодагии дида истода буд.

– Хаста шудам, ба худ тасаввур кун: бист сол машғул шудан ба фуруши дастгоҳи дафтардорӣ касро аз ақл берун карданаш мумкин, – инро гуфта Нигта роҳаттар ба курсӣ нишаст.

“Аҷабо, то чӣ андоза ин чо бароям бароҳату фораи аст, шояд ин барои он аст, ки толор васею барҳавост, – аз дил гузаронид Нигта ва пичаки худро ба либосовези девори қаҳваранги рӯшан овехт. Ин лаҳза ба толор марди бузургҷуссаи дар тан курткаи пустин ворид шуд. Ханаэ гуфт, ки тарабхона имрӯз қорашро тамом кардааст.

– Ман шунидам, ки дар тарабхонаи шумо ҳаштпоро хеле бомаза омода мекунанд, маҳз барои ҳамин бо таксӣ аз худи Киото омадам, – инро ниҳоят густохона гуфту нишаста, ба ҷониби Нигта нигоҳ партофт.

– Ҳаштпо аллакай тамом шуд. Бубахшед, маълум мешавад, ки шумо беҳуда омадаед, – бо табассум гуфт Ханаэ ва се ошнои қаринро гусел карда, ба толор баргашт.

– Хайр агар чунин бошад, ягон чизи дигар тайёр кун, – талаб кард он мард. Аз ин маълум мешуд, ки вай хоҳиши рафтан надорад.

Афту андоми вай он қадар нозук набуд, вале ба мафиозхо низ шабоҳат надошт, ҳол он ки ҳис мешуд, ки зиндаги вай пасту баландиҳо доштааст. “Бешубҳа, бехтар аст, то аз ин ҷо рафтани ин одам, ман дар тарабхона бимонам” – аз фикр гузаронд Нитта ва ба Ханаэ муроҷиат намуда, гуфт:

– Имрӯз ман илоҷи ба хона рафтан надорам. То хоб бурдани ҳамсарам ин ҷо мешинам. Вай мехост ба ин мард нишон диҳад, ки Ханаэро танҳо намегузорад.

– Барои чӣ? Чанҷол кардед-мӣ? – пурсид Ханаэ.

Мард шишаҳои вискиро, ки дар он тарафи пештахтаи бар катор чида шуда баданд, аз назар гузаронида, ногаҳон бо овози паст, вале возеҳ талаффуз кард:

– Шоколадчаро медузӣ?

Нитта ва Ханаэ беихтиёр ба вай нигоҳ карданд. Мард боз якҷанд маротиба ин калимаҳоро такрор кард. Чехраи Ханаэ гӯё ногаҳон карахт шуда буд ва дасташ, ки о-денро ба табакча мечид, барои лаҳзае шах шуда монд.

Муштарӣ пиво фармоиш дода, сигорро даргиронду хама вақт рост ба чехраи Ханаэ нигоҳ мекард. Рухсори чапи вай майда-майда бо иллати беморие меларзид.

– Ман бо соҳиби тарабхона суҳбати хусусӣ дорам, – ба Нитта муроҷиат карда, гуфт вай.

– Шумо мехоҳед, ки ман берун бароям?

– Барои имрӯз тарабхона корашро тамом карда истодааст, бинобар ин, дар ин хоҳиши ман ягон кори ғайриодӣ нест.

– Бо кадом ҳуқуқ шумо маро аз ин ҷо ронданӣ ҳастед? – оташ гирифт Нитта.

Баъди ин гапҳои Ханаэ пешдомани худро кушода, ба ӯ муроҷиат кард:

– Таке-тян, мебахшӣ, илтимос, вале имрӯз аз ту хоҳиш мекунам, аз ин ҷо бирав.

– Ҳамааш хуб аст?

– Бале. Ин шиноси деринаи ман аст.

Нитта аз ҷой бархост. Ханаэ ҳамон лаҳза аз паси пештаҳтаи бар баромада, аз паси вай рафт, то норэро (пардае, ки дар нишони тарабхона кашида шудааст. Оиро ҳангоми кушода будани тарабхона дар болои дари даромадгоҳ меовезанд) гираду ҷароғи даромадгоҳи тарабхонаро хомӯш намояд.

– Маро бубахш, майлаш? Узр, ки кор ба ин тавр сурат гирифт...

“...шоколадҷаро медуздӣ?” – Нитта истод, пешонаашро чин карду ин ибораро бо овоз такрор кард. Ӯ яқин ин калимаҳоро, ки бо пичир-пичири хушомадгӯёна талаффуз шуда буданд, шунида буд. Вале кай ва аз ҷониби кӣ?

Нитта ба ақиб рӯ гардонд, ба тарабхона нигоҳ карду каме дудила шуду баргашт. Вай бо эҳтиёт қадам мегузошт, кӯшиш менамуд бесадо ҳаракат кунад. Ба паскӯчае даромад, ки аз он ду нафар бозӯр дар як вақт гузашта метавонанд, даромад ва дар назди даромадгоҳи эҳтиётии тарабхона қарор гирифт. Дар назди он шишаҳои холии сакэ ва сатили калони пластикӣ барои ахлот хобида буданд. Аз афташ ин гӯшаро махсус барои тарабхона ҷудо кардаанд, зеро баъди панҷ метр он ба кӯчаи сарбаста анҷом меёфт.

Нитта ба дар ҷафс шуда, ба суҳбати дарун гӯш дод. Садои баланди дзори (пойафзоли ҷопонӣ)-и Ханаэ ба гӯш расид, вай дари даромадгоҳро қулф мекард.

– Дер боз мо якдигарро надидаем. Чӣ хел дар ҳайрат намонам? Боз бубинед, бо чӣ гуна калимаҳо аз худ дарак медиҳад... Беҳтараш якбора номи худро мегирифтӣ, - овози Ханаэ ба гӯш расид.

– Дар назди ту муштари буд ва аз афташ рафтани набуд. Ман бошам, вақти зиёд надоштам, ки гапро дароз кунам.

– Ман бошам, дар омади гап, туро тез-тез ба хотир меовардам. Барои чӣ ту ҳамон вақт якбора аз Амагасаки ғайб задӣ? Дар кучоҳо мегаштӣ, ба чӣ кор машғул будӣ?

– Он кас кӣ буд, ки корро чунон мохирина ташкил намуд, то ки ман ғайб занам-а? – Мард саҳт ба пештахтаи бар зад. Овози вай аз ҳашм канда мешуд. – Барои ту ман ягон зарра ошӯфта нашудам. Ҳатто нисбати ту ҳисси бадбинӣ надоштам. Вале баъди даҳ сол ба Ҷопон баргаштам ва фаҳмидам, ки мӯйсафед Конда туро духтархонд кардааст ва танҳо ин лаҳза бароям ҳамаш маълум гашт. Дар аввал ман ҳатто бовар накардам, вале баъд ҳис кардам, ки ба монанди он ки ба ботини ман туф карда бошанд. На, ин хел намешавад, фикр кардам, ман ҷавоби ин палиди ҳиллагарро хоҳам дод. Ва ман қарор додам, ба афти нафратангези ту боз як бори дигар назар андозам ва ба чашмони беҳаёи ту нигоҳ кунам.

– Ту даҳ сол дар Ҷопон набудӣ? Ту дар кучо зиндагӣ мекардӣ? – Ханаэ гӯё таҳдиди он мардро намешунид. Овози вай ончунон ором буд, ки ҳатто ба Ниттае, ки дар паси дар пинҳонӣ гӯш мекард, он ба андозае нофोरам ба назар мерасид. Вале дар он ким-чӣ хел ширинкории хушомадгӯёна вуҷуд дошт.

– Ман дар Сингапур будам.

– Дар Сингапур... Он дар ҷанубу шарқии Осиё ҷойгир аст?

– Ман дар тарабхонаи ҷопонӣ ҳамчун ошпаз кор мекардам.

– Ҳоло ту ошпаз ҳам шудӣ, гӯй!

– Чӣ хел ман шоколад мехоҳам! Дар фабрика ончунон шоколад зиёд аст, ки ... Мард бо овози хиррӣ ҳандид. Он вақт

ман наметавонистам дарк намоям, ки чӣ нияте дар дил парварида будӣ. Ман тамоман писарбача будам.

– Ин чӣ дурӯғ аст, ки бофта баромада истодаӣ? Ман ҳам ҳамон вақт ҳамагӣ чордаҳ сол доштам. Ман ҳатто фикр карда наметавонистам, ки ту дар ҳақиқат шоколад медуздӣ.

– Дурӯғ мегӯӣ! Пас барои чӣ он вақт ҳама огоҳ шуданд, ки ман дуздам? Барои чӣ корманди пулис ба мактаб омада буд? Ман шоколадро ҳатто аз қуттиҳо надуздам будам, балки порчаҳои онро аз дохили дастгоҳҳо канда, ба коғазча печонида будам. Пас барои чӣ ҳама хабар ёфтанд? Ва чӣ гуна амаки нимбинои Пак ин амалро дид?

... Пак? Сехи шоколадбарорӣ? Ин лаҳза Нитта ба хотир овард, ки сӣ сол пеш кӣ ба гӯши вай ин ибораро гуфта буд: “Шоколадро медуздӣ?”

– Дар бораи он ки мӯйсафед Конда мехост маро ба писархондӣ қабул намояд, танҳо ту медонистӣ. Ман дигар ба ягон кас нагуфта будам. Ҳатто ба холаю амакам ҳам...

“Агар чунин бошад, кист ин одам?” – фикр кард Нитта. Вай ҳеҷ ба ёд оварда наметавонист, ки касе аз писарбачаҳои маҳаллаи онҳоро барои дуздидани шоколад ба идораи пулис бурда бошанд. Албатта, вай аз синфи онҳо нест. Эҳтимол ӯ аз мактаби вай нест ё баъд аз рафтани Нитта ба ин мактаб омада бошад. Ба ҳар сурат аҷоиб аст, кӣ бошад вай.

– Акнун барои ман фарқе надорад... Танҳо мехостам ба чашмони беҳаёи ту нигоҳ кунам. Ҳанӯз худро одами боиззат нишон медиҳӣ. Ҳама корро моҳирона ба роҳ мондӣ-а? Якум, ҳам муносибати ман бо мӯйсафед вайрон шуд, дуҷум – худат духтархонди мӯйсафед шудӣ, – гуфт вай бо овози аллакаӣ хираю бемадор. Ҳиллаи зурро фикр карда баромадӣ. Ҳанӯз як духтарчаи хурд, толиба, вале ҳамаашро қадам ба қадам ба ҳисоб гирифтӣ. Ба гӯши ман гуфтӣ, ки “шоколад дузд” ва

худат дарҳол ба назди амаки Пак рафта хабар додӣ, ки кӣ ин корро кард. Ва, албатта мӯйсафед Коңда баъд аз ин дилаш аз ман монд. Ту бошӣ, чун ҳамеша ҳозире нозир будӣ, чунон боодоб, чаро духтари худаш набошӣ? Ва бонгарии вай ба ту мерос монд. Бароям аҷиб аст, ки ин нақшаро худат кашидӣ?

– Ту қиддӣ чунин фикр мекунӣ? – хандид дар ҷавоб Ханаэ.
– Дар як лаҳза аз ту дилаш монду маро духтархонд кард. Коңда бо вучуди он ки меҳрубон буд вале, он тавре ки ту фикр мекунӣ, ин қадар аҳмақ набуд. Ин чӣ бемаънигӣ!

– Ман на аз он таассуф меҳӯрам, ки мӯйсафед маро вориси худ накард! Ман заррае ҳам афсӯс намехӯрам, ки хонаю заминҳои вай моли ман нашуданд. Ман дар ин бора аллакай гуфтам. Фақат меҳостам бароят бигӯям, ки ҳиллаю найранги тӯро ифшо кардам. Фикр мекунӣ, аз он ки ман ин қадар бадбахтӣ овардам, ғам намехӯрдм. Вале ба ҳар сурат на дар идораи пулис, на ба ӯ дар бораи он ки ту маро ба ин қор равона кардӣ, ҳарфе нагуфтам.

Дар ин ҷо суҳбат қанда шуд, садои қадамзании Ханаэ ба гӯш расид. Онҳо ба баромадгоҳи эҳтиётӣ наздик шуданд, Нитта ба дарунтари паскӯча рафта, пинҳон шуд.

– Ин ҳамаи он чизе буд, ки меҳостӣ ба ман гӯӣ? – ба гӯш расид овози Ханаэ.

Мард ба зудӣ ҷавоб наод. Вай каме хомӯш монда, гуфт:

– Бо доштани чунин як модар ба ту хеле моҳирона муяссар гашт, ки ба мӯйсафед наздик шавӣ. Ту чӣ гуна тавонистӣ чунин як қореро анҷом бидихӣ? Коңда бо вучуди он ки қони одам буд, ба ҳеҷ ваҷҳ бовар нахоҳам кард, ки вай розӣ шуд духтари чунин як модарро ба духтархондӣ қабул намояд. Ба аҳмақ ҳам маълум аст, ки ин амал баробар ба он аст, ки тамоми доронҳои бо дасти худ ба дастовардари ба ин фоҳи-

ша бидихӣ. Ту ақаллан ба ман бифаҳмон, ки чаро Конда туро духтархонд кард.

– Ман худам ҳам намедонам. Баъди он ки туро бурданд, вай дарҳол бо ҳамин пешниҳод ба хонаи мо омад.

– Ва ту фикр мекунӣ, ки ягон кас ба ин гапат бовар мекунад, – хандида гуфт мард. – Не, бароям бигӯ, чигуна ин бароят муяссар шуд, – исрор мекард вай, вале Ханаэ гапаштаю баргашта таъкид мекард, ки ягон чизро намедонад.

– То ҷое дар ёд дорам, он вақт ту ба ман ким-чиро ваъда карда будӣ. Барои дуздидани шоколад як муқофот...

Оромӣ фаро гирифт.

– Бале, дуруст. Ман дар ҳақиқат ба ту ким-чӣ ваъда карда будам. Майлаш, ман ваъдаи худро иҷро мекунам, ҳатто мумкин ҳамин бегоҳӣ, ким-чӣ хел бо овози хиррӣ ва гирифта гуфт Ханаэ, баъд аз ин ҳарду хомӯш монданд.

Баъди чанде қадамҳои Ханаэ ба пештахта гузаштанд, сипас онҳо бо гомҳои мард омехта шуданд ва садои сабуки чархзании калид дар қулфи дар ба гӯш расид.

Баъди он ки садои дуршавии қадаммонии марду зан ба тарафи роҳ хомӯш шуд, Нигта ба кӯча баромад. Вай ба қониби вокзал бо роҳи муқобили шоссе рафта, маҳаллаи холишудани тичоратиро, ки пардаҳои тирезаҳоишон поин карда шуда буданд, убур намуда, аз болои купрук гузашта рафт.

Бале, маҳз дар ин ҷо сеҳи шоколадбарории марди кореягии пастқомат бо номи амаки Пак ҷойгир буд ва ҳоло нуқтаи иҷоран видео мебошад, фикр карда истод Нигта. Аз ҳамин сеҳи кучаки ҳамагӣ се тсубо (ченаки ҷопонӣ, қариб 10 метри квадратӣ) масоҳат дошта, бӯи шоколад қариб ба тамоми минтақа паҳн мешуд. Дар ин ҷо барои какао-буттабодом мошини сангмайдакунак насб шуда буд, ҳамчунин ин ҷо

равган об мекарданд ва баъд ба он лӯбиёи куфташуда ва қанд илова карда, омехта менамуданд. Тақар – туқури дастгоҳи омехтакунак то андозае балеанд буд, ки кулбаи ҳамсоя ба тамои меларзид ва садои гушхароши он аз субҳи содиқ то нимашаб ба гӯш мерасид.

Пак одитарин қиёми қанди шоколадро месохт. Бо он тортхоро нақшу ниғор дода, ба рӯяш навиштаҷоти зеринро аз қабилӣ “Мавлуди Исо муборак!” менавиштанд. Вале барои кӯдакон ин ширавори лазиз ба ҳисоб мерафт ва он вақт хеле кам насибашон мешуд.

Одатан охири рӯз амаки Пак, ки бинобар сабаби гули чашм биноияш кам шуда буд, пурбини калонро ба даст гирифта, резаҳои хурди шоколадҳои ба рӯи фарш афтидари чиди мегирифтӣ ба зарфе чой дода, дар сейфи кӯҳна пинҳон менамуд. Рӯзи дигар вай ин пораҳои шоколадхоро об карда, ҳамчун маҳсулоти тайёр ба қуттии металлӣ мерехт.

Бачаҳои, ки дар назди сеҳ бозӣ мекардаанд, бо умеди он ки амаки Пак ба онҳо каме шоколад медиҳад, дар фаровардани ҳалтаҳои катонии пур аз какао дигар маҳсулот ёрӣ мерасониданд. Вале ягон бор умедашон бароварда нашуд.

Махсусан дар рӯзҳои гарму тафсонӣ тобистон бӯи шоколад ниҳоят зиёд мешуд. Он ҳавои гирду атрофи сеҳро ончунон фаро мегирифт, ки бачаҳо ноилоҷ оби даҳони худро фуру мебуданд.

– Гӯш кун, Такэ-тян, – модари Ханаэ Ниттаро, ки аз паҳлӯяш мегузашт, нигоҳ дошт. Вай бо бодбезак (веер) қисмати гардан ва синаҳояшро, ки дар онҳо қатраҳои арақи бадан пайдо шуда буданд, шамол меод. – Ханаэ аз чӣ бошад, ки кайфияташ хуб нест... Ин чӣ сабаб дошта бошад?..

Ҳамсоязанҳо мегуфтанд, ки ба модари Ханаэ наздик шудан лозим нест, зеро аз он ба касалии бад дучор шудан

мумкин аст. Нитта бо дастонаш худро боло бардошта ба тирезаи Ханаэ нигоҳ кард. Ҷ дар хона набуд. Дар дохили чойгаҳ дастро зери сар монда, марди ношиносе хобида буд.

– Гӯш кун, Такэ-тян! Меғӯянд, ҳозир амаки Пак ба кучое рафт... – Зан Ниттаро ба худ ҷалб мекард: – Ман медонам, ба ту Ханаэи ман писанд аст... Дар омади гап, ӯ ҳам гуфта буд, ки ту ҳам вай маъкул ҳастӣ. – Вай оҳиста қиқирос зада хандид, ҳол он ки дар суханони вай ягон чизи хандаовар набуд.

– Духтари ман шоколадро дӯст медораду ширинхӯрак аст. Гӯш кун, Так-тян, ту ягон илоҷ ёфта, дили вайро ба даст биёр.. Коре кун, ки вай аз ту ранҷиданро бас кунад. Давида рафта аз Пак шоколад дуздида биёр.

Нитта саросема шуд ва мехост аз ин ҷо дур шавад, вале дер кард, зеро вай аз гиребони куртааш дошта, ба гӯшаш гуфт:

– Шоколад медуздӣ, ҳамин хел не? Шоколад-ку ширин аст. Ханаэ бошад, кӯшиш мекунад ҳаққи хизмататро дода, хурсандат кунад. Гӯш кун, Такэ-тян, вай қарздор наместонад, он қадар хизмататро адою шодкомат кунад, ки ба назарат аз шоколад ҳам ширинтару туворотар хоҳад намуд...

Сағҳо дар гармои тобистон

(Ҳикоя)

Агар аз хонаи ман ба ҷониби шимол понздаҳ дақиқа роҳ равай, дар он ҷо писараке зиндагӣ мекунад. Он тобистон аз ҷумлаи ҷопониҳо якумин шуда, бо кишти уқёнуси оромро убура кард. Ин кор галоғулаи зиёдеро ба миён овард, дар тамоми Ҷопон танҳо дар бораи ин гап мезаданд, бинобар ин, дӯстони ман мехостанд боре ҳам бошад, ин қаҳрамон ва волидайнӣ онро бубинанд ва ҳамагон барои рафтан ба он ҷо даъват мекарданд, вале ман натавонистам.

Гап дар сари он меравад, ки падарам, ки то ин вақт тамоми ин рӯзхоро дар паси бозии маҷонг (як намуди қимор) мегузаронд ё як-ду ҳафта ғайб зада мерафт, ногоҳон ба хона пули зиёд овард. Каме ҳаяҷономез вай эълон кард, ки акнун ҳар моҳ аз ин зиёдтар пул ба хона хоҳад овард ва ба ман фармуд, ки дар ин кор ба ӯ кумак кунам.

Бинобар ин, нисфи боқимондаи таътили тобистонаро (он сол дар синфи дуюми мактаби миёна мехондам) маҷбур шудам аз пагоҳӣ то бегоҳӣ дар мавзеи ахлотпартоӣ гузаронам. Он дар замини ноободи калон, дар қисмати шимолу шарқии Осаки, дар қаламрави завод, ки ҷойи орому беодам мебошад, қарор дошт ва ба он ҷо касе намеомад.

Ба гуфтаи падарам, фикр дар бораи ин кор, ки метавонад барояш даромади хуб диҳад, баъди шунидани суҳбати соҳиби қиморхона тасодуфан ба сараш омад. Соҳиби қиморхона як бародари хурди угай дошт ва ин бародар дар кооперативи фуруши мошинҳои истифодашудаи Осаки кимкадом одами калон буд. Роҳбарони кооператив барои бурда партофтани ин мошинҳо замини бесоҳибу нообод мекофтанд. Нархи замин ҳамонро боло мерафт, ба фуруши қисмҳои эҳтиётии мошинҳо машғул шудан он қадар қори даромаднок набуд, маблағи озод надоштанд, ки қитъаи замин бихаранду дар он ҷо кухнапораҳои худро нигоҳ доранд.

Дар ин бора соҳиби толори қиморхона ба кадоме аз бозингарони доимӣ нақл мекард: “Ин ҳаммаслақон фақат бо фуруши майда-ҷӯйда машғуланд ва ҳатто намедонанд, ки барои чӣ ба онҳо кооператив зарур аст...”. Падар ба хотир овард, ки дар маъмурияти ин кооператив вай шиносҳо дорад ва ҳамонро ба сараш фикри хубе омад: бояд якчанд кас пул ҷамъ намуда, барои нигоҳ доштани мошинҳои кухна замини ноободро харидорӣ намояд.

Ман намедонам чӣ гуна падарам дар Осаки қитъаи замини масоҳати якуним ҳазор тсуборо пайдо карду бо соҳибаш маслиҳатро пазонд, вале дар оқибати кор барояш муяссар гардид, ки барои иҷораи он пул ҷудо кунанд.

Барои модаре, ки аз бепулии доимӣ, аз шавҳари ноӯҳда-барои маишатдӯсти беғам, ки ҳар дафъа кори наверо оғоз мекарду дарҳол онро дар нимароҳ мепартофт ва баъди он аз қарздорон пинҳон мешуд, безор гашта буд, ин хабар тухфани тақдир менамуд.

Хурсандӣ баъди гирифтани пул дар чехраи вай намоён буд ва ин ҳиссиёт ба ман ҳам гузашта буд, ки худро гум карда, ҷанд бор ҷарх задам.

Модар пулҳоро ба қафаси синааш пахш карда, бо табасум ба ман нигоҳ намуду бо овози ларзон гуфт: “Ба падарҷони мо дар лаҳзаҳои душвор умед бастан мумкин аст...”.

Кори ман аз он иборат буд, ки аз соати ҳафти нагоҳӣ то ҳафти бегоҳ дар мавзёи ахлоқпартоӣ нишинам ва онро нигоҳбонӣ кунам, то ки касе ҷарҳаю қисматҳои мошинро, ки ҳоло фуруҳтан мумкин аст, надузад.

Ва инак, бо гузашти се рӯз баъд аз он ки писарбачаи дар наздикии мо зиндагӣ мекардагӣ Уқёнуси оромро убуру намуд (15 августи соли 1962), ман дар кӯчаи Фукусима-доори (дар забони ҷопонӣ калимаи доори ба номи кӯчаҳо ҳамроҳ карда мешавад) қадам мезадам. Дар ин кӯча каме қадам зада, ба трамвай нишастам ва то купруки Тидори-баси (ба номи купрукҳо “баси” ва “хаси” ҳамроҳ карда мешаванд) рафтам. Дар борхалтаи ман обдони сафарӣ бо ҷойи ҷавӣ, хӯроки ҷошт, радио, ки модарам омода карда буд, хобида буданд. Дирӯз бегоҳ падарам ин радиои ҳамроҳро ҳамчун миннатдорӣ барои он ки розӣ шудам ба вай ёрӣ расонам, ба ман аз мағозачаи таҷҳизоти барқии Нихон-баси харида буд.

Ман аз трамвай дар Тидор-баси берун шудам ва тибқи нақшаи кашидашудаи падарам бо роҳи муқобили тарафи баҳр раҳсипор гаштам. Пеш аз истоҳ якҷанд мағозачаҳо

қомат афрохта буданд, вале баъди купруке, ки болои дарёи лойолуд истода буду аз партобҳои метан ҳамона кафк мекард, минтақаи саноатӣ шуруъ мешуд.

Ман купрукро гузашта, ба дасти рост тоб хӯрдам ва бо роҳи бар-бари Добу-гава (дарё дар Осака)равон шудам. Ҳама ҷо дудбароҳои завод рост истода буданд; оғози рӯзи корӣ буд, вале дар роҳ касеро вонахӯрдам. Дар пеши ман дарёи лойолуд, заводҳо ва замини нообод, ки онҳоро анбӯҳи алафу хор зер кардаасту бо сими хордор ихота карда шудааст, намудор гардид.

Баъдтар ман девори анборро дидам. Дар лавҳаи сурх нигошта шуда буд: “Ямакава буссан”. Дар он ҷо ҳамагӣ се адад анбор вучуд дошт, дар замини ноободи калони назди онҳо бошад, чил – панҷоҳ адад автомобилҳо, ки эҳтимол дирӯз оварда буданд, болои ҳам мехобиданд.

Сими хордорро ба ҳамон андозае бурида буданд, то ки автомашина гузашта тавонад, пораҳои симро бошад, ба шакли лӯла печонида, ба болои “шевроле”-и кӯҳнаи бе шишаи пеш партофта буданд.

Ман дар мобайни замини нообод истода, ба ҷустуҷӯи ҷоие сар кардам, то ки аз шуъои офтоб паноҳ барам, чашмам ба самосвали калон афтод, мошин кӯҳна буд, вале харобу валангор набуд, сояи мураббаъи вай ба болои қисмати бетони шикастаи замин меафтод. Қарор додам, маҳз дар ҳамин ҷо қароргоҳи худро ташкил намоям, обдон бо ҷой ва куттиро бо хӯроки нисфирӯзӣ бароварда, борхалтаро паҳн кардаму ба он нишастам.

Аз омаданам ҳамагӣ сӣ дақиқа гузашта бошад, ҳам ман аллакай ба соатам ду маротиба нигоҳ кардам. Аҷоиб, ним соат метавонад ба назар чӣ қадар дуру дароз тобад...

Андешаи он ки ман то соати ҳафти бегоҳ бояд дар ин ҷо ҳода барин истам, маро на танҳо зик мекард, балки бароям кимчӣ хел ваҳмангез буд.

Соия самосвал аз паси офтоб ҳаракат мекард ва ман маҷбур мешудам баробари вай ҷойи худро иваз намоям, оҳиста-оҳиста мисли ақрабаки соат ҳаракат кунам. Гармӣ аз он ҷӣ, ки ман фикр мекардам, зиёдтар буд. Маро кухна ҳам бошанд, ба ҳар ҳол мошинҳо ихота карда буданд, дар дуриҳо заводҳо ба назар мерасиданд, вале ягон нишонаи мавҷудияти одамон ҳис карда намешуд. Маҳз аз барои ҳамин, оҳанги мусиқии аз радио садодиханда, ки доимо орзуяшро мекардам, чандон маро хурсанд намекард.

Ба назарам ҷунин намуд, ки вақт истодааст, гармӣ тоқатнопазир мегардад. Ҷунин ба назар мерасад, ки бояд дар наздикӣ касе бошад, вале касе пайдо намешуд ва ман коре накарда, карахт нишаста будам. Баъди ду соат обдони сафарӣ, ки ҷой дошт ҳолӣ шуд, ман то қатраи охир онро нӯшидам. Ба роҳе, ки бар-бари дарё тӯл мекашид, баромадам ва ба тарафи истоҳи трамвай давида рафтам. Пойҳоям маро ба растан мағозачаҳо, ба дукончаи майфурӯшии тираи назди онҳо овард. Ман як миқдор шарбати хунук, ки бо шира омехта карда шудааст, фармонш дода, аз шаронти мусонд истифода бурда, вақте мӯйсафед ба тарафи дигар баргашт, обдони сафарию худро аз ҷойники калон бо ҷой пур кардам. Шарбатро оҳиста хӯрда, якчанд пиёлача ҷой нӯшидаму саросема нашуда, ба ҷойи қорам баргаштам. Ин лаҳза ақрабаки соат ҳамагӣ дахро нишон меод.

Нисфирӯзӣ соя фақат дар зери самосвал монда буду ҳалос. Дигар илҷ набуд, ба таги мошин даромада, қуттии хӯроки нисфирӯзӣ доштаре кушодам. Ба машом бӯйи рағани мо-

шин ва безин мерасид. Ман таҳти садои хуштаки (гудоки) завод, ки аз дуриҳо ба гӯш мерасид, хӯрок хӯрдам. Вақте ман нишаста будам, фикре ба сарам зад, ки самосвал куҳнаю фарсуда шудааст, таҷҳизоту қисмҳои занг задаанд ва ба назарам чунин намуд, ки чархҳои вази мошинро бардошта наметавонанд ин азимҷусса ҳамин лаҳза маро пачақ мекунад. Вале ин замон коре шуд, ки ман тарсу ҳароси худро фаромӯш кардам... Ба бӯи хӯрок аз куҷо бошад, ки сағҳо давида омаданд, шумораи онҳо шашторо ташкил меод. Оҳиста ғуррос зада, сағҳо самосвалро ихота карданд, дар забонҳои бурун баровардан онҳо кафк сафедӣ мекард. Медидам, ки ҳар сари чанд вақт мӯйҳои болои пушти онҳо хатаромез сик мешуданд. Ман боқимондан хӯрок – порчаҳои тухмбирён ва тухми рағанмоҳии бирёнро дуртар партофтам. Тӯдан сагон якбора ба он тараф тохтанд, ман бошам, радиои ҳамсафарро гирифта, ба тезӣ аз таги самосвал хазида баромада, давидам. То истоҳ расида омадам ва ба хона баргаштам.

Ҳамон беғох ба падарам гуфтам, ки дигар ба он замини нообод рафтани намехоҳам, зеро дар он қариб даҳ саги девона сарсарӣ мегарданд.

– Аҳмақ! Боз мард ном дорад! Дар лабонат алақай мӯй дамида истодааст! – Падар ба сарам дод зад, вале баъд бовар кунонид, ки дар моҳи сентябр айвон сохта, посбонро кироя мекунад ва он вақт тоқат бояд кард, зеро каси дигар нест. Ман худро ба кунҷе зада, бо садои гириҷомез эътироз кардам:

– Дар он ҷо ҳатто ҷойи паноҳ бурдан нест. Дар дохили мошин хеле гарм аст, ман хушк шуда, ба мумиё мубаддал мешавам. Пагоҳ бошад, боз сағҳои бисёр ҷамъ шуда меоянд.

Шояд ҳамаашон девона бошанд. Мегазанд ва ман гирифтори бемории девонагӣ мешавам...

Падар, ки аллакай дарро кушода кучоё рафтани буд, аз пештоки дар дод зада гуфт:

– Дар он ҷо сағҳо гаштугузор мекунад, вале дар байни онҳо ягонто девонаашро надидам, – бо веер худро шамол дода берун рафт. Модар хомӯшона рӯи мизро пок мекард.

– Пагоҳ барои аз офтоб паноҳ бурдан чатри маро бигир. Ба болои мошин мебарой, бо ин роҳ аз сағҳо халос мешавӣ...

Ман хомӯшона ба дигар тараф гашта, дароз кашидам.

– Охир ту намедонӣ, ки он ҷо ҳаво чӣ қадар тафсон аст. Ягон гуна чатр кумак намекунад, – гурун-гурунг карда, деворро бо пой лағад задам.

– Ману модарам фикр кардем, ки падар чун ҳамеша барои бозӣ кардан бо маҷонг рафтааст, вале соате нагузашта ӯ баргашт ва ба тарафи ман чизеро, ки дар коғози равғанолуд печонида шуда буд, партофт. Ин ғӯлак буд. Аз он ғӯлакҳои майдае набуд, ки дар мағозаҳои бозичаҳо фурӯхта мешуданд, ғӯлаки ҳақиқии резинӣ буд. Ҳам худи душоха ва ҳам резинаи он мустаҳкам буданд, ҳис карда мешуд, ки ин аслиҳа аст.

– Аз ин ғӯлак агар аз наздик тир андозӣ, ҳатто одамро куштан мумкин аст. Санҷида бин! Ҳайвон ба он касе, ки аз вай қавитар аст, ҳеҷ гоҳ ҳамла намекунад.

Ман аз падарам пурсидам, ки ғӯлакро аз кучо дастрас кардааст, вале дар ҷавоб вай танҳо хандид. Дар он лаҳзае, ки ман қувваи ғӯлакро санҷида, резинаи онро ба тарафе мекашидам, падарам гуфт:

– Қисмҳои эҳтиётиро маъмулан рӯзона не, балки шаб медузданд. Агар ту аз гармӣ метарсӣ, шояд шаб ба он ҷо

равӣ? Бегоҳӣ ба болои мошин баромада хоб меравӣ... – Дар овози вай қатъият дарк карда мешуд.

Ман саросема шуда гуфтам, ки беҳтараш рӯзона ба он ҷо меравам ва худ ба худ фикр кардам, аҷоиб аст, кӣ дар он ҷо шаб навбатдорӣ мекарда бошад ва аз падарам пурсидам.

– Писари як шиносам, як донишҷӯӣ қарор додааст, каме пул кор кунад...

Ин рӯз падар ғайри одат барвақт дароз кашид, алҳол соат даҳ нашуда буд, дере нагузашта садон хурроккашии вай ба гӯш расид.

Рӯзи дигар ман ба термоси нави калон ҷой пур карда, ба рӯймолчае қуттии хӯрок ва ғулакро печонида, аз рӯи эҳтиёт чатреро, ки модарам ба ман бор карда буд, гирифта, ба тарафи истоҳи назди Тидори-баси роҳсипор гаштам. Аз соҳили дарё якҷанд сангча гирифта, ба кисаам андохтам.

Ба назар чунин мерасид, ки аз дирӯз дида, имрӯз боз ҳам оромтар шудааст, чунон сукуте ҳис мешуд, мисли мурда. Аз он ки ман ҳамеша бо асабоният интизори пайдо шудани сағҳо будам, вақт хеле тез мегузашт. Аввал ман ба таги самосвал даромадаму сангчаҳоро дар паҳлӯи хӯроки, нисфирӯзӣ ва ғулак гузошта омодаи дифоъ аз худ шудам. Ҳар сари ҷанд вақт машқ мекардам, яъне аз ғулак ба тарафи хиштҳои нимшикастаи замини нообод санг мепартофтам. Ончунон саргарми ин кор шудам, ки надидам чӣ гуна фарқи сари ман бо рағғани мошин олула шудааст. Ғулак воқеан ҳам зӯр буд, ин бозича нест, рост рафта ба нишон мезанад.

Қарибҳои нисфирӯзӣ сағҳо пайдо шуданд. Ман нишон гирифта, паррондам, кӯшиш кардам, ки ба даҳони саргала занам, вале ба чашми вай афтод. Сағ дар ҷояш ҷарх зада, бо овози паст фиғон кард. Сағони боқимонда февран пароканда

шуданд. Баъд аз ин саргала ҳам бо чашми захмин гурехт, вале ман тавонистам ба тахтапушту думаш санг занам. Ман аз таги самосвал парида баромада, дод задам: “Ана ба шумо! Акнун хоҳед донист, ки барои ба одамон хучум кардан чӣ чазое хоҳед дид!” – ба қахрамони филме, ки кадом вақт дида будам, пайравӣ карда, қоҳ-қоҳ зада хандидам. Кайфияти ман хуб шуд. Аввал барои дилхушӣ сангхоро бо пой задам, вақте ба дилам зад, ба дохили кабинаи мошин даромада, фишангхоро ин тарафу он тараф тела додам, дастан суръатро иваз кардам, фишанги тормозро пахш намудам.

Ин лаҳза ман мушоҳида кардам, ки дохили кабинаи мошин – ҳам ҷойи нишаст, ҳам чамбару асбобҳо ба таври шубҳанок тозаю озода мебошанд. Дар кабинаи мошини кӯхнаи партофташуда, ки бояд саросар пур аз чанг бошад, як гард чанг ҳам набуд. Ман беихтиёр ҷойи махсуси майдачуйдамони кабинаро кушодам. Дида мешуд, ки касе дарунашро пок кардааст, дар дохили он шишаи вискии нав кушодашуда хобида буд ва ҳамчунин катори-сэнко (моддаи хушбӯӣ барои тарсонидани ҳашарот) дида мешуд.

Фикр кардам, ки донишҷӯе, ки шабҳо дар ин ҷо навбатдорӣ мекунад, низ барои шабгузаронӣ ҳамин самосвалро интихоб кардааст ва ин лаҳза маро чунин ҳиссиёте фаро гирифт, ки гӯё ба хонаи бегона даромада бошам. Ман аз кабина берун баромадам, вале на аз барои ин, балки аз гармии тоқатфарсо. Офтоби тобистон аз тариқи шишаи пеши автомашина ворид шуда, бераҳмона дохили кабинаро метафсонид. Вай ҳатто паси ҷойҳои нишаст, ки асосан ронандаҳо хоб мераванд, фаро мегирифт. Ман гӯё дар дохили оташдони тафсон нишаста будам. Ман аз сари нав ба зери самосвал даромада, ҷойи сард нӯшидам. Аз афташ донишҷӯ

низ маҷбур мешавал тоқат кунад, зеро вақте вай меояд, дар кабина ҳанӯз гарму тоқатфарсо аст... Эҳтимол виски дар дохили шиша мечӯшад.

Ман хӯрок мехурдаму ҳамеша боэҳтиёт будам. Боз баногоҳ ба бӯи хӯрок сағҳо давида наоянд? Баъд аз хӯрдани гизо ба рӯи рӯймол дароз кашида, дастамро ба зери сарам гузоштам. Аз сағҳо дарак набуд, вале ба ҳар сурат то соати се ба чор тараф нигоҳ карданро давом меодам. Шояд баъд аз он ки чашми сардорашонро ярадор намудам, қарор доданд, ки бо ман сару кор надошта бошанд. Дар ин бора фикр кардаму хушҳол гаштам ва худро озод ҳис кардам... Ҳар сари чанд вақт то ин ҷо шамоли гарме мевазид, ки омехтаи бӯи дарёҳо буд. Ман куртаи катакчадорро кашида, то миён урӯн дароз кашида будам ва таги ифлос ва пур аз рағани самосвалро наззора мекардам. Дар тири пеши автомашина, ки аз таги ҷойи нишастии ронанда мегузарад ва дар сарпӯш ҳанӯз нишонаҳои сабзи рехтани раған дида мешуд. Чунин ба назар мерасид, ки аз онҳо ҳамин лаҳза раған хоҳад рехт. Қатраҳо шаффоф буданд, гӯё полида шудаанду ба шира табдил ёфтаанд. Вале ин лаҳза айнан чунин қатраҳои зарду сабзнаморо ҳам дар акселераторҳо, ҳам дар фанар, ҳам дар сарпӯши баки бензин дидам ва ҳар қадаре, ки онҳоро наззора мекардам, ҳамон қадар ба назарам чирколуд менамуданд. Аз бадани ин самосвали мурда чиркҳо берун меомаданд.

Ҳароси дируза боз ба ҷониби ман баргашт. Дар гӯшҳоям садои гичҷирози поиншавии мошин шунида мешуд. Нафасро нигоҳ дошта, боэҳтиёт аз таги вай берун омадам. Гулаки омодаи ҳамла дар даст истохро, ки нурҳои офтоб сӯзонида буданд, аз назар гузаронидам. Вале ҳавои тафсон маро ба кафо, ба назди самосвал баргардонид ва ман дар паси сояи

чархи чапи он нишастам. Дар ин чо ман ҳисоб кардам, ки то сиву якуми август то тамошави таътил чанд рӯз мондааст, аз ин маро қаҳру маъюсӣ фаро гирифт.

Кӯшиш кардам худро шердил нишон диҳам ва дар бораи он фикр кардам, ки дар ин лаҳза то чӣ андоза модарам хушбахт аст. Эҳтимол ин кор ҳар моҳ даромади доимӣ меорад ва модар дар ниҳояти кор орому қаноатманд мегардад. Боз ками дигар ва мо ин хоначаи хурди ифлосро тарк карда, хонаи нав мехарем. Мисли пештара бо тахтапӯшт ба чархи мошин таъя карда, тутмаи шимро кушодам ва ба мӯйи акнун баромадаистода нигоҳ намуда, ба ҷониби он пуф кардам.

То соати ҳафт даҳ дақиқа монда буд. Ман ҷойи боқимондари нӯшида, ба ҷойе, ки офтоби пешазгурӯбраванда рӯшноӣ карда буду панҷ датсунҳои кӯҳна болои ҳам мехобиданд, нигоҳ кардам. Маҳз ҳамон ҷое, ки ман қарор додам наздик шавам, ана ҳамин ҷой ҳаст. Баъд ба болои кузови самосвал баромада, ҷастухез кардам, вале мошин ҳатто наҷунбид.

“Албатта, самосвалҳо намепӯсанд, аз кучо ин фикр ба сарам омад? Ҳеҷ мумкин нест, ки ин чизи азимҷусса яку якбора афтада монад. Бо ин андеша ман аз кузови самосвал, ки семент кардагӣ буд, баромадаму ба таги мошин даромада, чизу чораи худро – рӯймол, чатр, қуттиҳои низобарӣ, радиои ҳамсафар, ки то имрӯз истифодааш набурда будам, ҷамъ кардам.

– Ҳой, ҳаматон ин чо биёед! Ба чашм нашавад, ба гӯшатон мезанам. Ҳамин ки аз ин ғӯлак паррондам, гӯшатон порара мешавад! – ба сағони ноаён дод задаму бо ҳиссиёти баланди иҷрои кор ба ҷониби хона роҳсипор гаштам.

Дар он муддате, ки трамвайро мунтазир будам, якчанд навҷавон бо либосҳои корӣ ба истиғох фаромаданд ва ба

тарафи мағозачаҳо рафтанд. Фақат як духтар, ки аз рӯйи чехрааш ба ӯ бист сол додан мумкин буд ва мӯйҳои дарозу чингила дошт, аз роҳ гузашту ба ҷониби заводҳо равон гашт. Вай дар тан пирохани кабуд ва дар даст сумкаи газворӣ дошт. Аз ҷӣ бошад, ки ман ба вай аҳамият додам, чехраи рангпаридан ӯро, ки барои духтари ҷавон аҷиб ва муносиб набуд, аз назар гузаронидам.

Аз байн як ҳафта гузашт ва дар ин муддат ман вайро се маротиба гоҳ дар истоҳ, гоҳ дар болои купрук ва дафъан охир дар роҳ вохӯрдам. Пеш аз саршавии купрук ба ақиб нигоҳ кардам, духтар низ баргашта, маро аз назар гузаронид.

То анҷом ёфтани мӯҳлати кори ман панҷ рӯз монда буд, ки тӯфони на онқадар калон бо худ борон овард.

– Ура, борон борида! Биё, биё, бибор! – ман бо тамоми қувваам фарёд мекашидам.

Имрӯз ба кабинаи самосвал даромада хоё рафтан мумкин. Сағҳо ба ман зарар расонида наметавонанд ва ҳам ба зери шиками ин даҳшатнок даромадан зарур нест. Баъди он ходиса сағҳо ҳар рӯз пайдо мешуданд. Вале ҳамин ки ба тарафи онҳо аз гӯлак тир мепарондам, агар хато кунам ҳам онҳо мегурехтанду ҳамон рӯз дигар пайдо намешуданд. Вале фикр дар бораи қатраҳои равшан дар таги шиками самосвал, ки ба чирк монанд буданд, маро ором намегузошт.

– Падарам кучо рафт? – аз хона баромада пурсидам аз модарам. Дар ҷавоб вай бо тааҷҷуб китф дарҳам кашид. Падарам аллакай панҷ рӯз боз дар хона набуд. Модар шимҳои ӯро дарзмол мекард.

Қарибии нисфирӯзи аз бориши борон гирду атрофи самосвал кӯлмакҳо ба вучуд омаданд. Вале вақте дар даруни кабина худро печонида мешинию садои боронро гӯш мекунӣ, чунин ба назар мерасад, ки вақт тез мегузарад ва аз

он ки дар гирду атроф касе нест, ҳеҷ тарсу ваҳме дар дилат пайдо намешавад. Хуб мешуд агар борон боз панҷ рӯзи дигар меборид.

Ман қарор додам гизо хӯрам, ин замон аз байни анборҳо сағҳои аз борон таршуда пайдо шуданд. Дар рӯзҳои охир шумораи онҳо ду маротиба зиёд шудааст ва ин ба ман маъқул набуд. Ман саросема нашуда, тирезаи дари кабинаро то ним кушода, аз ғулак тир андохтам. Санг яқин ба саги зард, роҳбари галаи зад, вале сағҳо нагурехтанд. Ин кор маро ба ҳайрат овард ва ман пайдарпай се маротибаи дигар тир андохтам ва ба бинии яке аз сағҳо задам –хун пош хӯрда бо борон омехта гашта, ба рӯи синааш паҳн шуд. Одатан сағҳо февран ба ҳар тараф мегурехтанд, вале ин рӯз кор тамоман ранги дигар гирифт. Онҳо дар байни мошинҳо таку дав карданду баъд каме дуртар рафта, якҷоя дар назди анборҳо дароз кашиданд.

Ман худро каме бад ҳис кардам, худро гум кардам, ин лаҳза сангҳои боқимондари ҳисоб кардам. Тақрибан сӣ адад монда буд. Аз афташ сағҳо акнун аз ғулак наметарсанд. Аз ҳама хубаш ба чашм нишон гирифтани беҳтар аст. Ман ҳадафи навбатиро интихоб мекардам, вале дастонам меларзиданд, барои кашидани резини ғулак ба андозаи зарурӣ қувва намерасид. Барои он ки ором шавам, хӯрдани гизои боқимондари идома додам.

Ман ба сағҳои аз борон таршуда нигоҳ карда, ба худ лаҳзаҳои хатарнокро тасаввур менамудам. Каме баъдтар сангчаҳо тамом мешаванд ва агар онҳо ин чоро тарк накунанд... Вале ин лаҳза донишҷӯро ба ёд овардам, ки бояд маро иваз намояд. Вай маро халос мекунад. Шояд ин ҳайвонҳои даиду шаб низ пайдо мешаванд ва ӯ яқин медонад бо онҳо чӣ кор кунад.

Ин фикр бароям нерӯи нав бахшид ва ман тирезаи дари кабинаро пӯшидам. Баъд аз сӣ дақиқа аз нафаскашии ман тирезаҳои кабина арақ карданд. Ва дар ин лаҳза ба машомам бӯи косметика расид. Он базӯр ҳис карда мешуд, вале ман онро шинохтам: вақте ман мизи оинадори модарамро пеш баровардам, айнан ҳамин бӯи ба машомам зада буд.

Ман ҷойи нигоҳдории майдаҷӯидан кабинаро кушодам, то бидонам то чӣ андоза моеъи шишаи виски кам шудааст. Ними шиша холи шуда буд. Пардаи паси нишастгоҳи курсиро як тараф карда, ба он бурҷак, ки одатан ронандаҳо хоё мекарданд, назар андохтам. Дар ҷойгаҳ ҷойпӯши матдор паҳн карда шуда буд. Бӯи косметика зиёдтар мешуд. Ва ин замон ман дар болои ҷойпӯш бодбезаки падарамро дидам. Акнун ман фикр мекунам, ки агар он рӯз коргарон барои гирифта бурдани “шевроле”-и куҳна намеомаданд, эҳтимол ман бо он духтар дар он ҷо рӯ ба рӯ мешудам. Рангпариди, бо мӯйҳои чингилаи майда. Вай на зебо буди на баднамо. Вале ӯ ким- чизе дошт, ки одамро маҷбур мекард, то баргашта ба ақиб нигоҳ намояд...

Якчанд нафар савори мошини боркаш ворид шуданд. Нафарони дар тан либоси боронӣ банди мошини борбарро ба “шевроле” бастанд. Ман чизу чораи худро ба рӯймолча печонида, аз кабина поин шудаму чатрро накушода дар зери борон ба тарафти онҳо давидам. Мардҳо корро қатъ карда, ба ман нигоҳ карданд. Ба онҳо фаҳмонидам, ки ман дар ин ҷо посбон шуда кор мекунам, то ки қисмҳои эҳтиётро надузданд ва сағҳоро нишон додам.

– Дар ин ҷо як гала сағ аст! – гуфт марди ришдор.

Ман ғулакро бароварда ба онҳо нақл кардам, ки чӣ гуна то имрӯз аз онҳо раҳой меёфтам. Мардҳо хандиданд. Яке аз онҳо аз ғулаки ман ба тарафи сағҳо тир андохт. Ду дафъан

аввал ӯ хато кард ва сангҳо ба девор заданд. Бо тири сеюм санг ба пойи сағ рафта зад. Вай як қад парида, панҷ-шаш кадам давида, ба дохили кӯлмак афтид. Каме дароз кашида, пойи худро кашолакунон гурехта рафт.

– Ту резинаро тарангтар каш! Агар тақрибан 50 сантиметр кашида сар диҳи, шиками сағро сӯрох кардан мумкин аст.

Ман кӯшиш кардам он тавре кунам, ки мард нишон дода буд – гӯлакро то андозаи имкондошта дур дошта, резинаро бо тамоми қувва кашидам.

– Ана-ана, айнан ҳамин хел кардан даркор.

Ман ба кабинаи мошин баргаштан намехостам. Ва вақте мардҳо “шевроле”-ро гирифта ин ҷойро тарк карданд, ман чатри худро кушодаму ба ҷониби истоғ роҳсипор гаштам, кӯшиш кардам дар бораи чизе фикр накунам. Мумкин буд дигар чатрро боз накунам, зеро ман аллакай аз сар то пой тар шуда будам. Вале хоҳиши ба хона рафтани тағйири либос карданро низ надоштам. Аз ҷӣ бошад, ки дидани чеҳраи хушҳоли модарам бароям нофорам буд.

Чанд лаҳзае, ки дар дохили трамвай меларзидам, дар кадом як кунҷи хотираам ҳамон қатраҳои тағи шиками самовал, ки ба чирк монандӣ доштанд, пайдо мешуданд. Овезон ҳастанду ҳамин лаҳза қада мешаванд, вале намеафтанд...

Истоғи ман наздик мешуд, вале пойҳо хоҳиши ҳаракат карданро надоштанд. Ин лаҳза ба сарам зад, ки метавонам ба меҳмонӣ ба хонаи рафиқам, ки дар Дзёсе-баси зиндагӣ мекард, равам. Дар истоғи худам аз трамвай нафаромадам. Трамвай аллакай истоғҳои Сакура-баси, Умэда-синмити, Минами мори-матиро паси сар кард. Бориши борон қатъ гардида буд, шамоли саҳт вазид, дилам хеле ғамгин буд, ман ба дарахтон аз паси тиреза нигоҳ кардам. Ман он лаҳзае ба худ омадам, ки трамвай ба корхонаи сикказанӣ наздик

мешуд, дар истоҳи дигар фаромадам ва ба трамваи дигар, ки ба ақиб ба Тидори-баси мерафт, нишастам. Худро дар он ҳолате дарёфтам, ки доимо ким-чӣ гуфта, гурунг-гурунг мекунам, ки намедонам чӣ аст: “Чӣ қадар ифлос, Ин қадар ифлосӣ... Чӣ магар аҳмақам, ки боз ба ин партобгоҳ равам?! Бигузур маро падарам бикушад, ман дигар ба он ҷое, ки офтоби сӯзон асту ҳама ҷо ифлос, аз одамон дараке нест, намеравам. Ба одам дар он макон қору бор нест” .

Ба ҳар сурат ман ба Тидори-баси баргаштам. Аз тариқи маҳаллаи тижоратӣ ва аз паҳлуи хонаҳои истиқоматӣ гузаштам ва вақте ки дар минтақаи бароям ношинос гаштугузур мекардам, бароям маълум гардид, ки ягон ҳодиса рӯи надодааст: чаро ман чунин фикр мекунам, ки ин зан ва падарам дар ин самосвал воҳӯрӣ мегузаронанд? Не, ин хел нест. Танҳо бӯии косметика ба машом мерасад. Боз ин бодбезаки падарам дар ин ҷо. Шояд ин духтар дар наздикиҳои партобгоҳ зиндагӣ мекунад. Падарам бошад, бо ягон қор ба назди писари шиносаш даромада, бодбезакашро фаромӯш кардааст. Ва умуман ман аз қучо ба чунин хулоса омадаам, ки ин бодбезаки падарам аст? Охир ман онро ҳатто накушодам ва суратҳояшро ҳам надидам.

Ғайричашмдошт ман рӯҳбаланд шуда, ба ҷониби истоҳ қадам задам. Баъд аз панҷ рӯз муҳлати таътил тамом мешавад. Вақте дар ин бора фикр мекунам, аз хурсандӣ роҳат мекардам. Маротибаи аввалин аст, ки ман аз таҳти дил мехоҳам ҳарчи зудтар таътил тамом шавад.

Он рӯз падар қарибии соати нуҳ ба хона омад, бо модарам бисёр шӯҳӣ мекард ва ҳатто маро барои қори хуб таъриф кард. Бодбезак ҳамроҳаш буд, аз ин кайфияти ман дафъатан хуб шуд. Мо бо ҳар гуна бозиҳо андармон шудем, қуввасанҷӣ

мекардем. Албатта, ман падарамро мағлуб карда наметавонистам.

Рӯзи дигар тӯфон ин минтақаро тарк кард. Тобистони тафсон баргашт, чунин ба назар мерасид, ки ҳавои диму дилбазан ба ҳама ҷо сар мехалонад. Ман чун ҳарвақта худро кашола карда, ба партобгоҳ омадам, каме рост истода, бе ягон мақсад ба кулмаки зери самосвал нигоҳ кардам.

Ба гирду атроф назар кардам, то бидонам, ки ягон сағ ҳаст ё не, баъд ба боло – ба ҷониби офтоб дида дӯхтам. Барои он ки ягона ҷоие, ки ман то имрӯз паноҳ мебурдам, хушк шавад, шояд як рӯз зарур бошад.

Соҳи бузурги самосвал танҳо то нисфирӯзи паноҳгоҳи ман буд, вақте офтоб ба қиём расид, ҷоии гурехтану паноҳ бурдан намонд. Ва ин замон сағҳо пайдо шуданд. Ман ғулакро тавре доштам, ки дирӯз бароям ёд дода буданд ва резинаро бо тамоми қувва таранг кашидам. Ва дар ин замон чизе хеле дардовар ба чаши ростам зад. Ман шояд барои ду дақиқа аз хуш рафтам, зеро вақте ба хӯш омадам, сағҳо аз тарси ғулакам дар назди девори анбор чамъ шуда буданд.

Чашми ростро пӯшонида, аз ҷой парида хестам ва кӯшиш кардам дарк намоям, ки чӣ шудааст. Ва ин лаҳза резинаи даридаи ғулакро дидам. Аз даруни синаам фиғони бесадо баромад. Ман февран ба болои кузови самосвал баромадам ва бо кафи дастам хуни аз шилқҳои чашм ҷоришударо пок кардам. Сағҳо, ки шумораашон алакай аз 10 адад зиёд буд, ба ман нигоҳ мекарданд ва ҳеҷ фаҳмида наметавонистанд, ки чаро ба тарафашон тир наменпартоям. Аз ин рӯ, яке аз паси дигаре ба самосвал наздик мешуданд. Ман намедонистам, ки то чӣ андоза чашмамро захмӣ кардам ва онро бо рӯймолчаи рӯпоқкун пӯшонидам. Ҳамин тариқ мо ба якдигар нигоҳ мекардем: сағҳо аз поён, ман аз кузови самосвал.

Сағхо дар ин миён мошинро ихота карданд, онҳо дар гирди бӯғчаи хӯрок чамъ шуда, ҷангу ҷанҷол мекарданд, кӯшиш менамуданд онро аз якдигар кашида гиранд. Дар ин вақт ҳис кардам, ки пойи касеро зер кардам...

Дар як кунҷи кузов зане ҷангак зада хобида буд. Дар наздаш нишастам ва аз тарс бошад ё аз маъюси доду фарёд кардам. Баъд ба болои кабинаи мошин баромада, дар ҳолати гавак кашидан истода, занро аз назар гузаронидам.

Дар ин замон ҷанд сағ кӯшиш карданд ба болои самосвал бароянд, бо ҷанголхояшон часпида гирифта, ҷархаю кабинаро мехарошиданд.

Зан бароям шинос буд. Ин ҳамон духтаре буд, ки ман аллакай бо ӯ вохӯрда будам. Нохунҳои вай то хунбароӣ порапора карда шуда, аллакай сиёҳ гардида буданд. Аз зери пирохани даррондашудаи кабуд синааш намудор буд, дар гирду атрофи пистонак изҳои хун дида мешуд. Аз кисаам санҷаеро, ки барои ғулак захира карда будам, баровардам вале то он лаҳзае, ки онро партоям фаҳмидам, ки зан мурда аст.

Дар кунҷи кузов шишаи холии виски хобидааст ва дар паҳлуи он - шишачаи доруворӣ, он ҳам холи. Тамғакоғазӣ ин шишача бароям шинос буд. Ин доруи хоб буд. Ман аввал ба тамғакоғаз бо навиштаҷоти “броварин” ва баъд ба сағхо нигоҳ кардам: онҳо худро ба пеши мошин мезаданду кӯшиш мекарданд ба сарпӯши мошин бароянд, мелағжиданду ба пойи меафтиданд. Нисфи ҷеҳраи ман хунолуд шуда буд, ман фарёд кардам: “Кумак кунед! “Кумак кунед! – вале касе намеомад.

Сағхо аллакай ба самосвал баромаданро бас карда буданд, онҳо дар гирди мошин хазида таку дав мекарданд. Танаффус фаро расид. Хунравии милки чашмам катъ шуд. Вале дар ин

хомӯшӣ аз нафаскашии канда-кандаи сағҳо дида, садоҳое, ки дигар махлуқот – пашшаҳо мебароварданд, боз ҳам даҳшатноктар буданд. Онҳо дар рухсораҳо ва синаҳои зан меҳазиданд, аз соқи по то тағҷармии мӯза парвоз мекарданд. Ҳатто шунда мешуд, ки онҳо чӣ гуна болу пар мезананд.

Бомӣ кабинаи мошин ба тобаи тафсон мубаддал гашта буд. Ман бошам, ҳанӯз дар дохили он азият мекашидам – рост меистодам, менишастам, дароз мекашидам ва монда нашуда, кумак мехостам. Арақе, ки болои чехра мешорид, бо хун омехта шуда, сурх мегардид. Кӯшиш мекардам, ки ба тарафи зан нигоҳ накунам ва пуштамро ба қониби кузови мошин гардондам. Сарам ба чарҳзани сар кард ва чанд маротиба қариб буд аз бомӣ мошин ба поён афтам. Бинобар ин, ман боз ба поён, ба бом фаромадам. Ба кунҷе нишаста, зонуҳоямро ба оғӯш гирифтам. Пашшаҳо болои ронҳои зан меҳазиданд ва бо гузашти вақт шумораи онҳо зиёдтар мегашт. Чашми ростам варам карда буд ва бо он чизеро намедидам, мӯйҳои дарози зан ба назарам гоҳ сурх ва гоҳ сафед менамуданд. Сағҳо бошанд, дар ёди рафтани ҳам набуданд, ман аллакай ба фикри он, ки дар паҳлӯям часади мурда хобидааст, одат кардам. Бисёр ташна будаму нӯшидан мехостам, чашми захмдорам дард мекард ва фикр кардам, ки метавонам дар ин ҷо мурам. Вақте ман аз ҷой бархостам, то ки боз ба кумак даъват кунам, сағҳои то як андоза оромшуда, ба аккосзани даҳшатнок сар карданду дандонҳоро нишон дода худро ба мошин заданд. Вале ман медонистам, ки ҳамаи ин беҳуда аст, зеро дар ҳама ҳолат онҳо ба назди ман барои наметавонанд. Аз кунҷи кузов ба болои бомӣ мошин баромадам. Аз таги чашм ба тарафи зан нигоҳ кардам, бо эҳтиёт ба вай наздик шуда, фикр кардам: “Маълум мешавад, ки дар рӯзҳои офтобӣ сиёҳӣ (загар) ҳатто ба часади мурда

низ мечаспидааст. Агар пирохани кабути шинос, ки чанд бор дида будам намебуд, шояд ман гумон мекардам, ки ин дигар зан аст. Лабони вай зич фушурда шуда буданд, ҳамчунин чашмонаш низ сахт пӯшида буданд. Чунин ба назар мерасид, ки дарди сахтеро паси сар мекунад ва тамоми умраш, ки дар он танҳо талхиҳо дида мешуд, як зарра хушбахтӣ набуд ва ҳамаи ин дар чехрааш намудор мегашт.

Ман ба боми самосвал баромада, то ҷое қувва доштам ба кумак даъват кардам. Ба назарам намуд, ки гулӯ аз доду фарёд пора-пора мешавад, ман бошам, ба нохунҳои хуншори зан нигоҳ карда дод мезадаму дод мезадам, гӯё онҳо ҳамин лаҳза меафтанд. Дастану пойҳои вай сурх гашта, варам карда буданд ва намефаҳмидам, ки чаро чунин мешавад – воқеан ҷасад вайрон шуда истодааст ё чашмони ман нағз намебинанд. Ба хотири ҳимоя аз нурҳои бераҳми офтоб сари худро бо рӯймолчаи рӯйпоққуни аз хун шахшуда пӯшонидам, боз аз болои бом фаромада, ба кунҷи кузов ҷой гирифтаам.

Қариб ҳафт соат ман дар паҳлӯи ҷасади мурда ва дар зери офтоби сӯзон нишастам. Танҳо сағҳо метавонистанд дар зери сояи самосвал ва дигар мошинҳои кухна паноҳ гиранд. Вақте қарибҳои соати дуи рӯз он мардони дирӯза бо мошини боркаш расида омаданд, ман гирякунон ба сӯяшон даст афшондам.

Маро ба идораи пулис бурданду ба сарам ях гузоштанд ва дар бораи ҳодисаи боло пурсон шуданд. Баъди як соат модарам давида омад. Бо автомашинаи посбонон маро ба шифохона бурда, захмамро малҳам молиданду ба баданам доручаконак пайваст карданд. Баъд аз ин, ман боз ба идораи пулис баргаштам. Дар он ҷо, ба гуфтаи модарам, дар утоқи ҳамсоя падарамро бозпурсӣ мекарданд.

Пулис муайян намуд, ки зан тахминан ҳашт-дувоздаҳ соат пеш вафот кардааст. Аз ин мебарояд, ки ман ўро баъди як соати вафот карданаш ёфтаам. Гуфтанд, ки зан бо нӯшидани доруи “броварин” худкушӣ кардааст. Нохунҳояш барои он шикастаю хуншор шуда буданд, ки вай аз дарди хеле ҷонкоҳ мурдааст, бинобар ин бо нохунҳояш девори кузовро харошидааст. Изи ханҷол дар рӯи сина низ осори ҳамин кор аст. Нишонаҳои зуровариро пайдо накарданд. Ҳамаи ин ҳуди ҳамон бегоҳ маълум шуд.

Бо ҳамроҳии волидаинам аз идораи пулис баромадам. Мо вақти зиёд дар истоҳ истодем ва танҳо дар трамвайи охир ба хона баргаштем. Дар ин муддат на падар ва на модар ягон калимаро ба забон наоварданд.

Вақте ба хона баргаштем, падар фақат чунин гуфт: “Чӣ гуна ҳавои тафсон”, – ва саросемавор ба кучое рафт.

Ман намедонам, ки байни падарам ва ин зани ҷавон чӣ алоқае вуҷуд дошт ва чаро вай худкушӣ кард. Ман мехостам инро донам, вале фикр кардам, ки дар ин бора сухан оғоз кардан мумкин нест. Баъди чанде бо ким-кадом сабаб, шояд бар асари ҳодисаи гузашта ё ягон кори дигар соҳиби минтақа шартномаро бо падарам қатъ карду ӯ бекор монд ва баъди чанде барои ним сол ғайб зад.

Соли нави хониш оғоз ёфт, гармии дилбазан гузашт, шамоли тирамоҳ ба вазидан сар кард. Чашмам сиҳат шуд, вале ман тез-тез сарамро ба зонуҳои модарам гузошта, бо шикоят мегуфтам, ки сарам дард мекунад. Модарам сарамро сила карда, такрор ба такрор мегуфт: Шукр, ки ба чашмат назадааст. Чӣ мешуд, агар ба чашм...” – гӯё дигар калимаҳоро намеёфт. Вай кӯшиш мекард, ки рухсораашро ба рухсораи ман наздик намуда, навозишам кунад, вале ҳар дафъа ман рӯямро гардонида, бо сарди худро аз ӯ дур мекардам.

Зинапоя

(Ҳикоя)

Ягона коре, ки ман ба ҳеҷ вачҳ розӣ намешавам, ин ворид шудан ба остонаи хонаҳои бисёрхучрадор “он ҷое, ки камбағалон зиндагӣ мекунанд”. Ва на танҳо дохил

шудан ба остонаи онҳо, балки вақте аз паҳлӯи чунин хонаҳо мегузарам, тамоми аъзои даруниам сард мегардад.

Ҳатто имрӯз ҳам дар шаҳрҳои калон, дар атрофи онҳо чунин биноҳои бетартиб дида мешаванд. Баъзе аз онҳо бо ифтхор мансион (хонаҳои бисёрхучрадори аз бетон сохташуда) ном бурда мешаванд. Дар деворҳои онҳо мисли доғи шармандагӣ овезаҳои ифлос шах шуда мондаанд, ки шушаҳои зери бомро ба ёд меоранд. Баъзан ин “хонаҳои даромаднок”-и дуошӯнае мебошанд, ки хонаҷаҳои ошӯнаи дуҷамшон ба иҷора дода мешаванд. Дар он замон, вақте ман дар синфҳои болоӣ мехондам ва ин солҳои шасту дуюм-шасту сеюм буд – чунин хонаҳо бо бомҳое, ки бо тунукаи гулдор ё бо навъи пасти бетон пӯшонида шуда буданду занг онҳоро мехӯрд, шишаҳои кафида доштанду бо коғаз ба шакли гули сакура ширеш карда шуда буданд ва аз онҳо бӯии камбағалӣ меомад, дар чор тараф хода барин рост меистоданд.

Агар шумо ба чунин хона дароед, ба машоматон бӯйи манфур – омехтаи ҳамагуна партобҳои одамии мезанад, ҳатман садои гирияи кӯдак ва сулфани одами куҳансон ба гӯш мерасад, дар долон ва зинапои нимторику пурчанг шишаҳои холини сакэ ва қайлаи лубиёӣ хобидаанд. Дар ҳавлиҳои онҳо ҳамеша бачаҳои фисин давутоз доранд ва намедонам барои ҷӣ бошад, ки дар байни сокинони чунин хонаҳо як ё ду ҷуфт аблаҳнамо дида мешавад.

Махсусан чунин хонаҳо дар он ҷое зиёд буданд, ки оилаи мо зиндагӣ мекард, – дар маҳаллаи С., ноҳияи Тайсё дар Осако. Ҳамин кифоят буд, агар аз кӯчае, ки бо он трамвай мегашт, ба тарафе бигардӣ, ҳамон лаҳза хонаҳои ҷӯбин бо бомҳои қач ва дарҳои барои доим қандашуда пайдо мешуданд, чунин ба назар менамуд, ки гӯё тамоми сокинонаш он ҷоро тарк кардаанд...

Дар ду сол оилаи мо панҷ маротиба табдили ҷойи зист кард ва ниҳоят тақдир моро ба хонаи дуошёнае равои кард, ки “Камэи-со” ном дошт.

Ним сол пеш падарам бо модарам ҷанҷол карду ӯро захмин намуда, ба кӯҷое ғайб зад ва аз ҳамон вақт аз вай на пай ҳасту на ҳайдар. Ҳамааш аз ким-кадом гур-гури ночизи модарам сар шуд. Падарам, ки то ин вақт ягон маротиба ба касе садо баланд накарда буд, ногаҳон ҷойники сафолини ба даст афтодаро гирифта, ба модарам зад. Ҷойник ба сари модарам зад ва пораи тези вай пушти сарро ба андозаи тақрибан ҳафт сантиметр бурид. Заҳм чуқур буд, қариб то устухон расида буд, бо вучуди он ки дере нагузашта шифо ёфт, дарди сар модарамро азоб меод.

Понздаҳуми апрели соли шасту дуҷум ман бо модар ва бародарам ба ҳуҷраи майда дар ошонаи дуҷум, ки шаш дзё (воҳиди чен кардани манзили истиқоматӣ, тақрибан ба 1,5 м.кв. баробар аст) масоҳат дошт, кӯчидем. Тирезаҳои он ба тарафи шимол нигаронида шуда буданд. Ман ин рӯзро хуб дар ёд дорам, зеро ин рӯзи таваллуди модарам буд.

Ва маҳз ҳамин рӯз модарам, ки ҳеҷ вақт нӯшокии спиртиро ба ғайр аз Соли нав ба даҳон намегирифт, якуним пиёла сакэи сорти дуҷумро нӯшид. Агар медонистам ин бо чӣ анҷом меёбад...

Ҳамон рӯз, вақте маҷбур шудем ба С., кӯч бандем, қарор дода шуда буд, ки бародарам ба заводи қисмҳои эҳтиётни Сакаи ба кор меравад. Вай мактабро партофт, ҳол он ки то тамоми кардани мактаб ҳамагӣ як сол монда буд.

– Падар барнамегардад... Вай буздил аст, захми модарам бошад, хеле калон буд. Эҳтимол фикр мекунад, ки пулис ёро чустуҷӯ дорад. Ҳамин хел ин чою он чо гурехта мегардад ва баъд дар ягон ҷойи пинҳонӣ номаълумакак худро меовезад...

– мӯйи гафси болои лабашро хорида гуфт бародарам. Мо чевонро бо зинаи танг ва нишеби рости “Камэи-со” кашола карда баровардем. Онро ба деворе, ки утокро аз роҳрав ҷудо мекард, гузоштем. Бо ҳамин метавон кӯчидани моро ба ҷойи нав анҷомёфта ҳисоб кард. Баъд ба чамъоварии чизу чораи бародарам, ки бояд ба хобгоҳ мерафт, шуруъ кардем. Вай дар мактаб хуб мехонд ва ба ман якҷанд китоб-маълумотномаҳо насиб гаштанд, ба модарам бошад, ӯ нисфи пули аз завод барои харҷи роҳ гирифтаашро тақдим кард. Ва ногаҳон гӯё чизе ба ёдаш омада бошад, гуфт: “Оча, агар каме сакэ нӯшӣ, шояд дарди сарат суст шавад? Илова бар ин, имрӯз рӯзи

таваллуди ту аст. Ҳамзамон, рӯзи ба кор даромадани маро ҳам таҷлил мегирем”.

Бародарам ҳамеша нағз меҳонд, дар синфҳои болоӣ нисбати дарс ҷиддитар шуда буд – баъзе вақтҳо болои китобҳои дарсӣ то соати яки шаб менишаст. Вай ором ва ботамкин буд, ҳеҷ вақт ҳиссиёти худро нишон наметод, вале дар ин рӯз тааҷҷубовар хеле бисёр ҳарф мезад. Ва аз он ки бародари оромӣ ҷиддӣ худро ғайри одат сертап нишон медод, ману модарам саргаранг шуда будем.

То соати нӯҳ ба бародарам зарур буд, ки ба хобгоҳи завод ҳозир шавад. Соат ба ҳашт наздик мешуд, вале ӯ гӯё нияти рафтагӣ надошт. Вай ба ман қоғази панҷсадакро дода, фармуд, ки давида рафта, барои оро додани миз ягон чиз харида биёям.

– Дар рӯ ба рӯи истоғи трамвайи мағозаи шаробфурӯшӣ ҳаст, аз он ягон чиз харида биёр.

Ман саросема нашуда, бо зинаи туфолуд поин шудан гирифтам, ҳол он ки дар таҳти дилам дар ташвиш будам, ки бародарам ба хобгоҳ дер мемонад.

Дар ҳама ҷо велосипедҳои шикастаи кӯдакона хобида буданд, шунида мешуд, ки дар ким-кадом хона бо кӯбаки ҷӯбин тақ-тақ карда, ибодат мекунанд. Бӯи бади ин ҷо ким-чӣ хел махсус буд, маҳз ба ҳамин хона марбут буд. Хонаи ҳамсоияи “Кикутти-со” низ ҳам бӯи махсуси худро дошт, вале хонаи “Матсуба-со” бошад, ба таври дигар бӯи мекард. Ва ин бӯи бад ҳақиқатан ҳам сокинони хонаҳоро печонида гирифта буд. Вай хоҳиши мардумро пахш карда, рӯҳафтада менамуд, охирин боқимондаи иродаи онҳоро ба ҳаёт кашида гирифта, ҳашмиғинию ноумедиро ба миён меовард.

Мағозача ҳамзамон ба мардуми таҳҷой ҳамчун ҷойи май-
нӯшӣ хизмат мекард. Аз байни муштариёни мағоза гузашта,
як шиша сакэи навъи дуюм ва барои газак камабоко (хуриш
аз қимаи моҳӣ) ва моҳии хушки фуғу харидам.

Вақте ман ба хона баргаштам, модарам чехраи гиряолуд
дошт. Аз афташ, бародарам ҳам гиря карда буд. Ман ба вай
бақияи пулро дода фарёд кардам: “Кампай! Кампай!” (Матни
нӯшбоде, ки барои бардоштани қадаҳи сакэ меғӯянд). Ростӣ
гап, ман аз он метарсидам, модар ва бародарам хоҳанд гуфт,
ки маҷбур ҳастам мактабро партофта, кор кунам. Назар ба
бародарам ман он қадар нағз намехондам, вале баъди он ки
бародар ба кор даромад, қарор додам аз таҳти дил хонам ва
бо ҳар роҳе набошад ба донишгоҳи давлатӣ дохил шавам.

Бародарам даҳони шишаро кушода, ба модарам пешни-
ходи нӯшиданро карду гуфт, ки сараш аз дард хоҳад монд.
Аввал вай дудила шуд, вале баъд ба ҳар сурат як қулт нӯшид.
Ин лаҳза бародар аз ҷояш париза хесту гуфт, ки ўро гусел
накунанд ва чизу чораашро гирифта, баромада рафт. Имрӯз
ман мефаҳмам, ки бародарам беандоза мехост аз ин муҳити
бадбӯй, аз ин зиндагии бадбахтона, ки дар ҳаво ҳис карда
мешуд, наҷот ёбад.

Баъд аз ин бародар ягон маротиба дар хона пайдо нашуд.
Ва то имрӯз дар байни мо як мавзӯи мамнӯъ вучуд дорад, ки
бо розигии хомӯшонаи тарафҳо ба он дахл карда намешавад:
шаби кӯчидани мо ба “Камэи-со”. Вале ба бародар он чӣ
маълум аст, ки бо модарам рух дод, вале дар бораи он ки ман
чӣ гуна зиндагӣ кардам, вай доништа наметавонист.

Модар дар аввал бо хавотир ба қадаҳи сакэ лаб расонид,
вале дарди сар танҳо он вақте қатъ шуд, ки вай якуним
қадаҳро нӯшид.

– Меѓуянд-ку, сакэ сад дардро даво мебахшад, дуруст аст, - сари ман ҳам дард мекард, ҳамааш гузашт, гӯё бо ман чизе нашуда буд. Вале, ҳар чи набошад, мумкин нест, ба дил зарар дорад.

Модар ба омода кардани хӯроки шом шуруъ кард – дастгоҳи биринҷпазиро дар назди дастшӯяк гузошта, зарфҳоро берун бароварду онҳоро тоза кард. Аз байн як ҳафта ҳам нагузашт, вале якуним қадаҳи сакэи наҳс модарамро ба майзада табдил доданд.

Дар "Камэи-со" ҳафт оила зиндагӣ мекарданд: дар ошёна якум – се оила ва дар ошёнаи дуюм- чор оила. Дар тарафи рости даромадгоҳ – кутихои почта ва дар паси онҳо зинапоёе, ки ба ошёнаи дуюм рохнамоӣ мекунад, мавҷуд буданд. Дар девор тақрибан дар сатҳи миёнаи зина, намедонам бо кадом мақсад бошад, тирезача насб карда шудааст. Аз он ягон фоидае нест, зеро он дар сатҳи зони одами калонсол ҷойгир аст. Аз офтоби тобигона линолиуми зинаҳо сухта буд, дар зимистон бошад, хавои сард ворид мешуд. Аз шамоли бодғар(сквозняк) утоқи муқобил, ки дар он ҷуфти ҷавони дар пачинко (толори кимор) корқунанда зиндагӣ мекарданд, меларзад.

Ман дар ёд надорам, ки дар ин ду солу се моҳе, ки мо дар ин ҷо зиндагӣ кардем, чанд маротиба дар мобайни зинапоё печалак зада нишастаам. Зинапоё чордах зина дорад – ҳафт адад ба боло ва ҳафт зина ба поён... Ман дар ҳафтумаш менишинам ва аз тирезачаи кучак гузаргоҳи танг байни хонаи ҳамсоя ва бинои хушкашӯӣ (бо он фақат як кас гузашта метавонад – ин як тахтаест, ки аз болои ҷӯӣ гузаронида шудааст) ва аз паси он мағозаю кӯчаро мебинам.

Ман ҳамеша маҳз дар зинаи ҳафтум менишинам. Зеро агар як зина боло барой, аз ин ҷо аз сӯроҳии дари нағз насб-нашуда, утоқи ҷуфти ҷавонони дар толори қимор коркунанда дида мешавад, агар як зина поин фароям, маро он касоне, ки ба хона мебароянд ё аз он хориҷ мешаванд, мебинанд.

Вале, имрӯз вақте ман он писарбачае, ки аз баҳори понздаҳсолагинаш то тобистони ҳабдаҳсолагинашро дар зинапои "Камэи-со" гузаронидааст, ба ёд меорам, ба назарам чунин менамояд, ки вай на танҳо барои маҳз ҳамин дар мобайни зинапои менишаст. Исроркорона, тибқи ким-кадом илтиҷои танҳо ба худам маълум, ман ҳисоб карда, ҳамин зинаи ҳафтумро интиҳоб кардам – ҳафтум аз болою ҳафтум аз поёнро. Ин ҷойи ноором ва ифлос гӯё бӯи хонаи гадоёнаи моро ҷабида пирифтааст. Агар гӯш андозии аз ин ҷо овози одамонро аз истоҳи трамвайи шунидан мумкин буд, ҳатто пичир-пичири гарму ҷӯшони ҷуфти ҷавон то ин ҷо меомад. Ва мумкин аст, ин зинаи ҳафтум, ки ман ҳамеша ин ҷоро интиҳоб мекардам, бароям он риштаи ноаёне буд, ки одам онро барои зинда мондан, бо тамоми қувва дошта мегирад. Ин ҳолат ба он шабоҳат дорад, ки гӯё дар болои аргунчаки саҳт қачшуда нишастай ва агар бо тамоми қувва аз дастаки вай дошта гирию шах шуда монӣ, намеафти.

Каме қачтар аз утоқи мо марди танҳое, ки ба сурат панҷоҳсоларо мемонд, зиндагӣ мекард. Умуман дар ким-кучоёе оилаи вай – ҳамсар ва духтараш зиндагӣ мекарданд. Гӯем, ки вай ба чизе муҳтоҷ буд, дуруст нахоҳад буд, бо аҳли оилааш ҳам ягон мушкилоте надошт, вале аз ҷӣ бошад, ки алоҳида зиндагӣ мекард. Ҳамсояҳои боло ҳарза мегуфтанд, ки ҳамсар

ва духтараш дар Хиросима ошхоначае доранд ва дар он чо баъди кор якчанд қадах май нӯшидан мумкин аст.

Охири ҳар моҳ он мард ба хотири дидор ба назди онҳо мерафт. Ба ӯ номи Симада Итироро медиҳем.

Симада марди миёнақади шонапахн буд ва пойҳои ҷаҷ дошт (равишу қадаммониаи фарқ мекард ва ин тарзи равиширо харчангӣ мегӯянд). Нисбати дигарони лутфу марҳамат ва хушғуфторӣ намекард, вале аз суҳбат бо ҳамсоиягон дурӣ намеҷӯст. Ҳанӯз аз охири ҷанг вай дар анборҳои назди халиҷи Осака кор мекард. Кораш шабона буд, соатҳои нуҳи бегоҳ ба кор мерафту нуҳи пагоҳӣ ба хона бармегашт. Симада нӯшокии спирти наменӯшид, ҳамеша дар хона хӯрок мехӯрд, пеш аз ба бастаи шабона рафтан барои худаш хӯроки шом тайёр мекард ва дар хонааш ҳамеша тартибу низом буд.

Шояд ин барои он буд, ки вай танҳо зиндагӣ мекард ва ҳис карда мешуд, ки вай марди дар пояш устувор буда, мебошад, мардони "Камэи-со" доимо дар хонаи вай ҷамъ меомаданду телевизор тамошо карда, қартабозӣ менамуданд. Ронандаи такси аз ошонаи якум бошад, қариб ҳар рӯз ба хонаи вай меомад. Ӯ бо волидаини пираш зиндагӣ мекард – маҳз ҳаминҳо ҳар пагоҳию бегоҳиҳо бо кӯбай тақ-тақ намуда, ибодат мекарданд. Ба ғайр аз ин, ба назди Симада тез-тез найрангбоз, ки низ ҳамсоиямон буд, меомад. Умуман ӯ метавонист бе истиҳола дар вақти дар кор будани соҳиби хона дарро кушода дарояду ба рӯи бурё дароз кашада телевизор тамошо кунад. Найрангбоз худро бо кори вазнин азоб намеод – се чор рӯз дар як моҳ ба вай даст меод, ки дар дуконҷаҳои майфурӯшӣ бо хонумҳои нимурён дар

танаффуси барномаҳо, ҳозирини онҳоро хандонад. Асосан бо пулҳое, ки аз хоҳараш бо зораю тавалло мегирифт, зиндагӣ мекард ва аксари вақт дар толорҳои қимор бо бозии маҷонг машғул буд.

Хоҳари найрангбоз духтари назарногири камгап дар яке аз универмағҳо дар Синсай-баси кор мекард. Холаҳо аз "Камэй-со", дӯстдорони миш-мишкунӣ, нақл мекарданд, ки имкон дорад, ки ин ҷуфт шояд умуман акаву хоҳар набошанд. Вале ман аниқ медонистам, ки чунин нест. Зеро баъди ба ин ҷо кӯчида омаданамон ман суҳбати онҳоро аз паси тиреза шунида будам:

– Ту бародарҷон, бозии худро бо маҷонг парто. Албатта, чун ту мегӯӣ, ки найрангбозӣ, ҳама фикр мекунад, ки қаллобӣ мекуни. Ту умуман маро гуш мекуни?

– Бале, гуш дорам, гуш мекунам! Агар чунин ҳиллаҳоро метавонистам иҷро кунам, магар аз ҳисоби пулҳои хоҳарчаам зиндагӣ мекардам.

Маҳз ҳамин масхарабоз ба ман хабари "гуш" овард. Дар яке аз рӯзҳои хеле зебо гӯё махсус бо зинапоя гулдуррос зада давида омаду хабар дод, ки модари ман дар болои релсҳои трамвай хобида, бо овози баланд ҳазён мегӯяд ва аз ин сабаб трамвай наметавонад роҳашро давом диҳад.

Вай вақте ҳамаи инро ба ман мегуфт, дар чехрааш писханди нафратовар дида мешуд. Бояд иқрор шуд, ки ман маънии суханони ӯро нафаҳмидам – чехраи хандони вай бо он ки мегуфт ҳеҷ мувофиқат намекард. Вале ман ба таври возеҳ суханони ӯро шунидам.

– Эй ҷавон, модарат ба пушт дар болои релсҳо хобидааст ва аз ин рӯ, трамвай дар ҷояш истодааст. Ин корро бинед-е!

Ман ҳамин даҳза аз мактаб омада будам ва мунтазири модарам будам. Вай бо даъвати шиносаш, ки ба вай ваъда дода буд барои ба мағозаи қаннодӣ ба кор дохил шудан кумак мерасонад, рафта буд.

– Охир аз барои вай трамвай истодааст... Тезтар давида рав, ўро ба хона овардан даркор. Дар акси ҳол бадмастон бо модарат бозӣ хоҳанд кард, инро гуфта масхарабоз якчанд маротиба маънидорона ба ҷойи қадкашаки худ зад.

Ҳанӯз, ки дар бораи ходиса чизеро дарк накарда будам, аз ҷоям парίδα хестаму аз болои зинапоя гелида рафтам. Зонуҳои ман меларзиданд – мутмаин будам, ки модарам ба зери чархи трамвай афтадааст. Ман роҳро кӯтоҳ карда, аз рӯи тахтаи болои ҷӯйбор гузошташудаи назди корхонаи хушқашӯӣ давида гузашта, ба кӯча баромадам ва ин замон маро галоғулаи мудҳише, ки дар он садоҳои сигналдиҳии даҳшатноки мошинҳо, ғурросзании анбӯхи одамон ва ҷарангоси трамвайҳо омехта шуда буданд, иҳота карданд.

Воқеан ҳам модар кӯндаланг дар болои релси трамвай хобида буд. Домони куртааш қариб то миён боло шуда буд. Бо забони гирифта ба ронанди трамвай ва кондуктор, ки мехостанд ўро баланд кунанд, такрор ба такрор мегуфт: “Беҳтар мебуд, ки маро зер мекардед... Ҳарчӣ зудтар маро пахш карда мерафтед...”

Ман худро ба қафо андохтам, дар паси пушти мардуми тамошобин пинҳон шуда. Тамошо кардам, ки чӣ гуна чанд мард модарамро ба пиёдараҳа мебаранд. Чароғи тирезаи майхона бадани урёни модарро намудор мекард, ҳатто рағҳои кабудӣ пойҳояш дида мешуданд. Вай дар пайраҳа нишаста буд ва бесадо сар мечунбонид.

Трамвай аллакай рафта буд, издиҳом пароканда шуд ва марде, ки аз афту андомаш ба коргар шабоҳат дошт, модарамро пурсупос дошт:

– Холаҷон, шумо дар кучо зиндагӣ мекунед?

Ва танҳо баъди ин ман аз паскӯчан торик берун баромада, модарро аз дасташ гирифта ба хона бурдам.

Соҳиби майхона аз пасам дод зада гуфт: Мумкин буд барои ин қадар ташвиш додани одамон аз онҳо узр хост!

– Маро бубахш? Бубахш маро, майлаш? – гинг-гинг мекард модар. Дар хона дилаш бечо шуду чанд маротиба партофт, ба чойгаҳи барояш партофтаам, дароз кашиду хобаш бурд. Ман фикр кардам, ки кадом чизи хеле муҳим вайро маҷбур кардааст, ки ба чунин амали ғайриҷашм даст занад. Вале кор чунин набудааст. Баъд аз ин ҳодиса модар ба нӯшидан сар кард. Вай нанӯшидан наметавонист ва ўро ҳатто чунин ҳолат, ки дар хона аз хӯрдани нонрезеае намонда буд, нигоҳ дошта наметавонист.

Модар худро сафед карданӣ шуда мегуфт, ки баъд аз нӯшидан сари вай он қадар дард намекунад ва агар сари вай дард кунад, кор карда наметавонад. Вале дар ягон чой ўро ҳатто даҳ рӯз нигоҳ намедоштанд. Зани чилсоларо, ки аз субҳи содиқ аз вай бӯии шароб меомад, аз ҳама ҷо бидуни гап меронданд.

Дар мактаб – ҳам дар вақти дарс, ҳам ҳангоми танаффус ман дар бораи модарам фикр мекардам. Ва вақте ман дафъан навбатӣ барои гирифташ ба роҳи трамвай мерафтам, ман гӯё ҳайкал мешудаму на шарму на ҳаёро ҳис намекардам. Эҳтимол агар ман то ин андоза карахт намешудам, ба ҳеч вачҳ худро маҷбур карда наметавонистам барои овардани

модар, ки бо домони куртаи болошуда дар роҳҳои трамвай меҳобид, равам.

Намедонам дар он вақт бародарам чанд пул кор мекард, вале он ҳашт ҳазор иене, ки вай ҳар моҳ равон мекард, аз ҳама баландтарин имконияти ӯ ба ҳисоб мерафт. Хотиррасон менамоям, ки ин соли шасту дуюм буд ва бародарам даррав баъди хатми мактаб ба кор рафта буд.

Муҳлати тӯлонӣ, қариб се моҳ ман ба бародарам нагуфтаам, ки модарам майнӯширо сар кардааст. Вале вақте ин кор дафъан панҷум рух дод, ман ҳис кардам, ки дигар мадори рафъи ин амалро надорам, ба бародарам ба хобгоҳ занг задам. Ҳеч гоҳ фаромӯш карда наметавонам, ки чӣ гуна ҳангоми суҳбат хомӯш монда буд. Вақте ман суҳанрониамро тамоm кардам, бародарам ягон калимаро ба забон наовард. Ман ҳатто фикр кардам, ки алоқа қатъ гардидааст ва дод задам: “Алло! Алло!” Ва ин лаҳза шунидам, ки: “Ман ҳеч коре карда наметавонам” - инро гуфту бародарам гӯшакро гузошт. Дар ҳолати саргарангӣ ба берун давида баромадам ва зимни гаштугузор дар кӯчаҳои шабона, ногаҳон фикри аҷиб ба сарам омад. Якбора ба дӯкони майфуруши давида рафтам ва аз соҳиби он хоҳиш кардам, ки дигар ба модарам нӯшокии спиритӣ нафурушад.

– Барои чӣ нафурушам, охир пул медиҳад-ку? Ман аз ҳамин ҳисоб зиндагӣ мекунам, – гур-гур кард ӯ.

Дар ҷавоб ман дод задам:

– Агар чунин бошад, ҳеч гоҳ шикоят накун, ки трамвай меистаду бароят ташвиш эҷод мешавад!!!

Соҳиби майхона маро аз пеши куртаам дошта, бо ҳамроҳии ёрдамчиаш ба ҷойи нообод бурданд. Маро ҳамин

қадар заданд, ки дахонам шӯрак шуду гӯши чапам се рӯ чизеро намешунид. Ман илоҷи дигар надоштам, мактабро фаромӯш кардаму ҳамеша аз қафои модарам будам.

Рӯзи яқум ман ба мактаб нарафтаму ба рӯйи зинапоя нишаста, бо китфи чапам ба чорчӯбаи чӯбини тиреза тақя намуда, зонҳои худро ба оғӯш гирифта, кӯшиш мекардам аз баҳр ҳамон овозхоеро дошта гирам, ки утоқи моро фаро гирифтаанд.

Ана модар крани обро кушод, ана вай ба девор тақя кард, ана садои хишир-хишири куртаи ӯ, ки болои бӯрӯ кашола шуда меравад, ба гӯш мерасад. Ман ҳама гуна хишир-хиширро, ки дар утоқамон садо меод, фарқ карда метавонистам, агар паст ҳам бошад.

Ногаҳон ғалоғула хомӯш шуд. Ман аз ҷоям парида хеста, ба ошёнани дуҷум баромадам ва ба утоқ даромадам. Модар хоб буд. Ин маро ором кард, вале ба ҳар ҳол дарро баста, боз ба зинапоя баргаштам.

Симада аз хонаи худ берун баромад.

– Ҷаро ту ба мактаб нарафти? Мефаҳмӣ, ин беморӣ худ аз худ намегузарад, ба шифохона хобонидан зарур аст.

Вале ман бошам, фикр мекардам, ки агар модар панҷ рӯз май нанӯшад, беморӣ худ аз худ мегузарад ва ин андешани худро ба Симада гуфтам. Вале ӯ бо андӯх сар ҷунбонид.

– Метавонӣ даҳ сол нанӯшӣ, вале бо истифодаи як қатра ҳамани инро барбод диҳӣ... Ман як ба ҳоҷатхона равам. Метавонӣ дар утоқи ман телевизор тамошо кунӣ, – инро гуфта Симада ба ҳоҷатхонаи умумӣ, ки дар охири долон воқеъ буд, рафт, ман бошам, ба утоқи вай даромадаму дар муқобили телевизор нишастам.

Дар паҳлӯи телевизор чевони дар даруни девор сохташуда истода буд ва дараш каме кушода, ман ғайри ихтиёр ба дохили он назар андохтам. Дар рафи болои он бистару курпаҳо хобида буданд, дар поёнаш бошад, ман ду куттии картониро ёфтам, ки пур аз маҷаллаю китоб буданд. Муқоваи маҷаллаҳо тарафи поён хобида буданд, яктои онро гирифта, муқоваашро ба тарафи худ гардонидам. Ба чашмам суратҳои занон афтиданд. Яке аз онҳо бастагию дар дарахт овозон буд, ба гардани дигараш бошад, гарданбанд баста шуда буд. Дилам девонавор мезад. Ман ба садои қадам-мониҳо дар роҳрав гӯш андохта, саҳифаҳои маҷалларо варақ мезадам. Баъд тез маҷалларо ба ҷояш гузоштаму нохост мушоҳида кардам, ки дар зери сигаретҳои зиёд, дафтари блокнотҳо лифофан ғафс хобидааст. Ман ҳозир ҳам фаҳмонида наметавонам, ки чаро он вақт аниқ медонистам, ки дар дохили он пул, як бандҷаи калони пул хобидааст. Симада ба хона баргашта, гуфт:

– Шояд ба диспансер меравӣ? Не, бехтар аст ба маъмурияти ноҳия равӣ. Дар ҳама ҳолат, аз он ки вай дар ин ҷо хоб меравад, ягон чиз тағйир намеёбад.

Вай аз чевон пакети қанддорро бароварду маро зиёфат дод. Ба даҳонам қандҳоро пур карда, ким-чӣ номафҳум гуфтаму аз вай иҷозат пурсидам, то ки баъзан омада телевизор тамошо кунам. Ман ҳамон вақт нақшаи дуздидани пулҳоро кашаида будам.

– Бале, омадан гир, дар ҳама ҳолат утоқи ман мисли толори маҷлисҳо мебошад, – табассум карду дари чевонро пӯшид Симада.

Тамоми се рӯз, ки ман ба мактаб нарафтам, модарам шароб нанӯшид. Вай ҳар сари чанд вақт дастармо гирифта қасам мехӯрд, ки нӯшиданро мепартояд. Аз пулҳое, ки бародарам фиристода буд, ҳамагӣ чорсад иен монда буд, то маоши оянда бошад, ҳоло даҳ рӯзи дигар монда буд. Вале модар ин чорсад иени боқимондари худӣ ҳамон беғохӣ ба шароб сарф кард ва вақте ман аз мактаб омадам, нишастагӣ буду такрор ба такрор мегуфт: “Мурдан мехоҳам, мурдан мехоҳам”, – ва банохост забонашро ба ман нишон дод.

– Борон чӣ ту ба ман забонатро нишон медиҳӣ, – фарёд кардаму ўро задам. Модарамро бо тамоми қувва задам.

Баъд аз утоқ тохта баромада, бо овоз зинаҳоро шумурда, то нимаи зинаоя рафтам ва дар паҳлӯи тирезача нишастам.

Масхарабози аз ким-чӣ норизо баргашта омад. Вай ба ошёнани дуҷум баромада, роҳравон ба Симада бо овози баланд гуфт:

– Ту мушоҳида кардӣ, рӯзҳои охир трамвай нағз кор мекунад.

– Охир писараш вайро назорат мекунад...

Ман ба хотир овардам, ки то ғайб задани падарам мо чӣ гуна зиндагӣ доштем. Ў корхонаи хурде дошт, ки дар он дастнӯшак мебофтанд. Ҳама кор он вақте хароб шуд, ки вай бо мақсади кумак расонидан ба як одаме, ки солҳои зиёд ҳамроҳаш кор мекард, барои оғоз кардани кори нав қафил шуду ба зери ким-кадом ҳуччатҳо мӯҳри худро гузошт.

Вақте ман дар мактаби миёна мехондам, падарам маҷбур шуд сеҳи худро фурушаду хизматчӣ шавад. Агар ба назар нагирем, ки вай каме тарсончак буду гур-гур карданро дӯст медошт, ўро метавон ба ҳайси падари хуб ном гирифт, зеро

вай на май менӯшид, на соатҳои зиёд дар қиморхонаҳо ғайб мезад, аз рӯйи хулқу атвор бештар барои дар ягон ҷо хизмат кардан мувофиқ буд, на барои пеш бурдани ташвиши кори сеҳи худ.

Ва шояд маҳз барои ҳамин аз ба миён омадани тағйирот дар ҳаёташ шикоят намекард, дар вақти таъиншуда ба кор мерафт ва дар вақти муайян ба хона бармегашт. Ва ин амал ҳар рӯз такрор меёфт.

Модар бо он ном бароварда буд, ки доимо моҳирона пул захира мекард. Вай дар қиёс ба падарам суҳбаткоротар буд ва назар ба зоҳир хеле бақувват буд. Ҳангоме ки падарам маҷбур шуд сеҳи худро ба дасти одами бегона бидиҳад, модар моро дилбардорӣ карда гуфта буд: “Ҳеҷ гап не, ҳамин ки имконият пайдо шуд, тиҷорати калон мекушоём”.

Чаро чунин ҳодиса рух дод, аз барои чӣ дар чунин ҳолат қарор дорем? Барои мани понздаҳсола ин ҳама як хоби бад буд. Бароям аҷиб аст, ки ҳозир падарам дар куҷо бошаду бо чӣ кор машғул аст? Барои чӣ модарам наметавонад нӯшиданро тарк кунад? Бо вучуди он ки фикру андешаи ман парешонхотирона ба гузашта сайр мекард, ман ҳатто барои як дақиқа ҳам назорат кардани он корхоро, ки дар ошонаи дуҷум ба амал меомад, аз ёд намебаровардам.

Масҳарабоз дар хонаи худ буд, Симада бошад, телевизор тамошо мекард. Агар чолокона амал кунам, якчанд дақиқа кифоя аст. Он вақте ки Симада ба ҳоҷатхона мераваду он ҷо мебошад, ман метавонам пулҳоро тираму ба кӯча давида бароям. Вале дар ин лаҳза имкон дорад ягон кас ба роҳрав барояд ё масҳарабоз ба устоки Симада ҳозир шавад... Ва агар

маро дастпир кунанд... Вале, рости гап, дар он лаҳза ман дар бораи он ки чӣ кор кардани ҳастам, фикр намекардам.

Баъди бист дақиқа дар долон садои қадаммонӣ ба ҷониби ҳоҷатхона ба гӯш расид, – яқин Симада ба он тараф равон буд. Ман якчанд зина боло баромада, ба роҳрав назар карда, бо нигоҳ Симадаро, ки ба ҳоҷатхона даромада буд, гусел намудам ва барои як лаҳза ба ҷониби утоқи масхарабоз дида дӯхтам. Ба утоқи Симада даромада, ҷевонро кушодам ва аз зери як туда сигарет, дафтар ва блокнотҳо лифтофаро баровардам. Ба зудӣ аз он пули коғазии даҳ ҳазор иенаро кашаида гирифта, боқимондашро ба ҷойи пештарааш мондаму ҷевонро пӯшида, ба роҳрав баромада, бо зинапоя поин фаромадам.

Ман аз фикри ба кӯча баромадан гаштам ва ба мобайни зинапоя баргаштам, зеро дар назди даромадгоҳ ким-кадом касе намудор шуда буд. Вале он одам ба "Камэи-со"ворид нашуда, аз паҳлуи хушкашӯй гузашта рафт.

Вақте Симада аз ҳоҷатхона баромада маро ҷез зад, ба назарам чунин намуд, ки дилам барои як дам аз кор монд.

– Барои чӣ ту дар он ҷо нишастай? Ман аз поён ба вай нигоҳ кардам.

– Аз ин ҷо бароям дӯкони майфурушӣ намоён аст.

– Ту ҳамин тавр меҳоҳӣ ҳамеша ҳода барин истодан гирӣ?

Ман хомӯшона сар ҷунбонидам ва кӯшиш кардам, ки дар чехраи худ одами бечораро ифода намоям.

Дар чехраи сабзинаи Симада табассум пайдо шуд. Ӯ ба утоқи худ рафт. Бо вуҷуди он ки ман маҷбур шудам, каме ошуфтаҳол шавам, бояд иқрор шавам, ки дуздии пулро бо чунин як хунсардие анҷом додам, ки худам интизор набудам.

Вале ҳозир бар ин андешаам, ки дар воқеият ман худро гум карда, аз ҳад зиёд дар ҳаяҷон будам. Зеро дарёфтам, ки аз рӯзҳои пешин дида, як зина болотар нишастаам. Маҳз барои ҳамин Симада маро дид...

Баъди ин дафъа, баъзан ё ду маротиба дар як моҳ ман ба утоқи Симада пинҳонӣ мебаромадаму пул медуздидам. Ман аз мактаб баргашта, дар ҷойи маъмулии худ дар назди тирезача менишастаму ба ҳама қору бор гӯш меандохтам ва мунтазири он ягона дақиқае мешудам, ки дар роҳрав ягон кас набошад. Гоҳе ин гуна дақиқаи қулай се моҳ ба даст намеомад. Баъзан чунин мешуд, ки баъди як лаҳза дудилағӣ ман қарор меодам равам, вале дар ин лаҳзаҳо ё масхарабоз ё ягон каси дигар ба роҳрав мебаромаданд.

Модар мисли пештара менӯшид ва ҳар дафъае, ки ин амал рух меод, ман ўро мезадам. Чанд маротиба вай маро аз дастам гирифта, бо ашк дар чашм қасам мехўрд, ки шароб-хўриро мепартояд. Вале маъмулан панҷ рӯз ҳам нагузашта, ваъдаҳо фаромӯш мешуду ў маст дар болои релсҳои трамвай ё дар назди даромадгоҳи бозор ва ё дар паҳлӯи хона хоб мерафт, изофа бар ин, дар чунин ҳолате, ки роҳгузарон аз шарм рӯяшонро мегардониданд.

Дар маҷмуъ ман аз Симада ҳаштоду панҷ ҳазор иен дуздидам. Бо гузашти ҳашт моҳ баъд аз он ки ман бори аввал даҳ ҳазор иенро рабудам, ў қулфи дарро иваз кард. Эҳтимол фикр кард, ки вақти дар хона набуданаш касе пулҳои ўро медуздад. Бароям нофаҳмо буд, ки барои чӣ дар муддати ҳашт моҳи расо Симада гум шудани пулҳояшро пай набурд ва аз ин ҳам аҷоибовараш он буд, ки дар ин муддат касе фикр накард, ки ин корро ман кардаам.

Баъди он ки Симада қулфи дараширо иваз кард, ман қарор додам дигар дуздӣ накунам. Вале дар ҷойи пешинаи худ – дар мобайни зинапоя нишастанро идома додам, фақат сардиҳои зимистон маро аз он ҷо меронд. Баъди чанде Симада аз “Камэи-сом” кӯчида рафт. Дар яке аз рӯзҳо масхарабоз аз хона рафту дигар барнагашт ва баъди чанде хоҳараш низ гайб зад. Ба хона сокинони нав кӯчида омаданд, вале ман чун пештара аз мактаб баргашта, ба болои зинапоя менишастаму бо тамоми ҳастиам ба овозҳои хонаи тираю тор ва бадбӯӣ худамон гӯш меодам.

Ана касе даҳон обгардон мекунад, ана касе дар хоб якпахлӯ гашт, касе ҷойгаҳ меандозад, касе бо қошуқ ҷангар-ҷунгур карда, қаҳваро омезиш медиҳад... Ана модарам, ки бетоқатона нӯшидан мецоҳад, асабӣ шуда, бо ангуштонаш бӯрро мезанад...

Ва барои худам ноаён шунавоии ман он овозхоеро ҷуста пайдо мекард, ки на дар хона, балки дар умқи қалби ман садо медиҳанд. Ин овозҳои буданд, ки дар тасаввуроти ман сохта шудаанд. Ва дар байни овозҳои мавҷуднабуда овози зарбаҳо ба гӯш расид – ин ман будам, ки модари худро мезадам.

Дар синни бисту чорсолагӣ ман оиладор шудам ва дар ин давра модарам бемори дил шуданд. Ҳамин ки каме менӯшид, хурӯҷи номурақтаб шудани тапиши дил сар мешуд ва нафасаш мегирифт. Бинобар ин, вай бо нӯшокиҳои спиртӣ хайрухӯш кард.

Аниқтараш вай дигар илоҷ надошт. Падар дигар пайдо нашуд ва мо то ҳанӯз дар бораи тақдирӣ вай чизе наметонем. Бародар мактаби шабонаро хатм карду ба ширкати дорусозӣ

ба кор даромад. Ҳозир вай дар Нағое зиндагӣ мекунад ва ҳамзамон ба тарбияи се духтараш машғул аст.

Чунин ба назар мерасад, ки ҳама чиз фаромӯш шудааст, вале баъзан намедонам барои чӣ бошад, дар ботинам ба худ, ба ҳамон писарбачаи зинапои “Камэи-со” муроҷиат мекунам. Ва ин лаҳза дар қафаси синаам вазнинӣ дарк мекунам, кафҳои дастонамро арақи сард фаро мегирад. Чӣ мешуд агар маро ҳамон вақт медоштанд? Фикрҳои даҳшатноки амалҳои анҷомдодаам маро аз қобилияти андешаронии солим маҳрум месозанд ва тамоми овозҳои гирду атроф ба як савол мубаддал гашта, маро ба миёнаи зинапои бармегардониданд. Барои кадом хизматҳо тақдир нисбати ман ин қадар меҳрубон буд? Барои чӣ? Ба мане, ки ба сари модари худаш даст бардошт, сарфи назар аз он ки ба ин чӣ сабабҳои вучуд надошта буданд...

Ин маро азоб медиҳад, намегузорад, ки орому осуда бошам, вале дар баробари ин, хушёрам мекунад ва барои зиндагии минбаъда бароям нерӯ мебахшад.

Колаи гарм

(Ҳикоя)

Агар бо автобус равай, тақрибан баъди бист дақиқа аз вокзал, шаҳраки нав оғоз мегардад. Мустақиман дар кунҷе қаҳвахонаи “Атлас” воқеъ аст, дар паҳлӯи он – мактаби ибтидоӣ, боғчаи кӯдакони ва дар гирду атроф сар то сар сохтмонҳои нав ба назар мерасанд. Дар паси қаҳвахона – маҷрои дарё, ки об надорад ва дар тарафи дигари дарё боми бетони шифохонаи беморони касалиҳои рӯҳӣ дида мешавад.

Баъди он ки ду сол пеш ба таври дақиқ маълум гардид, ки дарёро пур мекунанд, ҳамсарон Судо - Хидэо ва Нобуко – барои бисту панҷ сол пул қарз гирифта, дар ин ҷо хонаи дуошёнаро харид, дар ошонаи якум қаҳвахонаи “Атлас”-ро кушоданд. Вале дар ҳамсоияти онҳо оилаҳои ҷавон зиндагӣ мекарданд ва мардон барои кор ба Осако ва Кобэ мерафтанду дар роҳ ду соат вақти худро сарф менамуданд, аз ин рӯ, муштариёни қаҳвахона хеле кам буданд. Қарибҳои бегоҳӣ мардони мондашудаи оилаҳо аз кор баргашта, хӯроки шом хӯрда дигар аз хона берун намешуданд. Барои ҷалб кардани муштариён Хидэо Судо ҷӣ корҳоеро озмоиш накард... Як вақт ҳатто наҳори арзони комплекси – хуриш, нони тунуки бирён ва кофе тайёр мекард ва баъд аз баҳри фонда гузашта,

қарор дод рӯзҳои якшанбе ба биринҷу тундоба шурбон бепул пешниҳод намояд. Вале толори хурд, ки масоҳати панҷ тсуборо (1 тсубо = баробар ба 3,3058 м.кв) дошт, кам вақте буд, ки пур мешуд. Бинобар ин, пас аз се моҳи кушодашавӣ Хидэо ба таври ҷиддӣ дар фикри он буд, ки замин ва хонаро ба гарав монда, қарзи нав бигираду кори навро оғоз намояд.

Маҳз ҳамон вақт маълум гардид, ки дар қисмати шимолӣ шаҳрак ба наздикӣ корхона оид ба истеҳсоли камабоко - маҳсулот аз хамираи моҳӣ кушода мешавад ва дар рӯ ба рӯи "Атлас" хобгоҳ барои коргарзанон сохта хоҳад шуд. Хобгоҳи занона ин он чизе ҳаст, ки зарур мебошад. Аниқтараш, завод дар се баст, шабонарӯзӣ кор мекунад ва агар каме мунтазир шаванд, коргарони завод муштариёни доимии онҳо хоҳанд шуд.

Зану шавҳар ба якдигар ҷасорат мебахшиданд, бетоқатӣ мекарданд ва мегуфтанд, ки кай коргаронро ба хобгоҳ ҷойгир мекунад. Сохтмони он ҳатто пеш аз вақти ба нақша гирифташуда анҷом ёфт ва ду моҳ пеш қариб панҷоҳ нафар духтарро дар он ҷойгир намуданд. Вале ҳамон вақт як қаҳвахонаи дигар низ кушода шуд ва соҳибони он низ умед ба муштариёни завод баста буданд. Он дар шакли замонавӣ чун "хоначаи кӯҳӣ" сохта шуда буд ва се маротиба аз "Атлас" васеътар буд. Ин кор ба тамои дили ҳамсари Судоро хунук кард ва вақте сохтмони қаҳвахонаи рақибашон дар авҷу хурӯҷ буд, вай дар мағозаи маҳсулоти барқии хешовандонаш ба кор даромад. Нобуко ба шавҳараш фаҳмонд, ки худаи мехоҳад нисфи пули қарзро кор кунад ва дар ниҳоятӣ кор шавҳараш розӣ шуд...

Ба ҳар сурат, бо шарофати хобгоҳ даромади семоҳан “Атлас” се маротиба зиёд шуд. Хидэо ва Нобуко қариб сисола буданд, ҳафт сол боз оиладор буданд, вале Худованд то ҳол барояшон фарзанд надода буд. Чор сол пеш ҳарду дар шифохона худро санҷида буданд, вале ягон чизеро дар онҳо пайдо накарданд. Ҳамон вақт духтур чунин гуфта буд: “Баъзан чунин мешавад, ки чанд сол таваллуд намешавад, вале дар як рӯзи хуш мебинӣ, ки кӯдак пайдо мешавад ва баъд яке аз паси дигар панҷто таваллуд менамоянд...” Хидэо доимо чехраи пуртабассуми духтур ва суханони ӯро дар бораи он ки бисёр чиз аз ҳолати психологии зан вобастааст, ба хотир меовард.

Меғӯянд, ки тиҷорати хусусӣ ин мисли оби даҳони гов аст: дуру дароз мекашад ва аз хурд оғоз меёбад. Фақат бояд таҳаммул намуд, сабру тоқат кард, баъд мебинӣ, ки муштариёни доимие пайдо мешаванд, ки дар қаҳвахона нишастан барояшон гуворо аст. Ва он вақт осонтар хоҳад шуд, мумкин аст хавотир нашавӣ, доимо дар бораи баргардонидани қарз фикр накунӣ ва мебинӣ, ки кӯдак таваллуд мешавад... Бо чунин андешаҳо Хидэо Нобукоро ба кор ғусел карда, ба кушодашавии қаҳвахона омодагӣ меид.

Дарёро бо ҳама гуна партобҳо пур карданд, дар ин ҷо бо суръат бурган зер карда гирифт, моҳи август бошад дар паси ин буттазорҳо шифохонаи касалиҳои рӯҳӣ дида намешуд.

Дар яке аз рӯзҳои шанбе дар “Атлас” як муштарии нав пайдо шуду дар як мизчаи назди даромадгоҳ ҷой гирифт.

Коргарзаноне, ки пайдо шудани онҳоро дар ин ҷо ниҳоят интизор буданд, баъзан баъди кор гурӯҳ-гурӯҳ шуда, ба қаҳвахона меомаданду бутерброду чалпак фармоиш

медоданд ва сипас ба хобгоҳ мерафтанд. Вале он рӯз дар қаҳвахона чор нафар кормандони завод – техникҳо, ки таҷҳизотро ба кор мебароварданд ва хизматчиён нишаста буданд. Онҳо тамоми ҳафта кор мекарданд ва рӯзҳои истироҳат вақте одамони ширкати истеҳсолкунанда ивазашон мекарданд, ба қаҳвахона омада, мизи кунҷи толорро ишғол менамуданд. Онҳо сутуни пешгуни пойгаро дар рӯзнома меомӯхтанд, мусобиқаи аспдавониҳо дар телевизиори хурд тамошо мекарданд, ба даллолҳо бо телефони сурх, ки дар болои пештахта истода буд, занг мезаданд ва барои иштирок дар пойга пул мегузоштанд. Хидэо намехост, ки қаҳвахонаи вай ба дӯкони макру найранг дар бозихои аспдавони мубаддал гардад. Вале дар ким-кадом гӯшаи дилаш суханони устои заводро, ки чунин гуфта буд: “Ҳамин ки завод ба ин ҷо кӯчида омад, мардуми мо ба қаҳвахона мерезад, бинобар ин, хушёр бош, шеф”, – дар ёд дошт.

Ин занро зебо номидан мумкин набуд, вале дар сару либос, дар афғу андом ва зоҳири он назокати ботинӣ ҳис карда мешуд. Зоҳиран ӯ ба хонуми сиё ду ё сиё сесола шабоҳат дошт ва эҳтимол аз сабаби он ки рӯяш ранг молидагӣ набуд, чехрааш рангпарида ба назар мерасид. Хидэо як истакон об оварду бо суол ба зан нигоҳ кард. Вай кока-колаи гарм фармоиш дод.

– Бубахшед? – мақсадро нафаҳмид Хидэо ва каме пеш ҳам шуда, бори дигар пурсид.

– Хоҳишмандам, колаи гарм, – такрор намуд зан.

Он чор нафаре, ки то ин дам бо завҷ бозии аспро дар экрани телевизор тамошо мекарданд, якбора хомӯш шуданду рӯ ба тарафи хонум чашм дӯхтанд.

– Колаи гарм? Онро гарм кунам?

Зан бо ишораи тасдиқ сар чунбонида, бидуни ягон хичолат ба Хидэо нигоҳ кард. Ин лаҳза Хидэо шифохонаи бемориҳои рӯҳии он тарафи дарёро ба хотир овард ва то ҷое имкон дошт, оромона гуфт:

– А-а, фаҳмидам... Бале дуруст, колаи гарм. Пеш аз он ки ба паси пештахтаи хизматрасонӣ равад, нигоҳаш ба кормаҷдони завод бархӯрд. Аз афташ, онҳо низ айнан чунин фикр карда буданд. Баъди оромии ногувор онҳо сухбаташонро оид ба аспҳо идома доданд. Хидэо дар бораи чӣ гуна тайёр кардани колаи гарм ягон чиз шунидагӣ набуд. Вай аз яхдон шишаи коларо гирифта, як лаҳза ҳаял кард. “Бале, албатта, коларо гарм кардан лозим, бинобар ин, аз яхдон гирифтани шишаи кола маънӣ надорад”. Ӯ шишаро аз куттии назди даромадгоҳ гирифта, онро кушод.

Баъд коларо ба ҷойник рехта, ба болои газ монд. Нӯшоки дафъатан кафк карду аз паҳлӯҳои ҷойник оби қаҳваранги рӯшан шорида рафт. Забонаи оташ хомӯш шуд, қаҳвахонаи хурдро бӯи номаълум фаро гирифт, ки он на ба газ монанд буду на ба колаи сӯхта ва на ба ҳардуи онҳо дар якҷоягӣ. Хидэо як қад парида, газро маҳкам карду колаи ҷӯшидаро рехт ва шишаи дигарро гирифта, ин дафъа онро дар оташи паст гарм кард.

Чашмони вай якҷанд маротиба ба нигоҳҳои мардони дар кунҷи толор нишаста бархӯрд, ҳамзамон ноаён ба тарафи зан нигоҳ мекард. Як сония пештар аз пайдо шудани кафк вай оташро хомӯш карда, коларо, ки аз он буг боло мебаромад ба истакон рехту ба муштарӣ пешниҳод намуд.

Хидэо боқимондан колаи гармро ба пиёлаи қаҳванӯши рехта, тавре онро чашид, ки он зан набинад, вале ҳеҷ нафаҳмид, ки бомазза аст ё не. Дар забон фақат ширинии гализ боқӣ монд ва аз чӣ бошад маҳз аз нӯшидани он, ногаҳон дилаш беҳузур шуд.

Шояд маҷбур мешавад ҳам бо хона, ҳам бо қаҳвахона, ки бо чунин вазнинӣ насибаш шудааст, хайрухуш намуда, шуғли дигар чӯяд. Беҳӯда наметӯянд, ки барои рушди тарабхона ва мағоза макони қулай асоси пешравӣ аст. Воқеан ҳам чунин аст. То чӣ андоза нодон будан зарур аст, ки дар чунин ҷой қаҳвахона кушой. Умуман аҳмақи таппа-тайёр. Ҳатто агар завод ба ин ҷо кучида биёяд ва духтарҳо дар хобгоҳ зиндагӣ кунанд ҳам, даррав ягон нафари пулдор пайдо мешаваду ин маконро таги чашм мекунад. Ана он қаҳвахона бо услуби “хоначаи кӯҳӣ” пайдо шуд-ку... Ба духтарон маъқул – ороишаш ҳам дар дараҷаи олий ва санбӯсаҳои фармоишӣ медиҳанд. Дар “Атлас” бошад, ҷой танг, зардеворҳояш ҳақирона, ба болои ин тоифаҳое пайдо шуданд, ки дар бозихои пойга иштирок мекунанд, боз ин девона меояд, ба вай колаи гарм биёр, агар ду ҷуфти дигар ба монанди инҳо пайдо шаванд, дигар ҳеҷ кас ба қаҳвахонаи мо қадам наметонад... Хидэо аз паси пештахтаи хизматрасонӣ ба тиреза - ба теппа ва алафзори берун безътиноёна нигоҳ мекард.

Хонум ним истакон коларо нӯшида, ба тирезае, ки ба кӯча нигаронида шуда буд, ҷафс шуд, аз афташ дар бораи чизе фикр мекард. Баъд аз ним соат вай аз ҷой бархост ва бадар рафт. Ҳамин ки зан рафт, он чор нафар ба назди пештахта омада нишастанду якбора сар карданд:

– Гӯш кун, ба вай колаи гарм биёр будааст! Ман дар ин бора аввалин бор мешунавам.

– Ман қариб буд, ки гулӯгир шавам.

– Гӯш кун, сардор, чӣ вай бори аввал аст, ки ба ин чо меояд?

– Ҳар чӣ мехоҳӣ гуфтан гир, вале маълум, ки вай девона аст, ба вай чизе намерасад, ҳамин хел не...?

Онҳо қоҳ-қоҳ зада хандиданд, ба пушти якдигар тап-тап карданду такрор ба такрор гуфтанд: “Ба вай кола, колаи...”.

– Эҳтимол беморҳои сабукро баъзан аз он чо ба берун рафтан иҷозат медиҳанд, - гуфт яке аз техникҳо бо ангушт ба тарафи теппаҳо нишон дода. Муҳокима идома дошт, вале чун диданд, ки Хидэо норизогии худро пинҳон намекунад ва сӯҳбатро дастирӣ наменамояд, кормандони завод ба мизи худ баргаштанд ва барасии масъалаҳои пойгаро бо шавк идома доданд.

– Дафъаи дигар ин асп бо номи худ баромад хоҳад кард...

– Не, човандозе, ки имрӯз савори он буд, дар ду давра ғолиб омада буд, бинобар ин, фоида надорад. – Мардҳо чун пештара бо телефони сурх занг мезаданду аз тариқи “хабаркашҳо” пул мемонданд. Он бегоҳи Хидэо қаҳвахонаро баста, ба боло баромад ва хост ба ҳамсараш дар бораи муштариин аҷоиб нақл кунад, вале чехраи хастаи вайро дида, аз чӣ бошад, аз фикраш баргашт ва барои дастшӯй рафт. Ӯ сарашро мешусту андоми занро ба ёд меовард. Ҳам ӯ ва ҳам мардони имрӯза ба зудӣ ба қарор омаданд, ки вай аз шифохонаи бемориҳои рӯҳӣ мебошад, вале чизе Хидэоро талқин мекард, ки кор ба ин ранг нест... Агар одам колаи гарм фармоиш диҳад, ҳатман шарт нест, вайро ба шумори

девонаҳо дохил кард. Шояд дар дигар ҷойҳо гарм карда нӯшидани он муд бошад, фақат мо инро намедонем. Дар ягон ҷо навишта нашудааст, ки коларо ҳатман сард карда, нӯшидан даркор аст. Дар ниҳоятӣ кор, дар олам одамони гуногун умр ба сар мебаранд ва таъбу таъм ва завқи мухталиф доранд. Ана ин хонум барои мисол, қолаи гармро нағз мебинад. Чунин андешаҳо ба сари Хидэо барои он омаданд, ки ин зан бо худ ким-кадом ҳиссиёти номафҳуми покиро оварда буд, ки ҳанӯз барои вай номаълум буд ва маҳз ҳамин тозагию поки ӯро ба шӯр оварда буд.

Хидэо дар Кумамото, дар як деҳи кӯчак дар наздикии қаторкӯҳи Асо-дзан таваллуд ва бузург шуда буд. Падараш дуредгарӣ мекард, доимо барои пул кор кардан ба Миядзаки ва Нагасаки мерафт ва ду-се моҳ дар хона набуд. Вақте Хидэо дар мактаби миёна мехонд, падараш қариб, ки кор намеёфт, бинобар ин, оила ба Осаки кучид. Дар ин ҷо падарашро ба устохонаи хурд ба кор гирифтанд, вале аз рӯи иҷрои кор пул медоданд – ҳар чӣ тавлид кардӣ аз рӯи он маблағ мегирӣ, бинобар ин, зиндагии оила назар ба пештара душвортар шуда буд. Бинобар ин, баъди хатми синфи нухум, Хидэо маҷбур шуд ба ширкти истеҳсоли яхи сунъӣ ба кор дарояд, мактабро бошад, шабона хатм намуд.

Маҳз дар мактаби шабона вай бо Нобуко шинос шуда буд. Дар байни онҳо чизе набуд, ки имрӯз ишқ ном мебаранд, барои вай Нобуко як ҳамсинфе буд, ки танҳо бо хомӯшиаш аз дигарон фарқ мекард ва боз бо он ки ӯ бо лаҳҷаи модарини вай ҳарф мезад. Вале вақте баъди ду соли хатми мактаб ҳамшаҳриаш қарор дод ӯро бо духтаре шинос кунад, он духтар ҳамин Нобуко буд.

Ва танҳо ҳамин вақт Хидэо фаҳмид, ки вай аслан аз деҳае аст, ки аз зодгоҳи ӯ ҳамагӣ даҳ километр дур мебошад. Нобуко ҳам баъди хатми синфи нуҳ ба кор даромад. Вай ба ширкат оид ба истеҳсоли маҳсулоти барқӣ дар Осаки ба кор даромад, ҳамчунин дар заводи мошинаҳои либосшӯӣ моторҳоро ба мошинҳо насб мекард. Нобуко барои он аксаран хомӯш меистод, ки аз лаҳҷаи худ шарм медошт, вале дар танҳои бо Хидэо вай гап мезад, бо лаҳҷаҳои модарӣ ва осакӣ суҳбат мекард. Ҳам падар ва ҳам шиносҳо мегуфтанд: муҳим он аст, ки зану шавҳар ба ҳам мувофиқ бооянд. Хидэо инро ба таври худ фаҳмид ва фикр кард, ки Нобукои мефаҳмидагӣ, коргар барояш мувофиқ аст. Хидэо аз он худро ноҳинҷор ҳис мекард, ки маълумот надорад ва ба назараш чунин менамуд, ки аз ин ҷиҳат ҳам вай бо Нобуко монанд аст. Хешу табор маслиҳат доданд, ки тӯйи арусиро кашол надиханд – зарур нест, се-ҷор соли дигар интизор шудан, зеро ҳозир маълум аст, ки пули шумо аз ин бештар намешавад, ҳозир бошад, якҷоя кор хоҳед кард, бинобар ин, баъди се моҳ онҳо аз қайди никоҳ гузаштанд.

“Воқеан ҳам, ман зиндагии дилгиркунанда дорам...” баданаширо бо танпоқкунак хушк карда, фикр кард Хидэо. Вай аз сӯроҳии бари дар ба ҳамсараш, ки дар ошхона хӯроки шом омода мекард, нигоҳ кард. Ҳар қадар вай худро орою торо диҳад ҳам, дар симои вай духтари деҳотӣ баръало намоён аст. Дар байни онҳо ҳисси балеанд ва дурахшон вучуд надошт. Ҳамон тавре ки зиндагӣ менамуданд, ҳамон хел дӯст медоштанд, сарфаю маҳдудиятро раво медиданд. Ҳатто боре ҳам ба сарашон фикре намеомад, ки ҳама чизро фаромӯш

созанду бо тамоми ҳастӣ зиндагӣ кунанд. Аз ин андеша ногаҳон Хидэо нисбати занаш адоват эҳсос намуд.

– Мисле ки даромад камтар зиёд шуда истодааст, – гуфт Нобуко ба назди ванна омада, Хидэо бо овози паст ҷавоб дод:
– Бале ҳамин тавр, каме ҳаст...

Ва ҳатто хурсандии Нобуко дар бораи зиёдшавии даромад ба назари Хидэо ким-чӣ хел бенуру деҳотӣ намуд.

Он зан рӯзҳои сешанбею чоршанбе ва баъд шанбе дар “Атлас” пайдо мешуд. Ва ҳатман қолаи гарм фармоиш меод. Одатан вай тақрибан баъди соати ду меомад, вале дар қаҳвахона ҳатто як соат ҳам намеистод. Вақте то соати се бист дақиқа мемонд, пулро болои миз гузошта, мерафт. Вай баъзан бидуни қадом сабаб аз тиреза ба берун нигоҳ мекард, баъзе вақтҳо китоб мехонд.

Тахминан оғози моҳи сентябр механики завод бо ҳаяҷон хабар дод, ки чӣ гуна аз шифохонаи бемориҳои рӯҳӣ баромадани вайро бо ҷашмони худ дидааст.

– Аз афташ ягон ҳодисае рух додааст, ки ақл аз сари вай берун шудааст...

Хидэо ин хабарро шунида, фикр кард: “Оё занҳое, ки дар шифохонаи бемориҳои рӯҳӣ таъбибат мегиранд, ангуштарии алмосдор мегардонанд? Бигузур алмосҳои хурд ҳам бошанд, ба ҳар сурат... Дар он ҷо кӣҳое хоб нестанд, бинобар ин, гумон аст ба беморон иҷозат диҳанд, ки бо худ молҳои гаронарзиш гардонанд. Агар вай воқеан ҳам бемор бошад, дар ин сурат ӯ ким-чӣ хел намунавӣ мебошад. Оё девои метавонад дар вақташ ба шифохона баргардаду ягон маротиба тартиботи дохилии ин ташкилотро вайрон накунад? Одатан девоиҳо ба хона гурехта мераванд ё то дер

вақт дар шаҳр мегарданд". Ин фикру андешаҳои худро Хидэо ба механик гуфт. Ба гуфтаҳои вай дигар хизматчини завод ҳм-ҳм карда, дастонашро рӯйи синааш гузошта, изҳор дошт: "Ҳамсари бародарам баъди таваллуди фарзанд каме беҳуд шуда буд. Аз рӯйи шаклу намудаш намегӯӣ, ки девона аст, чашмонаш бошад галатӣ мебошанд. Чашмони ин зан ҳам, аз ҳама ҷиҳат ҳам фикр накунӣ, аҷоиб ба назар мерасанд..."

– Ҷӣ, магар аз рӯйи чашмон муайян кардан мумкин аст? – пурсид муҳандиси ҷавон.

– Албатта, чаро не... Аз рӯйи чашмон даррав дида мешавад, – ҷавоб дод механики сурхрӯӣ. – Дар заводи мо ҳам панҷ нафар аст, ки каме онхелӣ мебошанд ва дар шифохона ҳам хобида буданд. Чашмони онҳо ногаҳон дар як рӯз дигар мешаванд. Гӯё қач менигаранд, ё гӯё дар дохили чашмон туман медарояду хираанд ва ё баръакс аз ҳад зиёд медураҳшанд. Ман инро ба таври зарурӣ фаҳмонида наметавонам.

– Чашмони ин зан муқаррарӣ мебошанд? – ба сӯҳбат ҳамроҳ шуд Хидэо.

– Ман вайро махсус наззора накардам, вале ба назарам якчанд мехкаи сари вай намерасад, – зонуи худро ҷарх занонида гуфт механик.

– Ман худам дидам, ки вай аз шифохонаи касалиҳои рӯҳӣ баромад. Ман он рӯз баъди кор ба ин ҷо омада будам, вай бошад, қолаи гарми худро менӯшид. – Муҳандис зуран боқимондан сикаретро хомӯш кард.

– Аз шифохонаи мебарояду боз ба вай кока-қолаи гарм бидеҳ будааст. Яқин, ҳамааш дар ҷояш нест... – гур гур кард хизматчӣ ва ҳм-ҳм гуфт.

Баъд вай нақл кард, ки сохтмони завод аллакай навад фоиз анҷом ёфтааст ва охири ҳафта кӯчонидани он оғоз меёбад, бинобар ин шабу рӯз кор кардан зарур мешавад, сипас пули қаҳваро дод. Муҳандис бо як қулт қаҳваи боқимондаро нӯшида, каскаи худро гирифт, чониби баромадгоҳ равон шуд.

Хидэо толори холишудан қаҳвахонаро аз назар гузаронида, ба назди мизчаи пеши даромадгоҳ, ки маъмулан он зан ҷой мегирифт, омад ва аз ҷӣ бошад, ки худаш нафаҳмида, ба ҷойи вай нишаст.

Вай кӯшиш кард бо тамоми баданаш, тавре одатан он зан мекард, ба тарафи тиреза баргашт ва ба берун нигоҳ кард. Дар чониби муқобил, дар он тарафи роҳ табақаҳои якхелаи алюминии дарича ва дари хонаҳо ба назар мерасиданд. Бо вучуди он ки хонаҳо аз якдигар фарқ мекарданд, вале даричаҳои на он қадар баланду масофа аз даричаю то дар ва шакли бомҳои ҳамаи онҳо якхела буданд. Аз он вақте ки онҳо ин хонаи душӯнаро хариданд буданд, Хидэо ягон маротиба аз тиреза ба хонаҳои муқобил нигоҳ накарда буд, ҳол он ки онҳоро як роҳи танге ҷудо менамуд, ки мошинҳо бо мушкилӣ ҳаракат мекарданд. Ана дар он хона рӯзномаи пагоҳирӯзиро ҳанӯз аз куттӣ нагирифтаанд, дар пеши дарвозаи хонаи ҳамсоя бошад, гурбаи сафед чашмонашро нимкоф карда нишастааст. Аз дарвоза то хона ҳамагӣ ду метр масофа ҳаст ва дар қад-қади пайроҳа куттиҳои якхела бо растаниҳо – уд(алоэ), маҳингул(азалия), садбарг ва санавбар гузошта шудаанд.

Хидэо наредонист, ки одамон чӣ хел дар ин хонаҳо зиндагӣ мекунад, вале ғайри ихтиёр чунин фикр кард: “Эҳтимол, ҳамагон дар бораи хонаи шахси орзу мекарданд ва барои он ки ин хонаҷаҳои тангро бо таҷягоҳҳои борик харидорӣ намоянд, касе аз онҳо хоҳиш кард, ки пештар барояш кумакпулӣ диҳанд, дигарон барои пардохти аввали аъзогӣ аз волидайнашон ё аз бонк қарз гирифтанд”. Аз чӣ бошад, ки Хидэо ба хонаҷае аҳамият дод, ки аз қатори хонаҳои муқобили қаҳвахона шашум меистод. Ӯ каме абруӯ чин карду чехраашро ба тиреза ҷафс намуда, хонаро аз назар гузаронид. Хона ба назар ҳолӣ менамуд, дар гирду атрофаш гулҳо ба назар намерасиданд, қуттии почта низ надошт, ҳавлини онро алафҳои бегона зер карда буданд, вале тирезаи ошёнаи дуюм кушода буд.

Дере нагузашта Хидэо дар тиреза касеро дид. Он одам гоҳ ба назди тиреза меомаду гоҳ дар дохили утоқ нопадид мешуд. Ин писарбачае буд, ки аз рӯйи тарҳи рӯяш ба хонандаи синфҳои миёна монандӣ дошт. Баъзан ба назди тиреза омада, ба тирезаи “Атлас”, ба тирезаи назди дар дида медӯхт. Хидэо ба соати деворӣ назар андохт. Соат дуҷо даҳ дақиқа буд. Вале имрӯз ҷумъа буд ва зан рӯзҳои ҷумъа намеояд. Ин замон кайфияти Хидэо ногаҳон вайрон шуд. “Чӣ хуб мешуд, ҳарчӣ зудтар пагоҳ фаро мерасид”, - фикр кард вай. Мумкин аст, албатта ин зан он қадар хушёр набошад, вале ҳатто ин ҳам ба ӯ ким-кадом дилрабоӣ мебахшид ва ин дили вайро беқарор карда буд. Хаёлотӣ вай яке аз паси дигар манзараҳои фочиянокро ба қалам мекашид.

Ана онҳо якҷоя бо “вай” савори поезд қад-қади соҳили баҳр равонанд. Ногоҳ аҳволи вай бад мешавад, Хидэо бо меҳрубонӣ ба ӯ нигоҳ карда, дилбардорӣ менамояд: “Ҳамааш хуб мешавад. Каме тоқат кун, ҳамааш мегузарад...”. Онҳо аз поезд мефароянд, насими сабуки форам дарахтони паҳлӯи истохро алвонҷ медиҳад, онҳо чиптаҳои худро ба назоратчи хушмуомила медиҳанд. Хонум барои паноҳ бурдан аз шуҳои офтоб мецоҳад чатр бихарад. Баъд онҳо ҳамроҳ дар кӯчаи ором, ки хонаҳои қадима дошт, қадам мезананд... Аввал дар хаёлотӣ Хидэо ҳатто ишорае оид ба ҳиссиёт вучуд надошт. Вале даҳ рӯзи охир дар сайри хаёлоташ онҳо фақат ба ишқварзӣ машғул буданд. Вай синан вайро сахтакак фушурда, аз бадани чолоку моҳири вай ҳаловат мебарад ва ӯро то лаҳзаи бемадор шуданаш сар намедиҳад... Гардани зебо ва пушти вайро, ки мӯҳраҳои арақ фаро гирифта буданд, ба таври мавзун зери рӯшноии кабудӣ паст ҳаракат мекарданд...

Наздикиҳои бегоҳ Хидэо боз ба назди мизчаи пешни даромадгоҳ омада, ба хонае, ки писарбача зиндагӣ мекард, нигоҳ кард. Тирезаҳои ошонаи дуҷум тӯр кашаида шуда буданд, дар ошхона суроби касе намудор буд. Офтоби пеш аз ғуруб кӯчаро равшан мекард, ошхона торик буд, дидан мумкин набуд, ки дар он зан аст ё мард. Хидэо аз назди тиреза дур шуд. Баногоҳ ба қаҳвахона ҳамсарон Сато аз хонаи муқобил, ки тақрибан ҳамсоли Хидэо мебошанд, ворид гаштанд ва биринҷ бо қайлаи карри фармоиш доданд. Вақтҳои пеш онҳо танҳо рӯзҳои истироҳат мебаромаданд, зеро рӯзҳои муқаррарӣ соати ҳафти пагоҳӣ ба кор рафта, ба хона қарибҳои соати даҳи бегоҳ бармегаштанд.

– Аз чӣ бошад, ки имрӯз шумо хеле барвақт омадед, – ба онҳо об оварда гуфт Хидэо. Маълум гардид, ки ҳамсоя шамол хӯрдааст ва пагоҳӣ ҳарораташ баланд будааст, бинобар ин, вай имрӯз истироҳат мекунад. Ҳамсари вай бошад, бо ин сабаб ҷавоб гирифтааст ва тамоми рӯз хоб рафтаанд.

– Чун мурдаҳо хоб рафтем... Тиреза ҳам кушода буд, вале мо чизеро нашунидем, – гуфт зан. Вай сардори дастаи занонаи волейболи округи онҳо буд. Шавҳари ӯ, ки дар чехраи дарозаш айнакҳои “шабеҳи Гари Ллойд” медурахшиданд, аз Хидэо пурсид:

– Эҳтимол баъди он ки духтарҳо ба хобгоҳ кӯчида омаданд, даромади қаҳвахона зиёд шуд?

Хидэо ҷавоб дод, ки маҳз ба ҳамин умед баста буданд, вале қаҳвахонаи нав кушода шуд ва тамоми муштариёро ба худ ҷалб кард. Вай карри омода мекард ва дар байни гап дар бораи он хонае, ки писарбача зиндагӣ мекард, пурсид.

– Агар аз хонаи мо шашум бошад, ин Андо..

– Тамоми ҳавлии онҳоро алафзор пахш кардааст.

– Аниқ, Андо, – ҳамсарон ба якдигар нигоҳ карда, пурсиданд, ки ягон ҳодиса шудааст, магар.

– Ҳеҷ гапе нест, аҷоиб буд, зеро тамоми ҳавлии пур аз алафи бегона аст. Барои ҳамин ҳам ман...

Ҳамсари Сато хабар дод, ки дар он хона библии ҳафтоду чорсола ва набераи мактабхони вай зиндагӣ мекунад. Бо ҳамсояҳо муносибат надоранд ва дар бораи онҳо касе чизе наметоданд.

– Ана Исимару, оне ки аз тарафи рости онҳо зиндагӣ мекунад, ба ҳамсояҳо пешниҳод кард, ки якҷоя ҳавлиашонро

ба тартиб биёранд, алафхоро бикананд ва ё дигар корхоро ба анҷои бирасонанд. Ба ҳар ҳол дар он ҷо кампир бо кӯдак зиндагӣ мекунад, пагоҳ ба он ҷо рафтанием. Чун ин кор шуморо ҳам ба ташвиш овардааст, шояд бо мо ҳамроҳ мешавед? – лабханд намуда гуфт Сато.

– Соати чанд рафтаниед?

– Рӯзона, тақрибан соати як...

“Корро бинед-е, аз барои як ҳавлича тамоми маҳалла ҷамъ мешаванд, гӯё замини калони хишова бошад”, – аз дил гузаронд Хидэо, вале ҷавоб дод, агар дар қаҳвахона муштариён набошанд, ҳатман кумак мекунад. Рӯзи дигар, чун ҳамеша баъди соати ду он хонум пайдо шуд. Ним соат пеш аз омадани вай Хидэо курсии мизеро, ки одатан вай банд мекард, гирифта ба ҷойи дигар монд. Чун дид, ки курсӣ дар ҷояш нест, хонум бо таачҷуб ба Хидэо нигоҳ кард.

– Курсӣ олула шуда буд, ҳозир вайро пок карданд, хушк шуда истодааст, – фаҳмонд Хидэо ва ба хонум пешниҳод кард, ки мизи дигарро ишғол намояд. Вале вай хоҳиш кард, ки як курсиро аз мизи дигар ба ин ҷо оварда монад.

– Шумо маҳз дар ҳамин ҷо нишастан мехоҳед?

Хонум хомӯшона сар ҷунбонид. Андеша оиди он ки тахмини вай исбот шуд, таби Хидэоро баланд кард. Ӯ курсиро оварду ноҳинҷор табассум кард:

– Бароятон колаи гарм биёрам?

Дар қаҳвахона муштариёни дигар ҳузур надоштанд. Гуруҳи мардон аз завод алҳол наомада буданд, бинобар ин, телевизорро гирондан зарур набуд.

– Қаҳвахонаи шумо имрӯз ором аст, – ғайри ихтиёр гуфт хонум, вале дида мешуд, ки фикру андешаҳои вай ба дигар чиз банд буданд. Нигоҳи вай ба ошонаи дуҷоми хонаи Андо нигаронида шуда буд.

Хидэо ба вай кола оварду бо тағи чашм ба он тараф нигоҳ кард. Табақаи тиреза кушода буду писарбача дида намешуд. Калимаҳо қариб буд аз забони Хидэо бадар раванд, вале вай худро ба даст гирифта, хомӯш монд.

Хонум қариб буд, ки китобро кушояд, вале расо баъди ду дақиқа боз ба тиреза нигоҳ кард ва баъд ба роҳ дида дӯхт. Хидэо ба назди дар омаду, чунин вонамуд кард, ки гӯё дастаи онро тоза карда истодааст. Аз ин ҷо вай метавонист ҳам аз паси зан ва ҳам аз паси хонаи Андо мушоҳидаро идома диҳад.

Қариб даҳ дақиқа Хидэо беихтиёр дастаи дарро пок намуду ба он нигоҳ ҳам накард. Вале дар тирезаи хонаи Андо касе пайдо нашуд. “Ҳамаи ин ба назарам намуд...”- аз дил гузаронид вай ва ба паси пештахтаи хизматрасонӣ баргашт. Аз даромадгоҳи эҳтиётӣ курсиҳоро ба дарун даровард.

Хонум чашм наканда, ким-чӣ хел қач ба боло нигоҳ мекард. Хидэо боз латгаро ба даст гирифтуну хонаи Андоро наззора карда, пок намудани дастаро идома дод. Писарбача дар назди тиреза рост истода, ба тарафи зан нигоҳ мекард, дар дасташ як варақи албом буд. Дар он фақат як ҳиҷо “се” навишта шуда буд. Сипас писарбача ғайб зад ва ҳамон замон боз пайдо шуд. Ҳамин ки вай пайдо мешуд, дар ҷойи тиреза варақҳо бо ҳарфҳо иваз мешуданд.

“Имрӯз дар хӯроки нисфирӯзӣ котлетҳо буданд”, - вай сездар ва раққ нишон доду даст афшонда, ба утоқ даромада рафт. Баъд дар даст тӯпи футбол аз хона берун баромад ва ба ягон тараф нигоҳ накарда, ба ҳавли мактаб давида рафт. Зан ба соати деворӣ нигоҳ карда, китобро пӯшид. Истакони қолаи то охир нанӯшидаро дар рӯи миз монда, пулашро дод.

– Ташаккур. Хушҳол мешавем, агар шуморо бори дигар бубинем, – бо овози баланд гуфт Хидёо ва дарро кушод.

Ҳамин ки хонум рафт, он чор нафари завод ҳозир шуданд. Онҳо бо худ боз чанд нафари дигарро низ оварданд.

– Кай вай зан? – пурсид яке аз техникҳо. Вақте фаҳмид, ки он зан алакай рафтааст, бо афсӯс ба пештахта зад: – Бале, касе ба ман бовар намекунад, механданд, мақсад чунин шуданаш ҳеҷ мумкин нест, ки зан қолаи гарм нӯшад. Меғунд, ки ҳамаи инро ман худам бофта баровардаам...

Ба соҳиби қаҳвахона аниқ ягон фоидае нест, ки чунин афсонаҳоро бофта барорад. – Усто тутмаи аз арақи зиёд сиёҳшудаи либоси кориро кушода, бо сачоқи қоғазин сари сина ва таги кашашро пок кард.

– Ана ҳозир ман месанҷам, ки ин чӣ чиз аст. Марди бузбалла, ки ба гуштингир монанд буд, қолаи гарм фармоиш дод. Бори аввал дар давраи фаъолияташ ошхона аз одамон пур буд. Хидёо қолаи гармро омода кард. Он мард тахти ханда ва шӯҳихои чамғомадагон истакони қоларо ним кард – “ту бисёр саросема нашав, мабодо аҳволат бад нашавад”, – мегуфтанд онҳо.

– Бад не. Ниҳоят ҳатто...– гуфт вай аз тахти дил.

– Биё мон-е, ин имкон надорад!
– Бале, воқеан бомазза аст.
– Ин аз он сабаб аст, ки ту ҳама гуна чизҳои бемаззаро дӯст медорӣ.

– Не охир, гуфта истодаам, ки бомазза мебошад. Фақат на ҳар кас инро мефаҳмад...

Истакон бо боқимондан кола дар давра чарх зад. Баъзеҳо баъди чашидан рӯйи турш мекарданд, дигарон бо аломати тасдиқ забон таққос мезаданду боз мечашиданд, вале марди паҳлавонмонанд ягона касе буд, ки бомазза будани онро тасдиқ кард.

Хидэо фикр кард, ки онҳо ҳафтаи дигар боз чамъ меоянд, то бубинанд, ки он зан чӣ гуна колаи гармро менӯшад. Агар онҳо аз ҳама чиз огоҳ шаванд, он гоҳ писарбача дигар наметавонад ба модараш, ки бо вай якҷоя буда наметавонад, варақҳои албомро нишон диҳаду бо хабарҳои охирин вайро шинос намояд. Он аз чӣ бошад, мутмаин буд, ки ин зан модари ҳамон писарбача мебошад.

Хидэо ҳисобашро гум карда буд ва чанд маротиба мехост ба мардони завод гӯяд, ки занро ба ҳоли худаш гузоранд, ба вай дар сӯҳбат бо писараш халал нарасонанд, вале чуръат накард. Усто тавре ваъда карда буд, коргарони заводи ба “Атлас” овард... Аз даст додани ин қадар мизоч аз барои он ки як зан ба қаҳвахона омаданро бас мекунад, ба ҳеҷ гуна қиёсу нақша рост намеояд. Ва дар таги дил аз сарфакории худ рӯй чин карда, барои ҳашт нафар қайлаи карри ва панҷ ҳисса спагетти омода кард.

Бегоҳӣ, вақте чекҳои даромади рӯзонаро ба Нобуко нишон меод, Хидэо ногаҳон пурсид: “Ман ба ту шавҳари дӯстдошта ҳастам?” Шояд барои он ки вай бори аввал чунин суханони барояш одатнашударо дар бораи ишқ ба забон меовард, бо диққат бӯрӯро мехарошид.

– Бале, албатта. Чаро ту ин хел ногаҳон? – Вай ба чехраи шавҳараш нигоҳ карду пурсид: – Ман чӣ?

– Чӣ ман?

– Ман ҳам барои ту ҳамсари дӯстдошта ҳастам?

– Бидуни шак. – Хидэо ба болои бӯрӯ дароз кашида, гуфт, ки вақте шумораи бештари коргарони завод ба таври доимӣ ба қаҳвахона омаданро сар карданд, туро зарур меояд, аз кори ҳозираат хориҷ шавию ба ман дар қаҳвахона кумак расонӣ.

МУНДАРИЧА

- 3 Шамсиддин Солеҳов. Ба ҷои пешгуфтор
«Нависандаи навҷӯю суннатгаро»
- 6 Абдуғаффор Қурбонов. Тэру Миямото – ситораи
дурахшони настри Ҷопон
- 9 Рӯди лойолуд
- 73 Тифлакон кай шино карда меоянд?
- 92 Заврақро оташ заданд
- 108 Шоколадчаро медуздӣ?
- 129 Сағҳо дар гармои тобистон
- 150 Зинапоя
- 170 Колаи гарм

Барои қайдҳо _____

ТЭРУ МИЯМОТО

Тифлакони кай шино карда меоянд?

Тарҷума аз забони русӣ – Абдуғаффор Қурбонов

Муҳаррир: Саидаҳмади Қурбони Хиёбонӣ

Мусахҳах: Самирон Қурбонова

Чопи компютерӣ: Ардамеҳри Абдуғаффор

Муҳаррири техники: Бунафша Ҷабборова

Ба матбаа 15.01.2018 таҳвил гардид. Чопаш 31.01.2018

ба имзо расид. Коғаз офсет. Андозан 60x84 1/16.

Ҷузъи чопи шартӣ 12. Адади нашр 100 нусха.

Супориши № 34.

Дар матбааи ҶДММ «Эр-граф» ба таъб расидааст.

734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р. Набиев 218.

Тел.: 227-39-92

Қурбонов Абдуғаффор Мирзоевич, зодаи шаҳри Қургонтеппа. 1 январи соли 1961 чашм ба олами ҳастӣ боз кардааст. Миллаташ тоҷик.

Таҳсилот дар макотиби олай - соли 1985 Факултети журналистикаи Донишгоҳи давлатии шаҳри Маскав ба номи М.В.Ломоносов, ихтисос – рӯзноманигор, соли 2008 Факултети молиявӣ иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, ихтисос-молия ва қара.

Дар курсҳои ихтисосии дарозмӯҳлат ва семинарҳои амалию омӯзиши кӯтоҳмӯҳлати донишгоҳҳо ва марказҳои таълимӣ, бонҳои марказӣ ва ташкилотҳои молиявии Олмон, Федератсияи Русия, Ҳиндустон, Иёлоти Муттаҳиди Амрико, Малайзия, Ҷумҳурии

халқии Чин, Беларусия, Қазоқистон ва Қирғизистон ширкат, донишу маҳорати касбии худро балеанд кардааст.

Фаъолияти меҳнатӣ:

Солҳои 1985-87, хабарнигори редаксияи иттилоот барои матбуоти иттифоқӣ ва хориҷӣ, шӯъбаи иттилооти кишоварзии Оҷонсии иттилоотии «ТоҷикТА»;

Солҳои 1987-89, хизмат ба ҳайси афсар дар нерӯҳои мусаллаҳи Иттиҳоди Шуравӣ дар қаламрави Афғонистон;

Солҳои 1991-93 хабарнигори шӯъбаи сиёсии рӯзномаи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Садои мардум»;

Солҳои 1993-94 сардори шӯъбаи ахбори иқтисодии Маркази иттилоотии Тоҷикистони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Ховар»;

Солҳои 1994-98 сармуҳаррири рӯзномаи «Посух» - нашрияи Вазорати фарҳанг ва иттилооти ҷумҳурӣ ва Иттифоқи журналистони Тоҷикистон;

Солҳои 1998-2000 сармуҳаррири идораи иттилооти хориҷӣ, муовини раиси Оҷонсии иттилоотии Тоҷикистони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Ховар»;

Солҳои 2000-2008 муҳаррири Маркази матбуот ва маҷаллаи «Ахбори Бонки миллии Тоҷикистон»-и Бонки миллии Тоҷикистон;

Солҳои 2008-2016 суҳангӯи Бонки миллии Тоҷикистон, роҳбари Хадамоти матбуоти БМТ, сардори Шӯъбаи матбуот ва тарҷумаи БМТ;

Аз моҳи июли соли 2016 Сармуҳаррири маҷаллаи Бонки миллии Тоҷикистон «Бонқдорӣ Тараққиёт Ҷаҳонишавӣ».

Аз соли 1992 узви Иттиҳоди журналистони Тоҷикистон, Аълочии матбуоти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Қадрдонӣ аз қору пайкор

Мукофот: Орден «Барои хизмат ба Ватан дар нерӯҳои мусаллаҳи ИҶШС дараҷаи 3», медалҳои «10-солагии инқилоби Савр», «Ҷанговари интернационалист», «70-солагии Қувваҳои мусаллаҳи ИҶШС», «Аз халқи силосгузори афғон», Ифтихорномаи Президиуми Совети Олии СССР ба ҷанговари интернационалист, Ифтихорнома ва нишонаи КМ Созмони ҷавонони ИҶШС ва Ифтихорномаи Иттиҳодияи журналистони Тоҷикистон.

ISBN 978-99975-61-83-1

9 789997 561831

